

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	19. 06 20 25. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-1/25-19
VEŠTAČKA OPINJENJE:	
EPK:	575 XXVIII
SHVAĆENICA:	PRILOG:

Br: 11-011/25-2070/5

19. jun 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. juna 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPŠTEG ZAKONA O OBRAZOVANJU I VASPITANJU**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su prof. dr ANĐELA JAKŠIĆ - STOJANOVIĆ, ministarka prosvjete, nauke i inovacija i DRAGAN MARKOVIĆ, državni sekretar u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPŠTEG ZAKONA O OBRAZOVANJU I VASPITANJU

Član 1

U Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG”, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG”, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21, 146/21, 3/23 i 84/24) u članu 1 stav 1 poslije riječi „posebnim” dodaje se riječ „obrazovnim”.

Član 2

U članu 8 stav 1 riječ „Republike” zamjenjuje se riječima: „Crne Gore”.

Član 3

U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi:

„Stranci kojima je odobren privremeni ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom.”

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.”

Član 4

Naziv člana i član 9a mijenjaju se i glase:

„Zabrana nasilja i diskriminacije

Član 9a

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, kao i seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana od strane djeteta, odnosno učenika, njegovog roditelja ili drugog lica, kao i nastavnika i drugog zaposlenog u ustanovi nad djetetom, odnosno učenikom, nastavnikom i drugim zaposlenim u ustanovi.

Protiv lica koja vrše nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje iz stava 1 ovog člana ustanova pokreće odgovarajući postupak, u skladu sa zakonom.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik diskriminacije u skladu sa zakonom.

Ustanova je dužna da sprovodi preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način sprovođenja preventivnih aktivnosti iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).“

Član 5

U članu 9b stav 1 riječ „posrednici,” zamjenjuje se riječju „medijatori.”.

Član 6

U članu 11 stav 3 mijenja se i glasi:

„Jedinstveni nastavni proces bliže uređuje Ministarstvo.”.

Član 7

U članu 12 stav 1 riječi: „organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).“ zamjenjuju se riječju „Ministarstva.”.

Član 8

U članu 13 stav 1 mijenja se i glasi:

„U ustanovi koja ostvaruje javno važeće obrazovne programe upotrebljavaju se udžbenici i digitalni udžbenici (u daljem tekstu: udžbenici), nastavna sredstva i digitalni obrazovni sadržaji (u daljem tekstu: nastavna sredstva), odobreni u skladu sa ovim zakonom.”

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Postupak izrade, postavljanje i upravljanje digitalnim obrazovnim sadržajima na platformi za samostalno učenje propisuje Ministarstvo.”

Član 9

U članu 15 stav 2 poslije riječi „nastavnici“ dodaju se zarez i riječi: „direktor, odnosno pomoćnik direktora”.

Član 10

Naziv člana i član 17 mijenjaju se i glase:

„Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta

Član 17

Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada vrši se samoevaluacijom i evaluacijom.

Samoevaluaciju vrši ustanova, i to:

1) jednom godišnje – iz najmanje dvije oblasti, od kojih je jedna oblast nastava i učenje;

2) na svake dvije godine – u cjelini.

Ustanova je dužna da donese plan obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada jednom u dvije godine, nakon samoevaluacije iz svih oblasti.

Evaluaciju vrše Centar i Zavod za školstvo, najmanje na svake četiri godine.

Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada vrši se u skladu sa metodologijom koju donosi Nacionalni savjet za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet), na prijedlog Zavoda za školstvo, odnosno Centra.”

Član 11

Poslije člana 17 dodaje se novi član koji glasi:

„Karijerno usmjeravanje

Član 17a

Karijerno usmjeravanje podrazumijeva proces, usluge i aktivnosti usmjerene na podršku pojedincu, bilo kog uzrasta ili dijela njegovog života, da donese odluke koje se tiču obrazovanja, obuke i zanimanja i da upravlja svojom karijerom.

Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore.

Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice, preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja."

Član 12

U članu 18 na kraju tačke 21 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje pet novih tačaka koje glase:

„22) „digitalni udžbenik“ je udžbenik u elektronskoj formi;

23) „digitalni obrazovni sadržaj“ je sadržaj prezentovan u digitalnoj formi koji se može koristiti u nastavi (učenju);

24) „nasilje i zlostavljanje“ je svaki oblik jednom učinjenog ili ponavljano verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posljedicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva djeteta, odnosno učenika, nastavnika ili drugog zaposlenog;

25) „drugo nastavno sredstvo“ je didaktički sadržaj koji omogućava učeniku sticanje dopunskih znanja i vještina (bojanke, časopisi, slovarice i sl.);

26) „platforma za samostalno učenje“ je onlajn prostor koji korisnicima (učenicima, nastavnicima, roditeljima) omogućava pristup obrazovnom sadržaju i kursevima, kroz koje mogu samostalno učiti i pratiti svoj napredak."

Član 13

U članu 21 stav 3 tačka 1 riječi: „povezanosti predmeta“ zamjenjuju se riječima: „međupredmetnim temama i povezanošću predmeta“.

Član 14

U članu 22 stav 1 poslije riječi „savjeta“ stavlja se tačka, a riječi: „za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).“ brišu se.

Član 15

U članu 31b stav 1 tačka 4 alineja 1 riječi: „udžbenike i nastavna sredstva“ zamjenjuju se riječima: „udžbenike, nastavna sredstva, odnosno druga nastavna sredstva“.

Član 16

U članu 40 u uvodnoj rečenici stava 1 poslije riječi „posebnim“ dodaje se riječ „obrazovnim“.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„3a) utvrđuje kvalitet realizacije standarda ocjenjivanja u skladu sa propisima;“.

U stavu 2 riječi: „Sadržaj, oblike i način utvrđivanja“ zamjenjuju se riječima: „Standarde, oblike, način obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja“.

Član 17

U članu 41b poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nivoje takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodjeljuje propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ispitnog centra.“

Član 18

U članu 43 stav 1 riječ „Država,“ zamjenjuje se riječju „država,“, a riječi: „glavni grad ili prestonica“ zamjenjuju se riječima: „Glavni grad ili Prijestonica“.

U stavu 3 riječi: „Država ili glavni grad, odnosno prestonica.“ zamjenjuju se riječima: „država ili Glavni grad, odnosno Prijestonica.“

U stavu 4 riječi: „stranih državljana.“ zamjenjuju se riječju „stranaca.“.

Član 19

U članu 49 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Pravna i fizička lica koja, u skladu sa posebnim zakonom, organizuju produženi boravak dužna su da prije početka rada podnesu zahtjev za licenciranje i dokaze o ispunjenosti uslova u skladu sa posebnim zakonom.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 20

U članu 50 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, organizatoru obrazovanja odraslih licenca se izdaje na period od pet godina.“

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 5 i 6.

Član 21

U članu 59 stav 2 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) djelatnost ustanove;“.

U tački 7 poslije riječi „pedagoške“ dodaju se zarez i riječi: „odnosno andragoške“.

Član 22

U članu 64 stav 1 riječ „sl.“ zamjenjuje se riječima: „drugi opravdani slučajevi“.

Poslije stava 3 dodaju se tri nova stava koji glase:

„U slučaju prekida obrazovno-vaspitnog rada, obrazovno-vaspitni rad može se organizovati onlajn.

Za vrijeme organizovanja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 4 ovog člana ustanova može da ustupi računarsku opremu na privremeno korišćenje učenicima i zaposlenima, u skladu sa opštim aktom ustanove.

Način organizovanja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

Član 23

U članu 73 stav 9 riječ „izbora“ zamjenjuje se riječju „određivanja“.

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

„Način razrješenja članova školskog, odnosno upravnog odbora iz reda zaposlenih, roditelja, odnosno socijalnih partnera utvrđuje se statutom ustanove.“

Dosadašnji stav 10 postaje stav 11.

Član 24

U članu 78 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Za direktora ustanove može biti izabrano lice koje, pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, ispunjava i jedan od sljedećih uslova, i to da je:

- 1) crnogorski državljanin;
- 2) državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora ili Švajcarske konfederacije.“

Član 25

U članu 78a stav 3 riječi: „za vrijeme prvog mandata“ brišu se.

Član 26

U članu 80 stav 1 mijenja se i glasi:

„Direktor javne ustanove bira se na osnovu javnog konkursa, programa razvoja ustanove i rezultata provjere kompetencija, znanja i sposobnosti.“

Stav 11 briše se.

Član 27

U članu 80a stav 6 riječ „tri“ zamjenjuje se riječju „dvije“.

Član 28

U članu 81 poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako u ustanovi nema zaposlenih koji ispunjavaju uslove za direktora ili postoje drugi objektivni razlozi zbog kojih se ne može imenovati vršilac dužnosti direktora iz reda zaposlenih, ministar imenuje vršioca dužnosti direktora iz reda zaposlenih iz druge ustanove koji ispunjava uslove za izbor direktora.“

Za vršioca dužnosti direktora javne ustanove isto lice može biti imenovano najviše dva puta uzastopno.

Vršioća dužnosti direktora razrješava ministar.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 5.

Član 29

U članu 82 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) vrši pedagoško-instruktivni rad;“.

Član 30

U članu 82b stav 1 poslije riječi „zamjenjuje“ dodaju se riječi: „pomoćnik direktora, a ako ustanova nema pomoćnika direktora zamjenjuje ga“.

Član 31

U članu 83 stav 1 tačka 11 briše se.

U tački 14b poslije riječi „ustanove“ briše se tačka-zarez i dodaju riječi: „u oblasti kvaliteta nastave i rukovođenja ustanovom;“.

Poslije tačke 14c dodaju se sedam novih tačaka koje glase:

„14d) ne postupi po pravosnažnoj i izvršnoj odluci suda;

14e) ako se protiv njega potvrdi optužnica za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti, odnosno podnese optužni prijedlog ili privatna tužba, a naročito ako se radi o krivičnim djelima protiv polne slobode;

14f) ne preduzme propisane mjere i radnje prema nastavniku, odnosno drugom zaposlenom u slučaju sumnje da je učinio krivično djelo protiv polne slobode na štetu učenika ili nastavnika, odnosno drugog zaposlenog;

14g) odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu u skladu sa ovim zakonom ili odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu na zahtjev organa upravljanja;

14h) se utvrdi da ustanova radi suprotno zakonu, statutu i drugim opštim aktima ustanove, a direktor nije preduzeo mjere da se te nepravilnosti otklone;

14i) nije preduzeo preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u skladu sa ovim zakonom; i

14j) dopusti promovisanje i prodaju roba ili usluga suprotno članu 137 stav 4 ovog zakona;".

Dosadašnje tač. 12, 13, 14 i 15 postaju tač. 11, 12, 13 i 14.

Član 32

U članu 86 stav 5 riječi: „za vrijeme prvog mandata“ brišu se.

Član 33

Poslije člana 86 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena radne sposobnosti direktora i pomoćnika direktora

Član 86a

U slučaju osnovane sumnje da je direktoru, odnosno pomoćniku direktora zdravlje narušeno u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, školski, odnosno upravni odbor donosi odluku o upućivanju direktora odnosno pomoćnika direktora na procjenu radne sposobnosti u skladu sa zakonom.“

Član 34

U članu 97 stav 1 poslije tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

„10a) na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera;“.

Stav 6 briše se.

Član 35

U članu 97a stav 1 mijenja se i glasi:

„Učenik, odnosno njegov roditelj ima pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu.“

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 3 ovog člana u slučaju kad se prigovor podnosi na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, nastavničko vijeće u roku od tri dana od dana prijema prigovora obrazuje komisiju koja utvrđuje osnovanost prigovora.“

Ako komisija iz stava 4 ovog člana utvrdi da je prigovor osnovan postupak provjere znanja sprovodi se u skladu sa st. 6 do 9 ovog člana.“

Dosadašnji st. 4 do 7 postaju st. 6 do 9.

Član 36

U članu 98 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) poštuje različitost, kulturno, nacionalno i jezičko nasljeđe drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;“.

Član 37

U članu 98a stav 1 mijenja se i glasi:

„Učenik, odnosno roditelj odgovoran je za štetu koju učenik učini u ustanovi.“

Član 38

Poslije člana 98a dodaje se novi član koji glasi:

„Prava i odgovornost roditelja

Član 98b

Roditelj:

1) ima pravo da bude redovno obaviješten o postignućima djeteta, odnosno učenika;

2) odgovoran je za redovno pohađanje nastave učenika;

3) dužan je da, na poziv ustanove, aktivno učestvuje u svim oblicima obrazovno-vaspitnog rada, a posebno u realizaciji plana pojačanog vaspitnog rada;

4) obavezan je da poštuje pravila o radu ustanove (kućni red i dr.), a naročito u pogledu zabrane bilo kog oblika verbalnog i fizičkog nasilja u ustanovi.

Ako roditelj učestalo zanemaruje obaveze iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, ustanova je dužna da o tome obavijesti Ministarstvo, nadležni organ, odnosno nadležnu ustanovu socijalne i dječje zaštite.“

Član 39

U članu 99a poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Nastavniku protiv koga je podnesena prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno drugog zaposlenog direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka po prijavi.

Za vrijeme trajanja privremene zabrane izvođenja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 1 ovog člana nastavnik će obavljati druge poslove u skladu sa svojom kvalifikacijom i ostvarivati zaradu koju je ostvarivao prije privremene zabrane rada.“

Član 40

U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drukčije propisano.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“

U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 3 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin.

Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.”

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 41

Član 101 mijenja se i glasi:

„Nastavnik u javnoj ustanovi zapošljava se na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom.

Konkurs iz stava 1 ovog člana raspisuje direktor ustanove i traje 15 dana.

Nastavnici u ustanovama ili posebnom odjeljenju ustanova sa nastavom na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica moraju, pored uslova propisanih zakonom, da imaju aktivno znanje jezika i pisma te manjine i crnogorskog jezika.

Provjeru znanja jezika iz stava 3 ovog člana vrši komisija koju obrazuje odgovarajuća ustanova visokog obrazovanja u skladu sa posebnim programom koji donosi Nacionalni savjet.

Nastavniku koji je pokazao uspjeh na provjeri znanja jezika, ustanova iz stava 4 ovog člana izdaje uvjerenje.

Odluku o zapošljavanju nastavnika donosi direktor ustanove, na prijedlog komisije, u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.

Komisiju iz stava 6 ovog člana imenuje direktor ustanove, u skladu sa statutom ustanove.

Komisija iz stava 6 ovog člana sačinjava rang listu kandidata na osnovu sljedećih kriterijuma: prosječna ocjena, odnosno indeks uspjeha na studijama, vrijeme čekanja na zaposlenje u odgovarajućem nivou obrazovanja i dužina rada na određeno vrijeme u odgovarajućem nivou obrazovanja.

Poseban uslov za zapošljavanje nastavnika je probni rad.

Nastavniku koji za vrijeme probnog rada ne zadovolji prestaje radni odnos istekom roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Način bodovanja kriterijuma iz stava 8 ovog člana i sačinjavanja rang liste kandidata, kao i dužinu trajanja, način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada propisuje Ministarstvo.”

Član 42

U članu 101a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim kad se radno mjesto popunjava zbog privremene spriječenosti za rad odsutnog nastavnika u skladu sa propisima kojima se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje.”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izvještaj iz stava 2 ovog člana ne sadrži časove koji su dodijeljeni na osnovu sporazuma o preuzimanju nastavnika.”

Član 43

U članu 101b stav 2 mijenja se i glasi:

„Nastavnik iz stava 1 ovog člana može da se zaposli na radno mjesto nastavnika najduže na period od jednog klasifikacionog perioda ako se na konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.“

Član 44

U članu 101c stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim kad se radno mjesto popunjava zbog privremene spriječenosti za rad odsutnog zaposlenog u skladu sa propisima kojima se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje.“

Član 45

Poslije člana 101c dodaju se dva nova člana koji glase:

„Transformacija ugovora

Član 101d

Ugovor o radu nastavnika može se transformisati sa određenog u ugovor o radu na neodređeno vrijeme ako nastavnik ispunjava propisane opšte i posebne uslove u skladu sa zakonom i ako u ustanovi ima najmanje jednu polovinu norme časova za određeni nastavni predmet.

Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija

Član 101e

Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.“

Član 46

U članu 102 stav 2 riječi: „godinu dana,“ zamjenjuju se riječima: „devet mjeseci,“.

Član 47

U članu 106 stav 2 riječi: „u propisanom nivou i oblasti (profilu) obrazovanja utvrđenim zakonom i pozakonskim aktom ima najmanje jednu godinu“ zamjenjuju se riječima: „ima najmanje devet mjeseci“.

U stavu 3 riječi: „odgovarajućoj javnoj ustanovi“ zamjenjuju se riječima: „javnoj ustanovi u kojoj ispunjava uslove za nastavnika u pogledu nivoa i oblasti (profila) obrazovanja utvrđenim zakonom i podzakonskim aktom“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, nastavnik koji izvodi nastavu iz predmeta vjerskog područja u srednjoj vjerskoj školi ne polaže stručni ispit.

Radno iskustvo u nastavi iz stava 2 ovog člana ne može se steći obavljanjem volonterskog rada.“

Član 48

U članu 107a na kraju stava 4 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim za organizatore osnovnog obrazovanja odraslih.“.

Član 49

U članu 108 stav 1 riječi: „može se umanjiti“ zamjenjuju se riječima: „umanjuje se“. Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Nastavniku iz stava 1 ovog člana kojem se ne može umanjiti norma iz pedagoških razloga zarada se uvećava za dva časa sedmično.

Oblasti i predmete iz kojih se ne može umanjiti norma časova u skladu sa obrazovnim programom određuje Ministarstvo.“

Član 50

U članu 109 stav 1 riječi: „može zasnovati radni odnos“ zamjenjuju se riječima: „zasniva radni odnos dok postoji potreba za tim časovima“.

Član 51

U članu 110a st. 1 i 2 riječi: „nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.“ zamjenjuju se riječima: „u skladu sa zakonom.“.

Član 52

U članu 111 stav 1 tačka 9 poslije riječi „vrijeđa“ dodaju se zarez i riječ „zlostavlja“. Na kraju tačke 12 tačka-zarez se zamjenjuje tačkom, a tačka 13 briše se.

Član 53

Poslije člana 111 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika

Član 111a

Direktor ustanove, uz mišljenje nastavničkog, odnosno stručnog vijeća ustanove, podnosi Zavodu za školstvo, odnosno Centru zahtjev za utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika ako:

1) komisija za provjeru znanja učenika u toku nastavne godine utvrdi da je nastavnik u toku trajanja nastave u jednoj školskoj godini dva puta neobjektivno ocijenio učenika ili nije ocijenio učenika na propisan način;

2) je po prigovoru najmanje dva učenika na zaključnu ocjenu na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine, komisija utvrdila da je učenik neobjektivno ocijenjen; ili

3) ako nastavnik u toku polugodišta ne ostvari kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima.

Zavod za školstvo, odnosno Centar sprovodi evaluaciju rada nastavnika za kojeg se traži procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Ako se u postupku iz stava 2 ovog člana utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, upućuje se na pohađanje dodatnih programa stručnog usavršavanja, u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo, odnosno Centra.

Ponovna provjera kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika vrši se nakon godinu dana.

Ako se na ponovnoj provjeri utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, ne može da izvodi nastavu, a prava iz radnog odnosa ostvaruje kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba.“

Član 54

U članu 113 stav 2 riječ „Ministarstva.“ zamjenjuje se riječima: „Zavoda za školstvo, odnosno Centra.“.

Član 55

U članu 114 stav 1 mijenja se i glasi:

„U školi se vodi jedinstvena pedagoška, odnosno andragoška evidencija (u daljem tekstu: pedagoška evidencija).“

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Pedagoška evidencija vodi se u pisanom ili elektronskom obliku, osim matične knjige koja se vodi u pisanom obliku i odjeljene knjige koja se vodi u pisanom i elektronskom obliku.“

Član 56

U članu 117a stav 3 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, organizator obrazovanja odraslih dužan je da redovno unosi podatke o broju polaznika i programima obrazovanja u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS), a najkasnije 15 dana od dana upisa polaznika.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Način vođenja, upravljanja i druga pitanja od značaja za funkcionisanje Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS) propisuje Ministarstvo.“

Član 57

U članu 136 stav 1 poslije tačke 3 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„3a) adaptacije i rekonstrukcije u ustanovama;

3b) nabavku opreme za ustanove;

3c) nabavku vozila za prevoz učenika;“.

Član 58

U članu 137 na kraju stava 4 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „kao i promovisanje i prodaja robe ili usluga koje ne služe ciljevima obrazovanja i vaspitanja ili su štetne za zdravlje, rast i razvoj djece, odnosno učenika.“.

Član 59

Naziv člana i član 139 mijenjaju se i glase:

„Finansiranje vjerskih škola

Član 139

Vjerska škola koja izvodi javno važeći obrazovni program i koja je licencirana ima pravo da se finansira iz budžeta Crne Gore.

Finansiranje vjerske škole iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu sporazuma Vlade i vjerske škole, koji se zaključuje na osnovu zakona kojim se uređuju pitanja odnosa Crne Gore i vjerskih zajednica i ugovora između Crne Gore i vjerske zajednice koja je osnivač vjerske škole.“

Član 60

Član 141 i član 142 st. 2 i 3 brišu se.

Član 61

U članu 145 stav 1 riječi: „koja, zbog prestanka finansiranja iz javnih prihoda, ne izvodi javno važeći obrazovni program.“ zamjenjuju se riječima: „koja je prestala sa radom.“.

Član 62

U članu 146 stav 1 poslije tačke 11 dodaje se nova tačka koja glasi:

„11a) ne unosi podatke o broju polaznika programa obrazovanja odraslih u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS) u skladu sa članom 117a stav 3 ovog zakona.“.

Član 63

Poslije člana 155 dodaje se sedam novih članova koji glase:

„Podzakonski propisi

Član 155a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Započeti postupci izbora direktora

Član 155b

Postupci izbora direktora započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Započeti postupci zapošljavanja

Član 155c

Postupci zapošljavanja nastavnika započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Započeti postupci dodjele zvanja nastavnicima

Član 155d

Postupci dodjele zvanja nastavnicima započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Zavod za školstvo, odnosno Centar preuzeće dokumentaciju od Ministarstva o dodijeljenim zvanjima nastavnicima.

Obnavljanje licence za rad organizatora obrazovanja odraslih

Član 155e

Organizatori obrazovanja odraslih kojima je izdata licenca za rad do stupanja na snagu ovog zakona dužni su da u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za licenciranje.

Organizatori obrazovanja odraslih koji ne podnesu zahtjev iz stava 1 ovog člana prestaju sa radom.

Licenca za produženi boravak

Član 155f

Pravnom, odnosno fizičkom licu koje organizuje produženi boravak i za koja je do stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo donijelo rješenje o ispunjenosti uslova za

rad u skladu sa posebnim zakonom, to rješenje priznaje se kao licenca za rad u skladu sa ovim zakonom.

Odložena primjena

Član 155g

Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 4 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji."

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O b r a z l o ž e n j e

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ima za cilj stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta rada obrazovno-vaspitnih ustanova i kvaliteta realizacije standarda ocjenjivanja. Dodatno se uređuje oblast rukovođenja ustanovom, tj. unapređuju i preciziraju odredbe koje se odnose na uslove za razrješenje direktora obrazovno-vaspitnih ustanova. U tom cilju bilo je potrebno unaprijediti ovu materiju tako što će se kao uslov za razrješenje propisati neizvršenje pravosnažnih sudskih odluka, nepreduzimanja mjera za prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja, ako je protiv direktora potvrđena optužnica za krivično djelo protiv polne slobode i dr, kao i po prvi put na sveobuhvatan način definišu prava, obaveze i odgovornosti roditelja u cilju stvaranja uslova za poboljšanje postignuća učenika, poštovanje pravila o radu ustanove, kao i stvaranja uslova za ukupno unapređivanje sigurnosti školskog ambijenta. Zakonom se takođe po prvi put eksplicitno definiše zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi od strane učenika, roditelja ili drugog lica i utvrđuje obaveza pokretanja prekršajnog, odnosno krivičnog postupaka protiv lica koje to nasilje vrši, kao i utvrđuje obaveza Ministarstva nadležnog za poslove prosvjete da podzakonskim aktom uredi oblast koja se odnosi na sadržaj i načine sprovođenja preventivnih aktivnosti, način procjene rizika, zaštitu od nasilja, zlostavljanja i dr.

U cilju realizacije ciljeva definisanih Planom rasta EU za Zapadni Balkan, kojim je prepoznat značaj karijerne orijentacije kao skupa međusobno pevezanih aktivnosti koje za cilj imaju strukturirano pružanje informacija i usluga kako bi se omogućilo pojedincima bilo koje dobi da naprave izbore u vezi sa obrazovanjem, osposobljavanjem ili karijernim putem, Prijedlogom zakona se po prvi put institucionalno uređuje karijeru, tj. profesionalno usmjeravanje kao niz aktivnosti koje su usmjerene na podršku pojedincu, bilo kog uzrasta ili dijela njegovog života da donese odluke koje se tiču obrazovanja, obuke i zanimanja. Naime, Prijedlogom zakona je uređeno da se navedene aktivnosti obavljaju preko posebne organizacione jedinice ministarstva nadležnog za poslove prosvjete, koje će u saradnji sa ustanovom i Zavodom za zapošljavanje odlučivati o stručnim pitanjima i stručnoj pomoći u donošenju odluka u postupku profesionalnog usmjeravanja, djece, učenika, odnosno polaznika.

Prijedlogom zakona se takođe po prvi put uređuje oblast koja se odnosi na onlajn nastavu u slučaju prekida obrazovno-vaspitnog rada i bliže definiše organizovanje te nastave, kao i detaljnije uređuje način vođenja jedinstvene pedagoške evidencije.

Prijedlogom zakona na drugačiji način se uređuje i unapređuje oblast dodjeljivanja zvanja nastavnicima na način da zvanja dodjeljuje komisija koju obrazuje Zavod za školstvo, odnosno Centar za stručno obrazovanje, imajući u vidu da se radi o obrazovnim institucijama koje se bave obezbjeđivanjem, utvrđivanjem i unapređivanjem kvaliteta nastave i drugim stručnim pitanjima obrazovno-vaspitnog rada.

Prijedlogom zakona se unapređuju i preciziraju i odredbe koje se odnose na oblast obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada kroz definisanje broja i vrste oblasti za koje se obezbjeđuje, utvrđuje i unapređuje kvalitet obrazovno-vaspitnog rada ustanove svake godine, od kojih je jedna oblast nastava i učenje, a svake dvije godine u cjelini na osnovu samoevaluacije i eksterne evaluacije.

Dodatno se uređuje oblast koja se odnosi na udžbenike koji se upotrebljavaju radi ostvarivanja javno važećeg obrazovanja na način što se utvrđuje mogućnost izrade i primjene digitalnih udžbenika i digitalnih sadržaja, u cilju osavremenjavanja i unapređivanja kvaliteta nastave.

Imajući u vidu da mogućnost da se izabere drugorangirani i trećerangirani kandidat po konkursu za izbor direktora u određenoj mjeri može značiti relativizovanje ili obesmišljavanje sprovedenog postupka izbora direktora, predlaže se izmjena važeće odredbe tako da je ministar dužan da izabere kandidata koji je prvi na rang listi. Na navedeni način se ne ostavlja mogućnost izbora drugog osim kandidata koji je, u skladu sa propisanim kriterijumima, ostvario najbolji rezultat na provjeri znanja, vještina i kompetencija, čime će se ovaj postupak u cjelini učiniti transparentnim i obezbijediti odabir kadrova koji su pokazali najbolje rezultate na provjeri znanja, vještina i kompetencija.

Pored toga, unapređuju se odredbe koje se odnose na nastavnike tako što se po prvi put definišu kriterijumi za zapošljavanje nastavnika u cilju obezbjeđivanja kvaliteta nastave i transparentnosti zapošljavanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, kao i dodatno uređuju odredbe koje se odnose na zapošljavanje nastavnika na određeno vrijeme, nastavnike-pripravnike, te oblast polaganja stručnog ispita, preciziraju se odredbe koje se odnose na umanjenje norme i dr. Takođe se, u cilju ukupnog obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika, po prvi put zakonom utvrđuje mogućnost i uslovi za procjenu kvaliteta toga rada u slučaju kada nastavnik ne ostvaruje kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima, kao i u slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika u toku trajanja nastave i na kraju klasifikacionog perioda i dr.

Polazeći od potrebe da se u cjelini unaprijedi sistem zaštite učenika i zaposlenih od svih oblika nasilja i zlostavljanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, tj. obezbjeđenja uslova za siguran školski ambijent, Prijedlogom zakona je bilo potrebno propisati da nastavniku protiv koga je podnijeta prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno

zaposlenog, direktor može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka. Na ovaj način će se dodatno doprinijeti obezbjeđivanju uslova za zaštitu od svih oblika nasilja i zlostavljanja u ustanovama, uključujući i slučaj kada je prijavljeno seksualno uznemiravanje učenika, odnosno zaposlenog.

U cilju usaglašavanja zakona sa pravnom tekovinom EU o slobodi kretanja radnika kako bi se ispunilo mjerilo za Poglavlje 2, bilo je potrebno eliminisati barijeru koja se odnosila na zapošljavanje građana EU na poslovima nastavnika, tj. urediti da državljanin članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin, umjesto dosadašnje odredbe da strani državljanin, uključujući i one iz EU, može da zasnuje radni odnos kao nastavnik ukoliko ima stalno nastanjenje u Crnoj Gori.

Prijedlogom zakona bilo je potrebno ukinuti mogućnost finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova imajući u vidu neophodnost racionalizacije finansiranja obrazovnog sistema i trošenja budžetskih sredstava i obezbjeđivanja uslova za optimalno finansiranje potreba javnih obrazovno-vaspitnih ustanova u skladu sa raspoloživim mogućnostima. Ova odredba za privatne ustanove u proteklom periodu nije primjenjivana, osim za jednu privatnu umjetničku školu.

Prijedlogom zakona je takođe bilo potrebno bliže urediti način sticanja sredstava iz Budžeta za finansiranje vjerskih škola, koje je propisano Zakonom o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

Takođe, bilo je potrebno preciznije definisati odredbe koja se odnosi na finansiranje javnih ustanova iz Budžeta Crne Gore, tj. propisati mogućnost da ustanova stiče sredstva i za adaptacije i rekonstrukcije, nabavku opreme, kao i nabavku vozila za prevoz učenika.

Konačno, prelaznim i završnim odredbama zakona bilo je neophodno urediti pitanja započetih postupaka za izbor direktora obrazovno-vaspitnih ustanova, kao i zapošljavanja nastavnika, odlaganje primjene pojedinih odredbi zakona, utvrđivanje roka za donošenje podzakonskih akta i dr.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Prijedlogom zakona se bliže definiše pojam stranca, u skladu sa međunarodnim dokumentima i propisima u toj oblasti, u ostvarivanju prava na obrazovanje.

Takođe se definiše zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi od strane učenika, roditelja ili drugog lica i utvrđuje obaveza pokretanja prekršajnog, odnosno krivičnog postupka protiv lica koje to nasilje vrši i utvrđuje obaveza ministarstva nadležnog za poslove prosvjete da podzakonskim aktom uredi oblast koja se odnosi na sadržaj i načine sprovođenja preventivnih aktivnosti, način procjene rizika, zaštitu od nasilja, zlostavljanja i dr.

Prijedlogom zakona se propisuje da se aktivnosti karijerne orijentacije učenika, odnosno pojedinaca obavljaju preko posebne organizacione jedinice Ministarstva nadležnog za poslove prosvjete, koje će u saradnji sa ustanovom i Zavodom za zapošljavanje

odlučivati o stručnim pitanjima i stručnoj pomoći u donošenju odluka u postupku profesionalnog usmjernjanja pojedinaca.

Ovim zakonom se precizira i vrsta udžbenika koji se upotrebljavaju u ustanovama koje ostvaruju javno važeće obrazovne programe i uvode digitalni udžbenici, kao i digitalni sadržaji koji se odobravaju u skladu sa zakonom, te precizira da postupak izrade, postavljanja i upravljanje digitalnim obrazovnim sadržajima na platformi za samostalno učenje propisuje Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete, čime se na sveobuhvatan način uređuje ova oblast u skladu sa savremenim tehnologijama.

Takođe, Prijedlogom zakona se preciziraju i odredbe koje se odnose na oblast obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada kroz definisanje broja i vrste oblasti za koje je ustanova dužna da obezbjeđuje, utvrđuje i unapređuje kvalitet svake godine. Naime, obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada obavlja ustanova svake godine iz najmanje dvije oblasti, od kojih je jedna oblast nastava i učenje, a svake dvije godine u cjelini na osnovu samoevaluacije i eksterne evaluacije. Nadalje se precizira da se obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta vrši na osnovu plana za unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanova koji se izrađuje jednom u dvije godine nakon samoevaluacije iz svih oblasti.

Zakonom se propisuje i nadležnost Zavoda za školstvo da utvrđuje kvalitet realizacije standarda ocjenjivanja, koje propisuje Ministarstvo na prijedlog Nacionalnog savjeta za obrazovanje, što će doprinijeti unapređenju ukupnog kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada i postignuća učenika.

Takođe se precizira da nivoje takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodjeljuje, propisuje Ministarstvo na prijedlog Ispitnog centra, čime će se sveobuhvatno urediti materija koja se odnosi na državna takmičenja učenika.

Oblast licenciranja ustanova se ovim zakonom dodatno uređuje na način što se precizira da je i osnivač produženog boravka dužan da prije početka rada podnese zahtjev za licenciranje, u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju. Takođe se propisuje i trajanje licence obrazovno-vaspitnim ustanovama, tako što se obrazovno-vaspitnim ustanovama izdaje licenca na neodređeno vrijeme, osim ustanovama za obrazovanje odraslih kojima se licenca izdaje na period od pet godina.

Prijedlogom zakona se uređuje i oblast koja se odnosi na onlajn nastavu u slučaju prekida obrazovno-vaspitnog rada u naročito opravdanim slučajevima kao što su epidemija, elementarna nepogoda i sl, kao i propisuje da će ministarstvo nadležno za poslove prosvjete bliže urediti način organizovanja obrazovno-vaspitnog rada onlajn nastave, kao i da za vrijeme organizovanja onlajn nastave ustanova može ustupiti računarsku opremu na privremeno korišćenje učenicima i zaposlenima, u skladu sa aktom ustanova. Na ovaj način će se stvoriti uslovi za uređivanje ove oblasti na cjelovit način, što do sada nije bio slučaj, kako bi se i za realizovanje te nastave utvrdile neophodne procedure i obezbijedio kvalitet nastave.

Imajući u vidu da mogućnost da se izabere drugorangirani i trećerangirani kandidat po konkursu za izbor direktora u određenoj mjeri može značiti obesmišljavanje postupka izbora direktora vrši se izmjena važeće odredbe na način da je ministar dužan da izabere kandidata koji je prvi na rang listi.

Prijedlogom zakona se propisuje i da direktoru javne ustanove, za razliku od važeće odredbe, radni odnos miruje ne samo za vrijeme prvog, već i za vrijeme drugog mandata, što će značiti dodatnu sigurnost za najbolje kadrove, tj. ona lica koja su izabrana po drugi put za direktora ustanove. Takođe, isto pravo se utvrđuje i za pomoćnika direktora za vrijeme drugog mandata.

Prijedlogom zakona se precizira i zamjenjivanje direktora u slučaju privremene spriječenosti tako što direktora u tim slučajevima zamjenjuje pomoćnik direktora, a ukoliko ustanova nema pomoćnika direktora, zamjenjuje ga zaposleni kojeg odredi direktor, odnosno školski odbor, kao i preciznije uređuju odredbe koje se odnose na vršioca dužnosti direktora tako da se vršilac dužnosti može imenovati i iz reda zaposlenih iz druge ustanove ako u ustanovi nema zaposlenog koji ispunjava uslove za direktora ili drugih objektivnih razloga (kada zaposleni ne prihvata da bude imenovan i sl.).

Dodatno se unapređuje i oblast rukovođenja ustanovom i preciziraju odredbe koje se odnose na poštovanje pravosnažnih sudskih odluka, prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja i dr. Naime, precizira se da direktoru javne ustanove može prestati mandat ako ustanova dobije ocjenu „ne zadovoljava“ u postupku evaluacije rada ustanova u oblasti kvaliteta nastave i rukovođenja ustanovom, kao i ako ne izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku, ako se protiv njega potvrdi optužnica za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti, odnosno podnese optužuni prijedlog ili po privatnoj tužbi, a naročito ako je optužen da je učinio krivično djelo protiv polne slobode, ako nije preduzeo mjere za prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja i ako dopusti promovisanje i prodaju roba i usluga suprotno zakonu. Takođe, propisuje se da direktoru može prestati dužnost ako ne preduzme mjere i radnje prema zaposlenom koji seksualno uznemirava učenika, odnosno zaposlenog, kao i u slučaju da se utvrdi da direktor seksualno uznemirava učenika ili zaposlenog, ili odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu na zahtjev organa upravljanja ili se utvrdi da ustanova radi suprotno propisima, a direktor nije preduzeo mjere da se nepravilnosti otklone.

Prijedlogom zakona se dodatno unapređuju odredbe koje se odnose na prava učenika tako što se eksplicitno utvrđuje da učenik ima pravo na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera, a u cilju ostvarivanja prava na obrazovanje.

Odredba koja se odnosi na prigovor na zaključnu ocjenu definiše se na način da učenik ima pravo na prigovor na zaključnu ocjenu na kraju polugodišta i nastavne godine, odnosno školske godine, popravnom, razrednom i godišnjem ispitu, a nastavničko vijeće obrazuje komisiju po prigovoru najkasnije u roku od tri dana od podnošenja prigovora. Osim toga propisan je izuzetak da se prigovor na komisijsku ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu podnosi nastavničkom vijeću koje obrazuje

komisiju koja utvrđuje osnovanost prigovora, a ako komisija utvrdi da je prigovor osnovan, postupak provjere znanja se sporvodi u skladu sa ovim članom.

Prijedlogom zakona se po prvi put na sveobuhvatan način definišu prava, obaveze i odgovornosti roditelja u cilju stvaranja uslova za poboljšanje postignuća učenika, poštovanje pravila o radu ustanove u cilju stvaranja uslova za ukupno unapređivanje sigurnosti školskog ambijenta, a ako roditelj učestalo zanemaruje propisane obaveze, ustanova je dužna da o tome obavijesti Ministarstvo, nadležni organ i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.

Takođe Prijedlogom zakona precizirani su uslovi u pogledu profila i nivoa za obavljanje poslova vaspitača u domovima učenika, odnosno domovima učenika i studenata, kako bi se i za te izvršiće, koji nijesu bili obuhvaćeni posebnim zakonima iz oblasti obrazovanja, utvrdili uslovi za obavljanje tih poslova.

Prijedlogom zakona se značajno unapređuju i odredbe koje se odnose na nastavnike tako što se definišu kriterijumi za zapošljavanje nastavnika u cilju obezbjeđivanja kvaliteta nastave i transparentnosti zapošljavanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, na način što se kao kriterijumi definišu prosječna ocjena, odnosno indeks uspjeha na studijama, vrijeme čekanja na zaposlenje u odgovarajućem nivou obrazovanja i dužina rada na određeno vrijeme u odgovarajućem nivou obrazovanja, a način bodovanja kriterijuma i sačinjavanja rang liste propisuje Ministarstvo.

Dodatno se unapređuju odredbe koje se odnose na zapošljavanje na određeno vrijeme, kao i nastavnike-pripravnike, te oblast polaganja stručnog ispita, preciziraju odredbe koje se odnose na umanjene norme i dr. Takođe se, u cilju ukupnog obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika, zakonom utvrđuje mogućnost i uslovi za procjenu kvaliteta toga rada u slučaju kada nastavnik ne ostvaruje kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima, kao i slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika u toku trajanja nastave, kao i na kraju klasifikacionog perioda. Zavod za školstvo, odnosno Centar za stručno obrazovanje sprovodi evaluaciju rada nastavnika za kojeg se traži procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada, a ako se u tom postupku utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, upućuje se na pohađanje dodatnih programa stručnog usavršavanja u skladu sa preporukama Zavoda, odnosno Centra, s tim da se ponovna provjera rada kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika vrši nakon godinu dana. U slučaju da se na j ponovnoj provjeri utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, ostvaruje prava kao zaposleni za čijim je radom prestala potreba.

Prijedlogom zakona je uređeno da državljanin članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin, čime se zakon usaglašava sa pravnom tekovinom Evropske unije o neograničenom pristupu tržištu rada za građanje EU, tj. uklanjanje sadašnje prepreke za zapošljavanje građana EU o regulisanom stalnom boravku u Crnoj Gori.

Prijedlogom zakona se dodatno unapređuje priznavanje isprava stečenih u inostranstvu koje se odnose na nastavnike, budući da se radi o regulisanoj profesiji, na način što je

definirano da lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje isprave, kao i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.

U cilju ukupnog unapređenja sistema zaštite učenika, odnosno zaposlenih od različitih vrsta nasilja, Prijedlogom zakona se propisuje da nastavniku protiv koga je podnijeta prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno zaposlenog, direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka. Za vrijeme trajanja privremene zabrane izvođenja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 1 ovog člana, nastavnik će obavljati druge poslove u skladu sa svojom kvalifikacijom i ostvarivati zaradu koju je ostvarivao prije privremene zabrane rada.

Prijedlogom zakona se uređuje i materija koja se odnosi na pedagošku evidenciju. Naime, utvrđuje se da se ta evidencija vodi u obliku zapisa na papiru ili elektronskom obliku, osim matične knjige i odjeljenjske knjige koje se, imajući u vidu značaj te evidencije, vode u obliku zapisa na papiru i elektronskom obliku.

Takođe, Prijedlogom zakona se utvrđuje da način vođenja, obrade podataka i upravljanja baze podataka u okviru Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS) propisuje Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete.

Prijedlogom zakona se dopunjava odredba koja se odnosi na zabranu promovisanja i prodaju literature koja nije obavezna tako što se dodaje da u ustanovi nije dopušteno promovisanje i prodaja robe ili usluga koje ne služe ciljevima obrazovanja i vaspitanja ili su štetne za zdravlje i razvoj djece.

Prijedlogom zakona sa unapređuju i odredbe koje se odnose na način finansiranja javnih ustanova, tj. sticanja sredstava iz Budžeta Crne Gore i propisuje da javna ustanova stiče sredstva na osnovu normativa i standarda koje donosi Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog savjeta, a kojima se propisuju mjerila za formiranje odjeljenja i grupa, organizovanje savjetodavne službe, biblioteke, administrativno-računovodstvene i tehničke službe i vrednovanje materijalnih troškova.

Takođe se Prijedlogom zakona preciznije definiše odredba koja se odnosi na finansiranje ustanova iz budžeta tako što se, pored već propisanih potreba, definiše da se javnoj ustanovi obezbjeđuju sredstva iz Budžeta Crne Gore i za adaptacije i rekonstrukcije, nabavku opreme, kao i nabavku vozila za prevoz učenika.

Takođe, ukida se mogućnost finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova imajući u vidu neophodnost racionalizacije finansiranja obrazovnog sistema i trošenja budžetskih sredstava sa ciljem da se unaprijedi i poboljša finansiranje potreba javnih ustanova. U tom smislu, Prijedlogom zakona predviđeno je brisanje odredbi kojima je bila uređena mogućnost finansiranja privatnih ustanova. U odnosu na finansiranje vjerskih škola, ovim zakonom se samo bliže propisuje način sticanja sredstava iz Budžeta za vjerske škole koje realizuju obrazovni program koji je dobio javnu važnost i koje su licencirane u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, a ne i pravo na finansiranje iz Budžeta.

Crne Gore. Pravo na finansiranje iz Budžeta vjerskih škola je ustanovljeno Zakonom o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica i ugovora koji je zaključen između Crne Gore i vjerske zajednice, na osnovu sporazuma između Vlade Crne Gore i vjerske škole.

U dijelu koji se odnosi na kaznene odredbe, Prijedlogom zakona propisuje kazna za prekršaj za organizatore obrazovanja odraslih koji ne vode propisanu evidenciju o broju polaznika i programa obrazovanja, tj. koji te podatke ne unose u MEIS (Informacioni sistem Crne Gore).

Prelaznim i završnim odredbama zakona uređena je materija započetih postupaka za izbor direktora obrazovno-vaspitnih ustanova, zapošljavanja nastavnika, odlaganje primjene pojedinih odredbi zakona, utvrđivanje roka za donošenje podzakonskih akta i dr.

Imajući u vidu utvrđenu dinamiku ispunjavanja obaveza definisanih završnim mjerilima u Pregovaračkom poglavlju 2 - Sloboda kretanja radnika i Pregovaračkom poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, Prijedlogom zakona predviđeno je stupanje na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, kako bi se obezbijedili uslovi za ispunjavanje obaveza iz završnih mjerila u predviđenom roku, zbog čega je bilo nužno propisati ovakvo stupanje na snagu.

IV Usklađenost sa evropskim zakonodavstvom

A) Usklađenost prijedloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU-Dio treći, politika i unutrašnje akcije Unije, Glava XII, obrazovanje, stručno osposobljavanje, omladina i sport, član 165 i 166 – potpuno usklađeno;

B) Usklađenost prijedloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32001H0166

Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evropskoj saradnji u području ocjenjivanja kvaliteta školskog obrazovanja

(2001/166/EZ)-potpuno usklađeno;

32014L0054

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o mjerama za olakšavanje ostvarivanja prava koja su radnicima priznata u kontekstu slobode kretanja radnika (2014/54/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on measures facilitating the exercise of rights conferred on workers in the context of freedom of movement for workers 2014/54/EU.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32013L0055

Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o

administrativnoj saradnji putem Informacijskog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (2013/55/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 amending Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications and Regulation (EU) No 1024/2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System (‘IMI Regulation’) (2013/55/EU)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32004L0038

Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 29. aprila 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravište na teritoriji država članica (2004/38/EZ) / Directive of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States (2004/38/EZ)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32011R0492

Uredba (EU) br. 492/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. aprila 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (kodifikacija) / Regulation (EU) No 492/2011 of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on freedom of movement for workers within the Union (codification) OJ L 141.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32001H0166

Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evroskoj saradnji o evaluaciji kvaliteta u školskom obrazovanju – (2001/166/EC)/ Recommendation of the European Parliament and of the Council of 12 February 2001 on European cooperation in quality evaluation in school education

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

C) Usklađenost prijedloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije:

Ne postoji izvor prava Evropske unije ove vrste sa kojim bi se prijedlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

V Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje propisa

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna posebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

TEKST ODREDABA KOJE SE MIJENJAJU

OPŠTI ZAKON O OBRAZOVANJU I VASPITANJU

Sadržaj zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim potrebama i obrazovanja odraslih.

Dostupnost

Član 8

Rasporedom ustanova na teritoriji Republike obezbjeđuje se građanima jednaka dostupnost u sticanju obrazovanja i vaspitanja.

Jednakost

Član 9

Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo.

Strani državljani koji imaju privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima, u skladu sa posebnim zakonom.

Zabrana diskriminacije

Član 9a

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, odnosno seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih i svaki drugi oblik diskriminacije u smislu zakona.

Školska medijacija

Član 9b

U postupku rješavanja konflikata među djecom, učenicima, roditeljima, usvojiocima ili starateljima (u daljem tekstu: roditelj) i zaposlenim u ustanovi mogu se angažovati posrednici, u skladu sa zakonom.

Upotreba jezika

Član 11

Nastava u ustanovi izvodi se na službenom - crnogorskom jeziku.

Nastava u ustanovi izvodi se i na jezicima u službenoj upotrebi:

- imajući u vidu istu lingvističku osnovu - na srpskom jeziku;

- poštujući prava manjinskih naroda - na bosanskom, albanskom i hrvatskom jeziku;

Organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete urediće bližim propisom jedinstveni nastavni proces.

Nastava za lica koja koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehnička rješenja izvodi se na znakovnom jeziku i pomoću sredstava tog jezika.

Nastava na stranom jeziku

Član 12

Nastava u ustanovi se može izvoditi i na stranom jeziku za obrazovne programe za koje je licencirana ustanova, po odobrenju organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, nastava u ustanovi se može izvoditi na stranom jeziku iz pojedinih ili svih nastavnih predmeta za obrazovne programe za koje je licencirana ustanova uz mišljenje Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje (u daljem tekstu: Centar).

Udžbenici

Član 13

U ustanovi koja ostvaruje javno važeće obrazovne programe upotrebljavaju se udžbenici i nastavna sredstva koji se odobre u skladu sa ovim zakonom.

Privatne ustanove su dužne da upotrebljavaju udžbenike iz stava 1 ovog člana, samo za obavezne predmete utvrđene obrazovnim programom, odnosno zakonom.

U slučaju ako nema udžbenika koji su odobreni u skladu sa ovim zakonom, u ustanovi iz stava 1 ovog člana, mogu da se izuzetno upotrebljavaju i udžbenici koji su predviđeni predmetnim programom.

Postupak pribavljanja, ocjenjivanja, odobravanja i pripreme udžbenika i nastavnih sredstava obavlja se u skladu sa propisom Ministarstva.

Zdravstvena zaštita

Član 15

Ustanova sarađuje sa zdravstvenim ustanovama pri sprovođenju zdravstvene zaštite djece, odnosno učenika, naročito pri sprovođenju obaveznih ljekarskih pregleda, redovnih sistematskih zdravstvenih pregleda i vakcinisanja.

Nastavnici u ustanovi i drugi zaposleni koji rade neposredno sa djecom odnosno učenicima moraju biti, u toku godine, najmanje jedanput ljekarski pregledani, u skladu sa zakonom.

Troškove ljekarskog pregleda iz stava 2 ovog člana plaća ustanova.

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta

Član 17

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada obavlja ustanova (samoevaluacija) svake godine po pojedinim oblastima, a svake dvije godine u cjelini.

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanova, najmanje svake četiri godine, obavlja Centar i Zavod za školstvo (evaluacija).

Metodologiju za obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovi (samoevaluacija i evaluacija) propisuje Ministarstvo, na predlog Zavoda za školstvo i Centra.

Pojmovnik

Član 18

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju značenje:

1) "predškolske ustanove" su: vrtić, jaslice i ostale ustanove predškolskog vaspitanja i obrazovanja koje se organizuju u skladu sa posebnim zakonom;

- 2) "školom" se podrazumijeva osnovna škola, gimnazija i stručna škola;
- 3) "školom za umjetničko obrazovanje" se podrazumijeva škola u kojoj se ostvaruje osnovno, odnosno srednje umjetničko obrazovanje;
- 4) "višom stručnom školom" se podrazumijeva škola u kojoj se ostvaruje više stručno obrazovanje;
- 5) "obrazovni centar" je ustanova u kojoj se ostvaruje više različitih obrazovnih programa iz više nivoa obrazovanja;
- 6) "resursni centar" je ustanova u kojoj se ostvaruje vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama (smetnjama u razvoju);
- 6a) "organizator obrazovanja odraslih" je ustanova u kojoj se ostvaruje obrazovanje odraslih u skladu sa posebnim zakonom;
- 7) "dom učenika" je ustanova u kojoj se obezbjeđuje smještaj, ishrana i vaspitanje učenika;
- 8) "mreža ustanova" je akt Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) kojim se utvrđuje vrsta, djelatnost i raspored javnih ustanova;
- 9) "nastavna godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava;
- 10) "školska godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava i ostali oblici obrazovno-vaspitnog rada;
- 11) "obrazovni program" je program na osnovu kojeg se ostvaruje obrazovanje i vaspitanje i čijim se završetkom stiče nivo obrazovanja i stručne kvalifikacije, u skladu sa zakonom;
- 12) "javno važeći obrazovni program" je obrazovni program koji donosi ili odobrava nadležni organ;
- 13) "učenik" je lice koje stiče obrazovanje u školi;
- 14) "polaznik" je odraslo lice koje stiče obrazovanje kod organizatora obrazovanja;
- 15) "socijalni partneri" su Privredna komora Crne Gore, udruženje poslodavaca i sindikati;
- 16) "katalogom znanja predmeta" se određuju ciljevi, sadržaji i ishodi učenja iz nastavnog predmeta;
- 17) "ispitnim katalozima" se definišu standardi znanja, odnosno ishodi učenja koji se provjeravaju i ocjenjuju na ispitima na završetku nivoa obrazovanja (praktični, završni, maturski, stručni i diplomski), odnosno na provjeri znanja učenika osnovne škole na kraju obrazovnog ciklusa, mjerila i kriterijumi provjere i druga pitanja;
- 18) "standard znanja učenika, odnosno polaznika" je nivo znanja, vještina i kompetencija koje treba da posjeduje učenik, odnosno polaznik iz određenog nastavnog predmeta, oblasti ili modula";
- 19) "standard kompetencija nastavnika i direktora" je potreban nivo znanja, vještina i kompetencija za obavljanje poslova i njihov profesionalni razvoj koji se utvrđuje u postupku samoevaluacije i evaluacije;
- 20) "udžbenik" je osnovno nastavno sredstvo i izvor znanja za ostvarivanje obrazovno-vaspitnih ciljeva utvrđenih predmetnim programom;
- 21) "nastavno sredstvo" je didaktički oblikovan sadržaj koji omogućava učeniku sticanje cjelovitih znanja i razvoja vještina.

Sadržaj obrazovnog programa

Član 21

Obrazovni program sastoji se od opšteg i posebnog dijela.

Opšti dio obuhvata:

- 1) naziv programa;
 - 2) naziv nivoa obrazovanja;
 - 3) nastavni plan (predmeti i moduli i njihova zastupljenost i raspored, fond časova i broj kreditnih bodova za pojedine predmete i module i ukupan broj časova za sve oblike nastave);
 - 4) ciljeve obrazovnog programa;
 - 5) uslove za upis, odnosno uključivanje u program;
 - 6) trajanje obrazovanja (uključujući kreditno vrednovanje);
 - 7) obavezne načine provjeravanja i ocjenjivanja učenika;
 - 8) uslove za napredovanje i završetak obrazovanja;
 - 9) nivo obrazovanja, odnosno stručne kvalifikacije koje se stiče;
 - 10) uslove za završetak pojedinih djelova programa, odnosno modula programa.
- Posebni dio obuhvata:
- 1) predmetne programe, odnosno kataloge znanja predmeta (sa ciljevima predmeta, sadržajima i standardima znanja i ishodišta učenja, podjelom odjeljenja na grupe, nastavnim sredstvima, okvirnim spiskom literature, materijalnim uslovima za izvođenje nastave, povezanosti predmeta);
 - 2) ispitne kataloge;
 - 3) način prilagođavanja programa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama;
 - 4) način prilagođavanja programa za obrazovanje odraslih;
 - 5) način izvođenja obrazovnog programa (za programe u stručnom obrazovanju posebni dio sadrži obim i sadržaj praktičnog obrazovanja koji se realizuje kod poslodavca);
 - 6) druga pitanja od značaja za realizaciju obrazovnog programa.

Donošenje javno važećeg obrazovnog programa

Član 22

Javno važeći obrazovni program donosi Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).

Opšti dio javno važećeg obrazovnog programa utvrđuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Posebni dio javno važećeg obrazovnog programa za: predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, opšte srednje obrazovanje, stručno obrazovanje, obrazovanje odraslih i vaspitni rad u domovima učenika utvrđuje Nacionalni savjet.

Ministarstvo ne može mijenjati posebni dio javno važećeg obrazovnog programa koji utvrdi Nacionalni savjet.

Ministarstvo može vratiti Nacionalnom savjetu utvrđeni posebni dio javno važećeg obrazovnog programa na ponovno razmatranje i utvrđivanje.

Nadležnost Nacionalnog savjeta

Član 31b

Nacionalni savjet:

- 1) donosi:
 - obrazovni program za obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama;
 - vaspitni program za domove učenika;
 - prilagođene obrazovne programe za obrazovanje odraslih;

- ispitne kataloge za provjeru nacionalne stručne kvalifikacije;
- standarde za pripremu udžbenika za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, srednje opšte i stručno obrazovanje i za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama;

- program stručnog osposobljavanja i usavršavanja direktora ustanova;
- program rada stručnih saradnika;
- uputstvo za izradu obrazovnog programa;
- uputstvo za prilagođavanje obrazovnog programa za sticanje nivoa obrazovanja odraslih;

- standarde kompetencija nastavnika i direktora;

2) utvrđuje:

- posebni dio obrazovnog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;

- jednako vrijedni obrazovni standard u obrazovnim područjima (struke) i u obrazovnim programima organizatora obrazovanja;

- punovažnost i jednaku vrijednost obrazovnih programa privatnih ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih sa odgovarajućim javno važećim obrazovnim programima;

3) predlaže:

- opšti dio obrazovnog programa za osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;

- posebne programe osposobljavanja, prekvalifikacije, dokvalifikacije, usavršavanja i specijalizacije zaposlenih i nezaposlenih lica;

- standarde školskog prostora, nastavnih sredstava i opreme za rad ustanova u kojima se ostvaruje predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;

- profil nivoa obrazovanja za nastavnike za osnovno obrazovanje i vaspitanje;

- listu obaveznih izbornih predmeta za osnovnu školu i gimnaziju;

4) odobrava:

- udžbenike i nastavna sredstva za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, srednje opšte i stručno obrazovanje i za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama;

5) daje mišljenje o:

- opštim pitanjima obrazovanja i vaspitanja;

- kompatibilnosti obrazovnog sistema sa obrazovnim sistemima u razvijenim demokratskim zemljama;

- stanju i razvoju obrazovanja i vaspitanja;

6) daje uputstva za izvođenje prilagođenih obrazovnih programa;

7) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Nacionalnog savjeta.

Nadležnost Zavoda za školstvo

Član 40

Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika:

1) u saradnji sa ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama;

2) u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama;

3) obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;

4) obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima kojima odlučuju Nacionalni savjet i Ministarstvo;

5) priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za srednje opšte obrazovanje i za opšteobrazovne predmete u stručnom obrazovanju;

6) obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;

7) obavlja istraživanje;

8) obavlja savjetodavni rad;

9) organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;

10) predlaže mjere za razvoj pojedinih nivoa obrazovanja, novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;

11) prati eksperimente;

12) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Zavoda.

Sadržaj, oblike i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Nadležnosti Ispitnog centra

Član 41b

Ispitni centar:

1) priprema zadatke, organizuje i izvodi ispite, u skladu sa zakonom;

2) osposobljava ustanove za pripremu izvođenja eksternih ispita;

3) savjetuje i pruža usluge za eksternu provjeru znanja;

4) istražuje i razvija eksternu provjeru znanja učenika i polaznika;

5) vrši međunarodnu uporedivostkvaliteta obrazovnog sistema;

5a) realizuje međunarodna testiranja;

5b) organizuje državna takmičenja učenika;

6) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Osnivanje

Član 43

Osnivač javne ustanove može biti Država, odnosno opština, glavni grad ili prestonica (u daljem tekstu: opština).

Privatnu ustanovu može da osnuje domaće i strano pravno ili fizičko lice.

Gimnaziju, kao javnu ustanovu, može osnovati Država ili glavni grad, odnosno prestonica.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, strano pravno i fizičko lice može osnovati osnovnu školu samo za obrazovanje stranih državljana.

Licenciranje ustanova

Član 49

Osnivač ustanove je dužan da prije početka rada podnese Ministarstvu zahtjev za licenciranje ustanove.

Uz zahtjev za licenciranje ustanove, osnivač podnosi akt o osnivanju i dokaze o ispunjenosti uslova iz čl. 46 i 46a. ovog zakona.

Zahtjev za licenciranje podnosi se i kada ustanova vrši statusne promjene, mijenja sjedište, odnosno objekat, organizuje područnu ustanovu ili uvodi nove obrazovne programe.

Početak rada

Član 50

Ustanova može početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da ustanova ispunjava uslove za osnivanje i donese rješenje o licenciranju.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana se utvrđuje vrsta ustanove, obrazovni program, odnosno program obrazovanja odraslih i najveći broj učenika, odnosno polaznika koji može upisati ustanova.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Rješenje o licenciranju ustanove objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Statut ustanove

Član 59

Ustanova ima statut.

Statut ustanove sadrži naročito:

- 1) naziv i sjedište ustanove;
- 2) zastupanje i predstavljanje;
- 3) način i postupak odlučivanja organa upravljanja;
- 4) zadatke i djelokrug rada stručnih organa ustanove;
- 5) uslove za razrješenje pomoćnika direktora;
- 6) organizaciju i ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada, odnosno godišnjeg programa rada ustanove;
- 7) način vođenja pedagoške evidencije;
- 8) način upotrebe i čuvanja pečata i štambilja;
- 9) ostvarivanje saradnje roditelja, djece i ustanove;
- 10) način donošenja akata ustanove;
- 11) zaštitu životne sredine;
- 12) ostvarivanje javne i kulturne djelatnosti ustanove;
- 13) način ostvarivanja javnosti rada;
- 14) druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Prekid obrazovno-vaspitnog rada

Član 64

Obrazovno-vaspitni rad u ustanovi se može prekinuti samo u naročito opravdanim slučajevima (epidemija, elementarna nepogoda i sl.).

Za prekid rada ustanove u slučaju epidemije potrebno je pribaviti mišljenje nadležne zdravstvene ustanove.

Odluku o prekidu obrazovno-vaspitnog rada u slučajevima iz stava 1 ovog člana, u trajanju do pet dana, donosi direktor ustanove, a preko pet dana Ministarstvo, a za privatnu ustanovu osnivač.

Struktura školskog, odnosno upravnog odbora

Član 73

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja i obrazovanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama čine: dva predstavnika Ministarstva, odnosno dva predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, dva predstavnika nastavnickog,

odnosno stručnog vijeća i jedan predstavnik savjeta roditelja.

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti stručnog obrazovanja čine: dva predstavnika nastavnickog, odnosno stručnog vijeća, tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik socijalnih partnera i jedan predstavnik savjeta roditelja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, upravni odbor više stručne škole čine: tri predstavnika nastavnickog, odnosno stručnog vijeća, tri predstavnika Ministarstva i jedan predstavnik socijalnih partnera.

Upravni odbor domova učenika, domova studenata i domova učenika i studenata čine: dva predstavnika Ministarstva, odnosno dva predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, dva predstavnika zaposlenih i jedan predstavnik korisnika usluga (stanara).

Školski, odnosno upravni odbor mješovitih srednjih škola i obrazovnih centara čine: dva predstavnika nastavnickog, odnosno stručnog vijeća, tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik socijalnih partnera i jedan predstavnik savjeta roditelja.

Upravni odbor ustanova za obrazovanje odraslih čine: dva predstavnika Ministarstva, odnosno dva predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, dva predstavnika zaposlenih i jedan predstavnik socijalnih partnera.

Predstavnike Ministarstva bira i razrješava ministar.

Predstavnike nastavnickog, odnosno stručnog vijeća bira nastavničko, odnosno stručno vijeće tajnim glasanjem.

Predstavnike savjeta roditelja bira savjet roditelja tajnim glasanjem.

Sjednicama školskog, odnosno upravnog odbora može prisustvovati do tri predstavnika učeničkog parlamenta odnosno polaznika i predstavnika studenata.

Način izbora i razrješanja članova upravnog odbora iz reda zaposlenih u domu učenika, domu studenata, domu učenika i studenata i ustanovama za obrazovanje odraslih utvrđuje se statutom ustanove.

Odredbe ovog člana ne odnose se na privatnu ustanovu.

Uslovi za izbor direktora

Član 78

Za direktora predškolske ustanove, može biti izabrano lice koje:

- 1) ispunjava uslove za vaspitača ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o predškolskom obrazovanju i vaspitanju;
- 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;
- 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi.

Za direktora osnovne škole može biti izabrano lice koje:

- 1) ima najmanje VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i ispunjava uslove za nastavnika razredne nastave, odnosno nastavnika obaveznog ili izbornog nastavnog predmeta ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju;

2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;

3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi.

Za direktora gimnazije može biti izabrano lice koje:

1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o gimnaziji;

2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;

3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi.

Za direktora stručne škole može biti izabrano lice koje:

1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju;

2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;

3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi.

Za direktora resursnog centra, odnosno obrazovnog centra može biti izabrano lice koje ispunjava propisane uslove za direktora osnovne škole, odnosno gimnazije ili stručne škole.

Za direktora mješovite škole može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora gimnazije, odnosno stručne škole.

Za direktora doma učenika, doma studenata, odnosno doma učenika i studenata može biti izabrano lice koje:

1) ima VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;

2) ima položen odgovarajući stručni ispit;

3) ima pet godina radnog iskustva.

Za direktora organizatora obrazovanja odraslih može biti izabrano lice koje:

1) ima VI ili VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;

2) ima pet godina radnog iskustva.

Mandat direktora

Član 78a

Direktor javne ustanove bira se na period od četiri godine.

Za direktora javne ustanove isto lice može biti birano najviše dva puta uzastopno.

Direktoru javne ustanove miruje radni odnos za vrijeme prvog mandata na radnom mjestu sa koga je izabran.

Izbor i razrješenje direktora

Član 80

Direktor javne ustanove bira se na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja ustanove.

Konkurs za izbor direktora raspisuje školski, odnosno upravni odbor tri mjeseca prije isteka mandata direktora.

Kandidat za direktora dostavlja ustanovi prijavu sa dokumentacijom u formi ovjerene kopije i programom razvoja javne ustanove, u zatvorenoj koverti.

Program razvoja javne ustanove podnosi kandidat za direktora na osnovu izvještaja o evaluaciji i samoevaluaciji obrazovno-vaspitnog rada javne ustanove.

Direktora privatne ustanove bira i razrješava osnivač, uz saglasnost školskog, odnosno upravnog odbora.

Direktora javne ustanove bira i razrješava ministar, u skladu sa ovim zakonom.

Ustanova dostavlja Ministarstvu prijave kandidata po konkursu za izbor direktora sa dokumentacijom u roku od sedam dana od dana isteka konkursa.

Ministarstvo razmatra prijave i dokumentaciju kandidata i sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa.

U postupku razmatranja prijava, Ministarstvo će zatražiti od ustanove koja je izdala nepreciznu potvrdu o radnom iskustvu da potvrdu dopuni.

Ministar je dužan da izabere kandidata koji je prvi na listi.

Izuzetno od stava 10 ovog člana ministar može da izabere i drugorangiranog, odnosno trećerangiranog kandidata sa liste s tim da je dužan da odluku obrazloži.

Provjera kompetencija kandidata

Član 80a

Kandidat sa liste podliježe provjeri kompetencija, znanja i sposobnosti.

Provjera se vrši putem testiranja u pisanoj formi i usmenim intervjuom na osnovu propisanih kriterijuma.

Provjeru vrši komisija koju obrazuje ministar.

Komisiju čine: predstavnik Ministarstva, predstavnik Zavoda za školstvo, odnosno Centra i jedan eksterni član iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti obrazovanja za koju se bira direktor.

Eksternog člana određuje ministar sa liste istaknutih stručnjaka. Lista istaknutih stručnjaka formira se na osnovu javnog poziva.

Eksterni član može biti lice zaposleno u obrazovno vaspitnoj ustanovi koje ima najmanje sedmi nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje sedam godina radnog iskustva u nastavi od čega, po pravilu, najmanje tri godine na rukovodećoj poziciji u oblasti obrazovanja.

Bliži način sprovođenja provjere iz stava 1 ovog člana, kriterijume i način ocjenjivanja, kao i način sačinjavanja liste kandidata za izbor direktora propisuje Ministarstvo.

Vršilac dužnosti direktora

Član 81

Ako direktoru javne ustanove prestane dužnost, a na konkursu se ne izabere direktor, odnosno ako direktoru prestane dužnost u skladu sa članom 82a stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona, ministar imenuje vršioca dužnosti direktora iz reda zaposlenih u ustanovi koji ispunjavaju uslove za direktora najduže na period do šest mjeseci.

Vršiocu dužnosti direktora javne ustanove miruje radni odnos na poslovima sa kojih je imenovan.

Nadležnosti direktora

Član 82

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavnčkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši stručno-pedagoški nadzor;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;

- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) sarađuje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;
- 15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Direktor je dužan obrazovati Komisiju iz stava 1 tačke 14 ovog člana u roku od 24 časa od podnošenja zahtjeva za provjeru znanja učenika.

Zahtjevom za provjeru znanja učenika može se tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz Komisije.

U sastavu Komisije mora biti najmanje jedan član koji ne radi u toj ustanovi.

Ocjena Komisije je konačna.

Na postupak ocjenjivanja, utvrđivanja ocjene i na prigovor na ocjenu ne primjenjuje se Zakon o upravnom postupku.

Direktor ustanove podnosi školskom, odnosno upravnom odboru izvještaj o radu, prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Zamjenjivanje direktora

Član 82b

Direktora javne ustanove u slučaju privremene spriječenosti zamjenjuje zaposleni u ustanovi kojeg odredi direktor.

Ukoliko direktor nije u mogućnosti da odredi zaposlenog koji ga zamjenjuje, određuje ga školski odnosno upravni odbor.

Uslovi za razrješenje

Član 83

Direktor javne ustanove može se, pored slučajeva propisanih zakonom, razrješiti, ako:

- 1) ne realizuje program razvoja ustanove;
- 2) ne preduzima mjere prema zaposlenom koji ne izvršava radne zadatke, odnosno vrši povredu radne obaveze, ili zloupotrebljava svoj položaj;
- 3) utvrdi da ustanova ne realizuje godišnji plan rada;
- 4) ne izvršava radne zadatke, odnosno vrši povredu radne obaveze;
- 5) zloupotrebljava svoj položaj;
- 6a) zaposli novog nastavnika, a prije toga nije, u skladu sa članom 109 ovog zakona, sporazumno preuzeo nastavnika iz druge ustanove koji ispunjava uslove tog radnog mjesta;
- 6b) zaposli vannastavno osoblje suprotno članu 101c ovog zakona;
- 7) izabere nastavnika ili saradnika suprotno zakonu;
- 8) se u ustanovi ne vodi propisana evidencija;
- 9) ustanova ne obezbjeđuje javnost rada;
- 10) ne donese rješenje o poništenju ispita, u skladu sa zakonom;
- 11) ne izvrši rješenje inspekcijaskog organa;
- 12) ne donese ili ne realizuje plan unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada ustanove;
- 13) je zbog sprovođenja akata koje je donio nastala veća šteta za ustanovu, zaposlene i korisnike usluga;
- 14) dozvoli političko organizovanje i djelovanje ili religijsko djelovanje u ustanovi javnog obrazovanja;

14a) nije obezbijedio blagovremen i tačan unos podataka u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS);

14b) ustanova dobije ocjenu "ne zadovoljava" u postupku evaluacije rada ustanove;

14c) dostavi netačne podatke o nastavniku koji nema propisanu normu časova ili ne dostavi podatke o broju časova

koji nijesu raspoređeni nastavnicima.

15) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom ustanove.

Uslovi za izbor pomoćnika direktora

Član 86

Za pomoćnika direktora ustanove može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora.

Pomoćnika direktora ustanove bira i razrješava direktor.

Pomoćnik direktora ustanove bira se na period od četiri godine.

Za pomoćnika direktora javne ustanove isto lice može biti birano najviše dva puta uzastopno.

Pomoćniku direktora javne ustanove miruje radni odnos za vrijeme prvog mandata na radnom mjestu sa koga je izabran.

Prava učenika

Član 97

Škola obezbjeđuje učeniku sljedeća prava:

1) da na početku školske godine dobije uputstvo koje sadrži prava i obaveze učenika;

2) na kvalitetan obrazovno-vaspitni rad (nastavu);

3) da iskaže mišljenje o radu nastavnika;

4) da traži komisijsku provjeru svoga znanja u toku trajanja nastave;

5) da podnosi prigovor na ocjenu na kraju klasifikacionog perioda, nastavne godine ili na ispitu;

5a) da učestvuje na takmičenju iz nastavnih predmeta, odnosno oblasti i vještina;

5b) da učestvuje na takmičenju iz vještina u stručnom obrazovanju;

6) da učestvuje u izradi uputstva koje sadrži njegova prava i obaveze;

7) na blagovremenu i potpunu informaciju o svojim pravima i obavezama;

8) na zaštitu od svih vrsta nasilja u školi, diskriminacije, zlostavljanja i zanemarivanja;

9) na odsustvovanje iz škole, uz najavu roditelja, odnosno staratelja, u trajanju od pet radnih dana u toku nastavne godine;

10) na učestvovanje u oblikovanju sadržaja stručnih ekskurzija i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada;

11) druga prava utvrđena statutom ustanove.

Škola je dužna da u postupku samoevaluacije vrši anonimno anketiranje učenika u svim razredima, osim učenika prvog ciklusa osnovne škole, najmanje jednom godišnje o obrazovnim programima, radu nastavnika i uslovima rada.

Direktor škole je dužan da upozna nastavničko vijeće sa rezultatima anketiranja iz stava 2 ovog člana.

Anketu iz stava 2 ovog člana za sve ustanove priprema Zavod za školstvo odnosno Centar.

Predstavnici učeničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa škole kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za učenike (učenički standard, slobodne aktivnosti i slično).

Nivoi takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodjeljuje propisuje Ministarstvo, na predlog Ispitnog centra

Prigovor na zaključnu ocjenu

Član 97a

Učenik ili njegov roditelj, odnosno staratelj imaju pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od dva dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Po prigovoru na ocjenu nastavničko vijeće, u roku od tri dana od dana prijema prigovora, obrazuje tročlanu komisiju koja će utvrditi da li je ocjena izvedena suprotno propisima, odnosno pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad, ili ispitati učenika u skladu sa zahtjevom istaknutim u prigovoru.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije.

U komisiji iz stava 3 ovog člana mora biti najmanje jedan član koji nije zaposlen u toj ustanovi.

Ocjena komisije je konačna.

Protiv konačne ocjene komisije ne može se voditi upravni spor.

Dužnosti učenika

Član 98

Učenik ima dužnost da:

- 1) redovno, marljivo i savjesno radi na usvajanju znanja i sticanju opšte kulture;
- 2) se pridržava školskih propisa, savjeta, uputstava i odluka nastavnika, direktora i organa škole;
- 3) uredno pohađa nastavu;
- 4) blagovremeno pravda izostanke;
- 5) za vrijeme časa ne ometa izvođenje nastave i rad u odjeljenju;
- 6) za vrijeme trajanja časa ne napušta čas, bez prethodno odbijenog odobrenja nastavnika;
- 7) se prema nastavnicima ophodi pristojno;
- 8) poštuje ličnost drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;
- 9) čuva imovinu škole;
- 10) njeguje čistoću i estetski izgled školskih prostorija;
- 11) učestvuje u dežurstvima škole;
- 12) poštuje pravila školskog, odnosno kućnog reda;
- 13) druge dužnosti utvrđene statutom ustanove

Odgovornost za učinjenu štetu

Član 98a

Učenik je odgovoran da nadoknadi štetu koji učini u ustanovi. Postupak utvrđivanja odgovornosti učenika i način nadoknade štete bliže se uređuju statutom ustanove.

Privremena zabrana izvođenja nastave

Član 99a

Nastavniku protiv koga je pokrenut postupak za krivično djelo protiv polne slobode direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada.

Uslovi za zapošljavanje

Član 100a

Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima:

- 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom;
 - 2) crnogorsko državljanstvo;
 - 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad.
- Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita.
- Stranac sa stalnim nastanjenjem u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.

Zapošljavanje nastavnika

Član 101

Nastavnik u javnoj ustanovi se zapošljava na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom.

Konkurs iz stava 1 ovog člana raspisuje direktor ustanove i traje 15 dana.

Nastavnici u ustanovama ili posebnom odjeljenju ustanove sa nastavom na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica moraju, pored uslova propisanih zakonom, da imaju aktivno znanje jezika i pisma te manjine i crnogorskog jezika.

Odluku o zapošljavanju nastavnika donosi direktor ustanove, na prijedlog komisije, u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenja prijave.

Komisiju iz stava 4 ovog člana imenuje direktor ustanove, u skladu sa statutom ustanove.

Poseban uslov za zapošljavanje nastavnika je probni rad.

Dužina trajanja probnog rada, način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada utvrđuje se propisom Ministarstva.

Nastavniku koji za vrijeme probnog rada ne zadovolji prestaje radni odnos istekom roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Raspisivanje konkursa

Član 101a

Javna ustanova može raspisati konkurs za zapošljavanje nastavnika, ako:

- 1) ne postoji mogućnost da sporazumno preuzme nastavnika iz druge javne ustanove sa liste zaposlenih, na neodređeno vrijeme, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) ima sistematizovano i odobreno radno mjesto;
- 3) ima dokaz Ministarstva o obezbijeđenim finansijskim sredstvima.

Listu iz tačke 1 ovog člana i raspored nastavnika utvrđuje Ministarstvo, do 5. septembra tekuće godine za školsku godinu, na osnovu izvještaja javnih ustanova.

Zapošljavanje nastavnika na određeno vrijeme

Član 101b

Nastavnik se može zaposliti bez raspisivanja javnog konkursa, na period do 30 dana, u slučaju:

- 1) zamjene privremeno odsutnog nastavnika;
- 2) privremenog povećanog obima poslova;
- 3) rada na određenom projektu.

Nastavnik iz stava 1 ovog člana može da se zaposli više puta u toku nastavne godine na period do 30 dana, ako se na konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava uslove.

Zapošljavanje vannastavnog osoblja

Član 101c

Javna ustanova može oglašavati popunu slobodnih radnih mjesta za zapošljavanje vannastavnog osoblja, ako:

- 1) ne postoji mogućnost da sporazumno preuzme vannastavno osoblje iz druge javne ustanove u skladu sa ovim zakonom;
- 2) ima sistematizovano i odobreno radno mjesto;
- 3) ima dokaz Ministarstva o obezbijeđenim finansijskim sredstvima.

Pripravnik

Član 102

Nastavnik - pripravnik je lice koje prvi put zasniva radni odnos u ustanovi radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova u odgovarajućem nivou obrazovanja.

Pripravnički staž nastavnika sa sedmim nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija traje godinu dana, a sa četvrtim nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija šest mjeseci.

Pripravniku prestaje radni odnos nakon isteka pripravničkog staža.

Stručni ispit

Član 106

Poslije završenog pripravničkog staža nastavnik polaže stručni ispit.

Pravo da polaže stručni ispit ima i nastavnik koji nije obavio pripravnički staž, a nakon diplomiranja u propisanom nivou i oblasti (profilu) obrazovanja utvrđenim zakonom i podzakonskim aktom ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u nastavi u ustanovi, odnosno ustanovi visokog obrazovanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, nastavnik koji je obavio pripravnički staž, odnosno stručno osposobljavanje u licenciranoj privatnoj ustanovi, odnosno nastavnik koji je stekao radno iskustvo u skladu sa stavom 2 ovog člana, stručni ispit polažu u odgovarajućoj javnoj ustanovi koju odredi Ministarstvo.

Licenciranje nastavnika

Član 107a

Poslove nastavnika, direktora i pomoćnika direktora može da obavlja lice koje, pored uslova propisanih Zakonom o radu i ovim zakonom, ima dozvolu za rad(u daljem tekstu: licenca).

Licenca je javna isprava kojom se dokazuje potreban nivo opštih i stručnih kompetencija nastavnika, direktora i pomoćnika direktora.

Licenca se izdaje nakon položenog stručnog ispita za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, na vrijeme od pet godina.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, licenca za izvođače obrazovno-vaspitnog rada kod organizatora obrazovanja odraslih koja se izdaje nakon položenog stručnog ispita važi za rad samo kod organizatora obrazovanja odraslih.

Licenca iz stava 3 ovog člana se obnavlja svakih pet godina (relicenciranje), u skladu sa programom stručnog usavršavanja nastavnika.

Nastavnik, direktor, odnosno pomoćnik direktora koji nema licencu ili nije obnovio licencu nema pravo na rad u ustanovi.

Umanjenje norme

Član 108

Nastavniku koji je proveo najmanje 35 godina na poslovima obrazovanja i vaspitanja, radno vrijeme na poslovima obrazovanja i vaspitanja može se umanjiti za dva časa nedjeljno.

Nastavniku iz stava 1 ovog člana zarada se obračunava u punom iznosu.

Zapošljavanje nastavnika sporazumom

Član 109

Nastavnik koji je zaposlen na neodređeno vrijeme, a nema normu časova utvrđenu zakonom, odnosno za čijim je radom prestala potreba zbog promjene obrazovnog programa, odnosno standarda i normativa ili smanjenja obima upisa može zasnovati radni odnos u drugoj ustanovi do pune norme časova, na osnovu sporazuma direktora ustanova.

Nastavnik koji je zaposlen na neodređeno vrijeme u ustanovi može se sporazumno preuzeti u drugu ustanovu ako ispunjava uslove propisane zakonom i aktom o sistematizaciji radnih mjesta, uz saglasnost nastavnika.

Procjena radnesposobnosti

Član 110a

U slučaju osnovane sumnje da je nastavniku zdravlje narušeno u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, direktor ustanove će podnijeti obrazloženi zahtjev školskom, odnosno upravnom odboru za upućivanje nastavnika na procjenu radne sposobnosti nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

Ako školski, odnosno upravni odbor utvrdi da je predlog direktora opravdan, donijeće odluku o upućivanju nastavnika na procjenu radne sposobnosti nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

Ukoliko nastavnik odbije procjenu radne sposobnosti iz stava 2 ovog člana raspoređuje se na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou i profilu obrazovanja i preostaloj radnoj sposobnosti, a ako takvog radnog mjesta nema, ostvaruje prava kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom.

Prestanak radnog odnosa

Član 111

Nastavniku, pored slučajeva propisanih Zakonom o radu, prestaje radni odnos, ako:

- 1) ne ostvaruje obrazovne programe u skladu sa propisanim standardima;
- 2) organizuje učenike, odnosno zaposlene u političke ili religijske svrhe;
- 3) ne učestvuje u radu stručnih organa ustanove;

- 4) zloupotrebljava svoj položaj;
- 5) navede na obljubu ili protivprirodni blud učenika, odnosno zaposlenog u ustanovi;
- 6) odbije da izvrši nalog poslodavca izdat radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada za vrijeme trajanja štrajka;
- 7) sprječava zaposlenog da radi za vrijeme trajanja štrajka;
- 8) učestvuje u štrajku koji je organizovan suprotno propisima;
- 9) ponižava, vrijeđa ili tjelesno kažnjava učenika;
- 10) izaziva nacionalnu i vjersku netrpeljivost;
- 11) nadležna prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik priprema učenika uz naknadu iz ustanove u kojoj radi;
- 12) se bavi pripremanjem učenika kao osnovnom djelatnošću;
- 13) komisije za provjeru znanja učenika iz člana 82 stav 1 tačka 14 ovog zakona utvrde da je nastavnik u toku trajanja nastave u jednoj školskoj godini dva puta neobjektivno ocijenio učenika ili nije ocijenio na propisan način.

Nastavnik kojem je prestao radni odnos u slučaju iz tač. 2, 5, 9 i 10 ovog člana ne može obavljati obrazovno vaspitni rad.

Napredovanje

Član 113

Nastavnik može napredovati u odgovarajuća zvanja.

Zvanja iz stava 1 ovog člana dodjeljuje komisija Ministarstva.

Vrste zvanja, uslove, način i postupak predlaganja i dodjeljivanja zvanja nastavnika propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Pedagoška evidencija

Član 114

U školi se vodi jedinstvena pedagoška evidencija, i to: upisnica (matična knjiga), odjeljenska knjiga (dnevnik rada saprozivnikom), evidencija o ispitima i uspjehu učenika, odnosno polaznika na kraju školske godine, izdatim svjedočanstvima i diplomama, evidencija o podjeli predmeta na nastavnike, ljetopis škole i dr.

U školi u kojoj se nastava izvodi na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica,

pedagoška evidencija štampa se i vodi na crnogorskom jeziku i na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Jedinstvena pedagoška evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u obliku zapisa na papiru, osim odjeljenske knjige koja se vodi i u elektronskom obliku.

Škola je dužna da trajno čuva upisnicu (matičnu knjigu) i evidenciju o izdatim svjedočanstvima i diplomama.

Baza podataka

Član 117a

Ustanova vodi bazu podataka u okviru Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS), kojim upravlja Ministarstvo.

Ustanova je dužna da unese podatke u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore najkasnije do 15. septembra za tekuću školsku godinu, a izmjene podataka u roku od sedam dana od dana nastanka izmjene.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, organizatori obrazovanja odraslih, su dužni da dostave podatke o broju polaznika i programima obrazovanja u pisanoj odnosno elektronskoj formi Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana realizacije svakog pojedinačnog programa obrazovanja.

Lični podaci upisani u bazu iz stava 1 ovog člana prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obrazovnovaspitnog rada ustanova i Ministarstva, u skladu sa zakonom.

Svi vidovi prikupljanja, držanja, obrade, objavljivanja i korišćenja podataka sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obezbjedivanje sredstava

Član 136

Javnoj ustanovi, iz mreže ustanova, obezbjeđuju se sredstva iz budžeta Crne Gore za:

- 1) bruto plate i ostala lična primanja zaposlenih;
- 2) tekuće investiciono održavanje;
- 3) investicije u ustanovama;
- 4) materijalne troškove i rashode za energiju;
- 5) permanentno usavršavanje nastavnika;
- 6) dopunsko osnovno obrazovanje građana Crne Gore na privremenom radu u inostranstvu;
- 7) osnovno obrazovanje odraslih lica;
- 8) eksternu provjeru znanja učenika propisanu zakonom (provjera znanja učenika na kraju trećeg ciklusa, maturski i drugi ispiti);
- 9) stipendije za talentovane učenike;
- 9a) stipendije za deficitarne kvalifikacije;
- 10) takmičenje učenika;
- 11) eksperimentalnu nastavu;
- 12) smještaj i ishranu učenika u domu, odnosno u zavodu;
- 13) subvencioniranje udžbenika sa malim tiražom i udžbenika za obrazovanje nacionalnih, odnosno etničkih grupa;
- 14) troškove ishrane djece u predškolskoj ustanovi čiji roditelji su korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice u skladu sa posebnim propisima;
- 14a) troškove boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta samohranog roditelja u predškolskoj ustanovi u visini od 50% visine troškova boravka i ishrane u skladu sa posebnim propisom;
- 14b) troškove ljekarskog, odnosno sanitarno-higijenskog pregleda nastavnika, odnosno zaposlenih u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom;
- 15) osposobljavanje i usavršavanje direktora i za rad stručnih savjeta;
- 16) razvojni, savjetodavni i istraživački rad u obrazovanju i vaspitanju;
- 17) razvoj informacionog sistema;
- 18) subvencioniranje rješavanja stambenih potreba zaposlenih u ustanovi;
- 19) druge obaveze utvrđene zakonom;
- 20) participaciju prevoza učenika.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, za finansiranje potreba iz tač. 2, 3 i 4 ovog stava, u javnim ustanovama iz mreže ustanova čiji je osnivač opština, sredstva se obezbjeđuju u budžetu opštine.

Sredstva za finansiranje javnih ustanova koje nijesu u mreži ustanova, a osnivač je opština obezbjeđuju se u budžetu opštine.

Ograničenje za učešće u finansiranju

Član 137

Ustanova koja se finansira iz javnih prihoda ne može zahtijevati od učenika, odnosno polaznika participaciju za pokriće troškova obrazovanja (nastavne i vannastavne aktivnosti).

Izuzetno od stava 1 ovog člana u višem stručnom obrazovanju za troškove praktičnog obrazovanja može se odrediti participacija u iznosu do 20% cijene koštanja obrazovanja učenika za taj obrazovni program u javnoj ustanovi.

Umjetnička škola može od učenika naplaćivati participaciju troškova obrazovanja.

U ustanovi nije dopušteno promovisanje i prodaja literature koja nije obavezna (časopisi, novine, listovi, slikovnice, slovarice, zbirke i slično).

Saglasnost na visinu participacije iz st. 2 i 3 ovog člana daje Ministarstvo

Uslovi za finansiranje privatne ustanove

Član 139

Privatna ustanova koja izvodi javno važeće obrazovne programe može da se finansira iz budžeta Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, ako:

- 1) izvodi obrazovni program od prvog do završnog razreda školovanja;
- 2) izvodi obrazovni program za djecu predškolskog uzrasta u trajanju od najmanje godinu dana;
- 3) ima upisana najmanje dva odjeljenja prvog razreda, a za umjetničku školu najmanje 35 učenika;
- 4) ima zaposlene nastavnike i saradnike potrebne za izvođenje obrazovnog programa, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Ministarstvo utvrđuje da li privatna ustanova ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Srednje vjerske škole (koje izvide javno važeće obrazovne programe) mogu se finansirati iz budžeta Crne Gore, u skladu sa članom 138 ovog zakona.

Međusobna prava i obaveze između privatne ustanove i države, uređuju se upravnim ugovorom.

Ograničenje finansiranja

Član 141

Privatnoj osnovnoj školi ne pripadaju sredstva iz budžeta Crne Gore, ako se zbog upisa učenika u privatnu školu ugrožava postojanje (jedine) javne ustanove čiji je osnivač država na istom području.

U slučaju iz stava 1 ovog člana privatna ustanova prestaje da se finansira iz javnih prihoda, na osnovu rješenja Ministarstva.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Naknada za školarinu

Član 142

Naknadu za školarinu po učeniku, odnosno djetetu u privatnoj ustanovi određuje osnivač.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, naknada za školarinu po učeniku, odnosno djetetu u privatnoj ustanovi koja se finansira iz budžeta Crne Gore može biti do 10% veća od sredstava koja se obezbjeđuju po učeniku, odnosno djetetu u javnoj ustanovi.

Ako se naknada za školarinu naplaćuje suprotno odredbi stava 2 ovog člana, privatnoj ustanovi se prekida finansiranje iz budžeta Crne Gore.

Završetak započetog obrazovanja

Član 145

Država je dužna da obezbijedi djeci, učenicima, odnosno polaznicima završetak započetog obrazovanja, odnosno vaspitanja iz privatne ustanove koja, zbog prestanka finansiranja iz javnih prihoda, ne izvodi javno važeći obrazovni program.

Kazne za prekršaje

Član 146

Novčanom kaznom od 500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj ustanova, ako:

- 1) dozvoli političko organizovanje i djelovanje suprotno odredbi člana 6 ovog zakona;
- 2) upotrebljava udžbenike i nastavna sredstva suprotno odredbi člana 13 ovog zakona;
- 3) ne ostvaruje propisane obrazovne programe u skladu sa članom 19 ovog zakona;
- 4) otpočne sa radom bez rješenja o licenciranju (član 50);
- 5) izvrši statusne promjene suprotno odredbi člana 57 ovog zakona;
- 6) promijeni naziv i sjedište ustanove suprotno odredbi člana 58 ovog zakona;
- 7) ne dobije saglasnost na statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa članom 60 ovog zakona;
- 7a) dostavi netačne podatke o nastavniku koji nema propisanu normu časova ili ne dostavi podatke o broju časova koji nijesu raspoređeni nastavnicima u skladu sa članom 83 stav 1 tačka 14c ovog zakona;
- 8) zaposli nastavnika suprotno odredbi člana 101 ovog zakona;
- 8a) raspiše konkurs suprotno odredbi člana 101a ovog zakona;
- 8b) oglasi popunu slobodnih radnih mjesta za zapošljavanje vannastavnog osoblja suprotno odredbi člana 101c ovog zakona;
- 9) zaključi sporazum o radnom odnosu sa nastavnikom suprotno odredbi člana 109 ovog zakona;
- 10) ne vodi propisanu pedagošku evidenciju u skladu sa članom 114 ovog zakona;
- 11) izda javne isprave suprotno odredbi člana 115 ovog zakona;
- 12) komisija ne izvrši raspodjelu i useljenje učenika u dom u roku utvrđenom članom 132 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi novčanom kaznom od 100 eura do 1.500 eura.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Datum: 30.05.2025	
Broj: 08/2-011/25-1256/8	

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 04-040/25-571/2

30. maja 2025. godine

Za: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Gospođi prof. dr. Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki

Veza: Broj: 08/2-011/25-1256 od 9. maja 2025. godine

Predmet: Mišljenje na tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Na tekst PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPŠTEG ZAKONA O OBRAZOVANJU I VASPITANJU, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije date predstavnicima tog Ministarstva, u saradnji 13. 15. 27. i 29. maja 2025. godine, ugrađene u dostavljeni tekst Prijedloga zakona, osim u odnosu na odredbu člana 31 stav 1 Predloga zakona u vezi koje je neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva javne uprave kao nadležnog ministarstva, koje će biti relevantno za ovaj Sekretarijat.

SEKRETARKA
Slavica Bajić

Ministarstvo
finansija

Pisarnica - MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE

I NOVACIJA

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

09.06.2025	
08/2	- 011/25-1256/2

Br: 02-05- 041/25-17443/2

Podgorica, 03.06.2025.godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica

gospođi, prof. dr Andeli Jakšić-Stojanović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Veza: Vaš akt broj: 21-04-011/25-5288/1 od 26.05.2025. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim izmjenama i dopunama unapređuje se obrazovni sistem i usklađuje sa savremenim izazovima, obrazovnim politikama, tehnološkim promjenama i evropskim integracionim procesima.

Predlogom zakona se sistemski uređuje oblast karijernog usmjeravanja učenika i odraslih kao kontinuiran proces podrške pojedincu u donošenju obrazovnih i profesionalnih odluka. Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje. Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa navedeno je da nijesu potrebna značajna dodatna sredstva iz budžeta, a sredstva za pojedine mjere, poput karijernog usmjeravanja planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija za karijerno usmjeravanje predviđena su sredstva u iznosu 100.000,00€ na aktivnost Donošenje politika u oblasti visokog obrazovanja.

Razmatrajući dostavljeni Predlog, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi, uz napomenu da se pomenuta posebna organizaciona jedinica u Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija organizuje u okviru broja izvršilaca definisanih važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Takođe, imajući u vidu da Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu nije predviđeno finansiranje vjerskih škola, ukazujemo da radi preciznosti norme član 139 stav 1 treba da ostane dispozitivnog karaktera kao u važećem zakonu i da glasi: "Vjerska škola koja izvodi javno važeći obrazovni program i koja je licencirana može da se finansira iz budžeta Crne

Gore," čime se obezbjeđuje da prethodno izdvajanje potrebnih sredstava bude usklađeno sa sredstvima koja su godišnjim zakonom o budžetu planirana za predmetne namjene.

Ističemo da će iznos sredstava potreban za implementaciju predmetnog Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjeg zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Neophodnost izmjena i dopuna Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju proizilazi iz potrebe da se postojeći zakonski okvir, koji je omogućio stabilno funkcionisanje obrazovnog sistema i doprinio njegovom razvoju, dodatno unaprijedi i uskladi sa savremenim izazovima, obrazovnim politikama, tehnološkim promjenama i evropskim integracionim procesima. Iako je dosadašnja primjena zakona omogućila ostvarenje ključnih ciljeva u obrazovno-vaspitnom sistemu, praksa je pokazala određene nedostatke, pravne praznine i neusklađenosti koje zahtijevaju preciznije normativno uređenje.

Jedan od izraženih problema je nedovoljno razvijen sistem zaštite od nasilja u obrazovno-vaspitnim ustanovama. Postojeće zakonske odredbe nijesu sadržale jasnu zabranu svih oblika nasilja, niti proceduru za institucionalno reagovanje. Predlogom zakona se po prvi put uvodi eksplicitna zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi, bez obzira na to da li ga vrši učenik, roditelj, drugo lice ili zaposleni. Ustanova je dužna da u tim slučajevima pokrene odgovarajući prekršajni ili krivični postupak, a Ministarstvo dobija ovlaštenje da pravilnikom uredi preventivne aktivnosti, procjenu rizika i mjere zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.

Predlogom zakona se po prvi put sistemski uređuje oblast karijernog usmjeravanja učenika i odraslih kao kontinuiran proces podrške pojedincu u donošenju obrazovnih i profesionalnih odluka. Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore. Time se rješava problem nedostatka institucionalne podrške učenicima i polaznicima u planiranju njihovog obrazovnog i profesionalnog puta. Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice, preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja.

Zakon uređuje i pitanje produženog boravka, koje do sada nije bilo precizno normirano. Propisuje se da je osnivač produženog boravka dužan da prije početka rada podnese zahtjev za licenciranje, čime se obezbjeđuje usklađenost sa standardima i kontrola kvaliteta rada.

U oblasti zapošljavanja nastavnika, zakon predviđa jasne, objektivne i mjerljive kriterijume za izbor kandidata (prosječna ocjena na studijama, dužina čekanja na zaposlenje, radno iskustvo i dr.), kao i obavezan probni rad sa jasno definisanom procedurom praćenja i ocjenjivanja rada. Dodatno, prvi put se uvodi mogućnost procjene kvaliteta rada nastavnika u slučajevima kada ne ostvaruju propisane standarde ili kada ocjenjuju učenike na neobjektivan način.

U cilju unapređenja upravljanja ustanovama, zakon predviđa da se direktor može imenovati isključivo sa prvog mjesta na rang listi kandidata koji ispunjavaju uslove, čime se eliminiše mogućnost izbora kandidata mimo konkursnih rezultata i obezbjeđuje transparentnost u

postupku imenovanja.

Zakon se unapređuje i u dijelu pravne zaštite učenika, tako što se po prvi put detaljno uređuje pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu. Prigovor razmatra komisija koju obrazuje nastavničko vijeće u roku od tri dana. Takođe se uređuje i postupanje po prigovorima na ocjene dobijene na popravnim, razrednim i godišnjim ispitima, uz mogućnost ponovnog ispitivanja ako se utvrdi osnovanost prigovora.

Predlogom zakona se, u skladu sa razvojem digitalnog društva, po prvi put uređuje mogućnost korišćenja digitalnih udžbenika i obrazovnih sadržaja, kao i organizacija onlajn nastave u vanrednim okolnostima. Ministarstvo je ovlašćeno da podzakonskim aktom precizira način korišćenja digitalnog materijala, dok škole dobijaju mogućnost da učenicima i zaposlenima ustupe tehničku opremu potrebnu za učešće u onlajn nastavi.

Dodatno, predlog zakona je usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije i po prvi put precizira da državljani države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije mogu zasnovati radni odnos kao nastavnici pod jednakim uslovima kao crnogorski državljani, bez obaveze prethodnog stalnog nastanjenja.

Predlogom zakona ukida se mogućnost budžetskog finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova, imajući u vidu potrebu za racionalizacijom troškova i efikasnijim usmjeravanjem javnih sredstava u obrazovnom sistemu. Ova odredba se u dosadašnjoj praksi gotovo i nije primjenjivala, izuzev u slučaju jedne privatne umjetničke škole.

Takođe, novim zakonskim rješenjem predviđa se da se licence za ustanove za obrazovanje odraslih izdaju na period od pet godina, čime se uvodi redovan postupak provjere ispunjenosti uslova za rad.

Problemi koji su se javili usljed navedenih nedostataka dovodili su do višestrukih negativnih posljedica: smanjenja bezbjednosti u školama, neujednačenog kvaliteta nastave, ograničene zaštite prava učenika, nedovoljne uključenosti roditelja, izostanka profesionalne podrške učenicima, otežanog razvoja digitalne nastave i narušene transparentnosti zapošljavanja i izbora direktora, a biće riješeni ovim predlogom zakona.

Učenici su bili pogođeni posljedicama neobjektivnog ocjenjivanja, nedostatka podrške i zaštite, kao i nedovoljno jasnih pravila u vanrednim okolnostima. Roditelji su bili ograničeni u mogućnosti da se aktivno uključe u obrazovni proces. Nastavnici su bili izloženi sistemu zapošljavanja koji nije u potpunosti transparentan i nije pružao dovoljno mehanizama za profesionalno unapređenje. Škole su se suočavale sa administrativnim i organizacionim izazovima, dok su Ministarstvo i prateće institucije funkcionisale u uslovima nedovoljno precizne regulative.

Ukoliko bi se zadržao postojeći zakonski okvir bez izmjena, obrazovni sistem bi ostao bez alata za efikasno reagovanje na ove izazove. Nedovoljno precizno normirane oblasti, poput prevencije nasilja, karijerne podrške, digitalizacije i zapošljavanja nastavnika, dovele bi do stagnacije u razvoju sistema, smanjenja kvaliteta obrazovanja i otežanog usklađivanja sa evropskim standardima. Time bi bio usporen reformski proces i umanjene mogućnosti za

izgradnju savremenog, funkcionalnog i pravednog obrazovnog sistema.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju nastoji se dodatno unaprijediti postojeći zakonski okvir, uz zadržavanje njegovih osnovnih principa, ali sa posebnim fokusom na uspostavljanje pravne sigurnosti, unapređenje kvaliteta obrazovanja i jačanje uloge svih učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu. Ciljevi zakona proističu iz potreba prakse, promjena u društvenom i obrazovnom kontekstu i procesa evropskih integracija.

Ključni cilj je unapređenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada, kroz preciznije normiranje oblasti samoevaluacije, uvođenje dvogodišnjeg plana unapređenja kvaliteta i jasnijih procedura za ocjenjivanje nastavnog kadra, naročito u slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika ili neispunjavanja standarda nastave. U cilju modernizacije obrazovnog procesa, zakon predviđa uvođenje digitalnih udžbenika i obrazovnih sadržaja, čime se otvaraju mogućnosti za savremenije, interaktivno i dostupnije obrazovanje.

Važan cilj zakona jeste povećanje bezbjednosti u školama kroz jasnu zakonsku zabranu svakog oblika nasilja i obavezu ustanove da preduzme mjere u skladu sa zakonom. Prvi put se precizno uređuje i obaveza Ministarstva da pravilnikom definiše preventivne aktivnosti, procjenu rizika i mjere zaštite, čime se stvaraju preduslovi za sistemsku prevenciju i reagovanje u slučajevima nasilja.

Zakon ima za cilj i jačanje odgovornosti svih aktera u obrazovanju, posebno roditelja, čije su obaveze sada jasno definisane – od poštovanja pravila ustanove do odgovornosti za nadoknadu štete koju dijete nanese školi. Time se roditeljima daje važna uloga partnera u obrazovnom procesu, a školi pravna osnova za kvalitetniju saradnju.

Posebno važan cilj jeste modernizacija obrazovnog sistema kroz normiranje onlajn nastave u slučajevima prekida redovnog obrazovno-vaspitnog rada, kao što su epidemije ili elementarne nepogode. Preciziraju se pravila za vođenje pedagoške evidencije i obezbjeđuje osnova za digitalizaciju administrativnih i nastavnih procedura.

Zakon doprinosi i efikasnijem upravljanju obrazovnim ustanovama, posebno u dijelu izbora direktora, tako što se propisuje da se direktor može imenovati isključivo sa prvog mjesta na rang listi, čime se unapređuje transparentnost i poštovanje rezultata konkursa. Preciznije se uređuju i postupci procjene rada nastavnika, kao i uslovi za transformaciju ugovora i probni rad.

Poseban cilj zakona je unapređenje pravne zaštite učenika u vezi sa ocjenjivanjem, kroz pravo na prigovor na zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, kao i jasan postupak razmatranja tih prigovora.

Dodatno, zakon ima za cilj usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, omogućavanjem zapošljavanja državljana država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije pod istim uslovima kao i crnogorskih državljana, bez uslova stalnog nastanjenja, čime se uklanja prethodna barijera.

Ovi ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore, uključujući Program rada Vlade i Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Srednjoročni program rada

Vlade za period 2024–2027, Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024–2027 i Plan rasta.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?
- Obrazložiti preferiranu opciju.

U cilju ispunjavanja definisanih ciljeva i rješavanja identifikovanih problema u obrazovno-vaspitnom sistemu, izmjene i dopune Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju predstavljaju preferiranu opciju. Ova opcija omogućava sveobuhvatan i pravno obavezujući odgovor na uočene nedostatke, kroz precizno normiranje oblasti kao što su: zabrana i prevencija nasilja, pravo na prigovor, zapošljavanje i procjena rada nastavnog kadra, karijerno usmjeravanje, digitalni sadržaji i onlajn nastava, odgovornost roditelja i postupak izbora direktora. Time se stvaraju jasna pravila za sve učesnike u obrazovanju i unapređuje pravna sigurnost, transparentnost i efikasnost sistema.

Predložena zakonska rješenja predstavljaju najefikasniji pristup u postizanju definisanih ciljeva, jer omogućavaju sistemsku, pravno održiva i operativno primjenjiva rješenja za ključne izazove. Ona su u potpunosti usklađena sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore i potrebama obrazovnog sistema, čime se stvaraju uslovi za kontinuiran i sveobuhvatan razvoj obrazovno-vaspitnog rada.

Predložena zakonska rješenja pružaju najpotpuniju osnovu za rješavanje postojećih problema i ostvarivanje postavljenih ciljeva, dok status quo i neregulatorne opcije ostavljaju prostor za održavanje postojećih ograničenja i produžavanje sistemskih slabosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će imati direktan i pozitivan uticaj na učenike, roditelje, nastavno osoblje i obrazovno-vaspitne ustanove. Unapređenjem zakonskog okvira u oblastima bezbjednosti, kvaliteta nastave, profesionalne orijentacije i digitalizacije, stvara se sigurnije, pravednije i savremenije obrazovno okruženje.

Postupci vođenja pedagoške evidencije, sprovođenja godišnje i dvogodišnje samoevaluacije, organizacije mjera za zaštitu od nasilja i sprovođenja procedura u vezi sa pravom učenika na prigovor su jasno normirani, funkcionalni i u službi unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija preuzeće dodatne obaveze, posebno u vezi sa donošenjem podzakonskih akata kojima se regulišu digitalni obrazovni sadržaji, onlajn nastava i mjere zaštite učenika, kao i organizacija sistema karijernog usmjeravanja u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore.

Zakon ne uvodi nove poslovne barijere, niti izaziva opterećenja za privredu ili građane.

U dijelu koji se odnosi na licenciranje produženog boravka, predviđena je obaveza podnošenja zahtjeva i plaćanja naknade za postupak licenciranja, što predstavlja ograničeno i jednokratno administrativno opterećenje, namijenjeno obezbjeđivanju kvaliteta i sigurnosti u radu sa djecom. Ova obaveza se odnosi na mali broj subjekata i ne predstavlja prepreku za ulazak na tržište.

Takođe, ustanove za obrazovanje odraslih biće obavezne da svakih pet godina podnose zahtjev za obnovu licence, čime se uvodi redovna kontrola ispunjenosti uslova za rad. Ovaj postupak podrazumijeva plaćanje odgovarajuće naknade, što će imati određeni finansijski uticaj na osnivače tih ustanova.

Ukidanjem zakonskog osnova za opšte budžetsko finansiranje privatnih škola unapređuje se transparentnost i efikasnije usmjeravanje javnih sredstava. Ovim se istovremeno podstiče tržišna ravnoteža i sprečava nelojalna konkurencija u sektoru obrazovanja.

Zakon podstiče transparentnost u zapošljavanju i imenovanju direktora i nastavnika, smanjuje prostor za zloupotrebe i doprinosi jačanju integriteta i odgovornosti u radu obrazovnih ustanova.

Pozitivni efekti zakona višestruko nadmašuju potencijalna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju propisa nijesu potrebna značajna dodatna sredstva iz budžeta, niti nastaju međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za pojedine mjere, poput karijernog usmjeravanja, planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete.

Zakon omogućava priliv sredstava u budžet kroz licenciranje produženih boravaka i obnavljanje licenci za ustanove za obrazovanje odraslih (na svakih pet godina), što predstavlja predvidiv i kontrolisan prihod (*Zakonom propisana taksa za licenciranje 1000,00 evra i Zakonom propisana taksa za izmjenu licence 500,00 evra*).

Takođe, ukidanjem finansiranja privatnih škola koje ne ispunjavaju propisane uslove, doprinosi se racionalnijem trošenju javnih sredstava.

Propis je fiskalno održiv, ne opterećuje građane ni privredu, a donosi dugoročne koristi za kvalitet, efikasnost i pravičnost obrazovnog sistema.

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni, odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), Ministarstvo je na zvaničnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnoj grupi za pripremu nacrt zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju na koji se prijavilo Udruženje Roditelji. Takođe, saglasno Uredbi, Ministarstvo je 30. septembra 2024. godine objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija (<https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-zakon-o-izmjenama-i-dopunama-opsteg-zakona-o-obrazovanju-i-vaspitanju>).

Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji je objavilo na svojoj internet stranici sa rezimeom dostavljenih predloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje (link: [Izvještaj sa javne rasprave za izmjene i dopune Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju](#)).

Takođe, organizovan je okrugli sto 15. oktobra 2024. godine u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

Primjedbe, predlozi i sugestije su sagledane i sve koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta, prihvaćene su i ugrađene u Predlog zakona.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Moguće prepreke u implementaciji odnose se na tehničke kapacitete za onlajn nastavu, ujednačenost u sprovođenju procjene kvaliteta rada i organizaciju karijernog usmjeravanja. Mjere koje će se sprovoditi uključuju donošenje podzakonskih akata, obuke, tehničku podršku školama, evaluaciju nastavnog kadra i licenciranje ustanova.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj sprovedenih samoevaluacija i eksternih evaluacija, povećanje upotrebe digitalnih sadržaja, smanjenje broja slučajeva nasilja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, broj podnijetih prigovora na ocjenu, broj obnovljenih licenci, nivo uključenosti roditelja i sl.

Za praćenje primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje i Ispitni centar.

Datum i mjesto

Podgorica, 30. maj 2025. godine

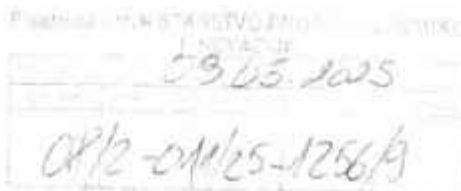

Starješina

Radmila Jovanović-Hristić

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Adresa: Karađorđeva bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 814
fax: +382 20 224 138
www.gsv.gov.me

Broj: 02-13-011/25-838/2

2. jun 2025. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA
Gospođa Anđela Jakšić Stojanović, ministarka

Predmet: mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Uvažena ministarko,

U vezi s vašim aktom (br. 08/2-011/25-1256/6 od 30. 05. 2025. god.) u kom ste zatražili naše mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, informišemo Vas da nemamo primjedbi na tekst Zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR VLADE
mr. Dragoljub Nikolić

Crna Gora
Ministarstvo pravde

05.06.2025
08/2-011/25-1256/11

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/25-5936/2

4. jun 2025. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA
G-đa prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, ministarka

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmijenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Veza: Vaš akt broj: 08/2-011/25-1256/5 od 30. maja 2025. godine

Uvažena,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o izmijenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koji je dostavljen aktom broj: 08/2-011/25-1256/5 od 30. maja 2025. godine, zaprimljen u ovom Ministarstvu dana 2. juna 2025. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da u okviru nadležnosti ovog Ministarstva nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona, budući da su u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima predlagača sugestije Ministarstva pravde ugrađene u tekst Predloga zakona.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu
- u spise predmeta
- a/a

Crna Gora

Ministarstvo pravde

PISARSTVO MINISTARSTVA PROSVJETE, NAUKE

I NOVACIJA

18.06.2025

08/2-011/25-1256/14

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/25-5936/7

18. jun 2025. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA

G-da prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, ministarka

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju**Veza: Vaš akt broj: 08/2-011/25-1256/10 od 4. juna 2025. godine**

Uvažena,

Ministarstvo pravde razmotrilo je Izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koji je dostavljen aktom broj: 08/2-011/25-1256/10 od 4. juna 2025. godine, zaprimljen u ovom Ministarstvu 4. juna 2025. godine.

U skladu sa članom 4 Uputstva o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije („Službeni list Crne Gore“, broj 75/24), Ministarstvo pravde je dana 4. juna 2025. godine zatražilo mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija) radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije u izradi propisa.

Dana 16. juna 2025. godine, Agencija je dostavila mišljenje broj: 04-03-1945/2-25 u kome podsjeća da je dana 22. novembra 2024. godine dala Mišljenje br. 03-04-2406/5 iz svoje nadležnosti na odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koje su usvojene u septembru prošle godine, te dala određene preporuke u cilju uklanjanja normativnih korupcijskih rizika. Agencija, dodatno navodi da je, u cilju definisanja jasne odredbe, u članu 33. Predloga zakona, koji se odnosi na član 86a, potrebno precizirati dio odredbe „u skladu sa zakonom“ na način koji neće omogućiti arbitrarno tumačenje na koji tačno zakon navedeni član upućuje. Takođe, Agencija smatra da predložena norma u članu 39 Predloga zakona, koja se odnosi na član 99a i dodavanje novog stava: „Nastavniku protiv koga je podnesena prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno drugog zaposlenog, direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka po prijavi“, može biti u direktnoj suprotnosti sa opštim propisom - Zakonom o radu. Naime, sam čin podnošenja prijave protiv lica ne smije dovesti do suspendovanja prava na rad, jer bi takvo postupanje bilo protivno ustavnom principu zabrane diskriminacije određenih kategorija zaposlenih. Agencija, takođe ističe da je pravo predlagača zakona da uvodi norme kojima se podržava ustavno pravo na slobodu vjeroispovijesti i kroz navedeni ustavni princip daje podrška vjerskim organizacijama za sprovođenje obrazovnih aktivnosti. Međutim, smatraju da ukidanje budžetskog finansiranja za ostale privatne obrazovne ustanove može izazvati pitanje nejednakog položaja drugih privatnih obrazovanih ustanova u odnosu na vjerske.

U vezi sa navedenim preporukama, predlagač propisa dostavio je objašnjenje iz kojeg proizilazi da se sugestije na član 33 Predloga zakona smatraju neopravdanim, jer je propisano da se procjena radne sposobnosti obavlja u skladu sa zakonom. Ukazuju da odrednica „malo slovo zakona“ u normativno-pravnom smislu upućuje na poseban zakon koji tu materiju u potpunosti reguliše, a to je ističu Zakon o zdravstvenoj zaštiti (čl. 20 i 21).

U odnosu na preporuku vezanu za član 39 Predloga zakona, smatraju da se na predloženi način ne diskriminiše zaposleni, jer se ne izriče mjera suspenzije, niti uslovni prestanak radnog odnosa, odnosno otkaz ugovora o radu. Ističu da se radi o privremenoj mjeri zabrane izvođenja nastave, sa ciljem zaštite javnog interesa i ostvarivanja prava učenika na obrazovanje, pri čemu nastavnik do okončanja postupka po prijavi neće dolaziti u kontakt sa učenicima, odnosno zaposlenima na koje se prijava odnosi. Navode da će u ovom slučaju, nastavnik obavljati druge poslove u skladu sa svojom kvalifikacijom i primati zaradu sve do okončanja postupka. Ukazuju da se ova mjera smatra neophodnom kako bi se spriječila nedopustiva dešavanja u obrazovno-vaspitnoj ustanovi, imajući u vidu da disciplinski, prekršajni i krivični postupci traju isuviše dugo, što ukazuju da može negativno uticati na vaspitno-obrazovni proces.

U vezi sa članom 59 Predloga zakona, pojašnjavaju da ovim zakonom nije ustanovljeno pravo, već je propisan način sticanja sredstava iz budžeta na osnovu sporazuma između Vlade i vjerske škole. Taj sporazum zaključuje se na osnovu zakona kojim se uređuju pitanja odnosa Crne Gore i vjerskih zajednica, kao i ugovora između Crne Gore i vjerske zajednice koja je osnivač vjerske škole. Ističu da je finansiranje privatnih ustanova bilo regulisano dosadašnjim zakonom s ciljem promocije i podspješivanja otvaranja privatnih škola nakon reforme obrazovanja 2022. godine. Navode da je taj cilj postignut, te je prestala potreba za direktnim finansiranjem iz Budžeta. Takođe, navode da država kroz mrežu obrazovno-vaspitnih ustanova u potpunosti zadovoljava interese i potrebe građana, odnosno roditelja i učenika, za sve nivoe obrazovanja. Pored toga, privatne ustanove mogu se finansirati iz Budžeta kroz koncesije, koje su i dalje predviđene ovim zakonom kao mogućnost.

Imajući u vidu navedeno, obavještavamo Vas da, u okviru nadležnosti ovog Ministarstva, nemamo primjedbi na Izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o izmjenama o dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, budući da je obrazloženje predlagača argumentovano i prihvatljivo. Međutim, u odnosu na predloženu normu o privremenoj zabrani izvođenja obrazovno-vaspitnog rada nastavniku protiv kojeg je podnesena prijava za seksualno uznemiravanje, ukazujemo da postoji opravdana bojazan da takva odredba može narušiti ustavno načelo zabrane diskriminacije i pretpostavke nevinosti, kao i da ista može biti u suprotnosti sa Zakonom o radu. Stoga je preporučljivo da se navedena odredba dodatno razmotri i uskladi sa važećim pravnim standardima kako bi se obezbijedila pravna sigurnost i zaštita svih strana u postupku.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu;
- a/a;
- u spise predmeta

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija - Vlada Crne Gore

Naziv propisa	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	Podoblast
	X.Obrazovanje, nauka, kultura i sport	1.Obrazovanje
Klasifikacija propisa po pregovaračkim poglavljima i podpoglavljima prava Evropske unije	Poglavlje	Potpoglavlje
	26	26.1
Ključni termini - eurovok deskriptori		

Potpis

M.P. _____

<i>Preliminarna kontrola na rizike od korupcije</i>	
<i>Naziv propisa</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju
<i>Naziv organa</i>	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
<i>Sektor/odsjek</i>	Direktorat za cjeloživotno učenje
<i>Faza donošenja propisa</i>	Predlog zakona dobio je pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo i upućen je nadležnim resorima na mišljenje i usklađivanje.
1. <i>Navedi oblast koja se uređuje propisom.</i>	Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim obrazovnim potrebama i obrazovanja odraslih.
2. <i>Da li su jasno definisani subjekti zaduženi za sprovođenje propisa? Objasni.</i>	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar, obrazovno-vaspitne ustanove, prosvjetna inspekcija.
3. <i>Da li postoje očigledne pravne praznine, nedostaci ili odredbe u propisu koje dozvoljavaju dvosmisleno tumačenje? Objasni.</i>	Ne postoje.

4. <i>Da li je propis, sa predviđenim regulatornim pretpostavkama, kreiran u cilju ostvarivanja profita ili drugih benefita za račun određenog/ih subjekta/ata? Objasni.</i>	Za primjenu propisa nijesu potrebna dodatna sredstva iz budžeta, niti nastaju međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za pojedine mjere, poput karijernog usmjeravanja, planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete. Zakon omogućava priliv sredstava u budžet kroz licenciranje produženih boravaka i obnavljanje licenci za ustanove za obrazovanje odraslih (na svakih pet godina), što predstavlja predvidiv i kontrolisan prihod (<i>Zakonom propisana taksa za licenciranje 1000,00 evra i Zakonom propisana taksa za izmjenu licence 500,00 evra</i>). Takođe, ukidanjem finansiranja privatnih škola koje ne ispunjavaju propisane uslove, doprinosi se racionalnijem trošenju javnih sredstava. Propis je fiskalno održiv, ne opterećuje građane ni privredu, a donosi dugoročne koristi za kvalitet, efikasnost i pravičnost obrazovnog sistema. Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
5. <i>Da li će javni funkcioner koji je na čelu organa koji je predlagač propisa imati privatni interes od efekata primjene propisa (etičke povrede)? Objasni.</i>	Javni funkcioner koji predlaže zakon neće imati privatni interes od efekata njegove primjene. Primjena propisa neće donijeti neposrednu finansijsku ili drugu vrstu koristi javnom funkcioneru ili njemu bliskim licima (porodici, prijateljima, povezanim pravnim licima). Predlog zakona ne favorizuje pojedine grupe ili privatne institucije na štetu javnog interesa.
6. <i>Da li su u propisu predviđeni adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje ili je predviđeno da će ovo pitanje biti regulisano podzakonskim aktima? Objasni.</i>	Zakon definiše ključne institucije koje su odgovorne za njegovo sprovođenje, uključujući Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar, obrazovno-vaspitne ustanove, kao i inspeksijske organe. Takođe, zakon propisuje osnovne principe obrazovno-vaspitnog rada, prava i obaveze učenika, nastavnika, roditelja i rukovodilaca obrazovno-vaspitnih ustanova. Mnoge konkretne procedure, standardi i detalji sprovođenja ostavljeni su za regulisanje kroz podzakonske akte. To uključuje: sadržaj i način sprovođenja preventivnih aktivnosti u cilju zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja; postupak izrade, postavljanje i upravljanje digitalnim obrazovnim sadržajima na platformi za samostalno učenje; nivooe takmičenja, način i uslove organizovanja, pravila takmičenja i sadržaj i oblik diplome; način organizovanja onlajn nastave; način bodovanja kriterijuma i sačinjavanja rang liste za zapošljavanje nastavnika; dužinu trajanja, način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada i način vođenja, obrade podataka i upravljanja Informacionim sistemom obrazovanja Crne Gore.

7. Da li su u propisu definisane vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje odredaba propisa? Objasni.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju definiše vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje njegovih odredaba. Zakon predviđa nadzor, evaluaciju i sankcije za nepoštovanje propisa. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje i Ispitni centar imaju obavezu sprovođenja zakona i osiguravanja kvaliteta obrazovanja. Obrazovno-vaspitne ustanove moraju poštovati zakonske norme i pravilnike koji regulišu rad škola, licenciranje nastavnika i sprovođenje nastavnih planova i programa. Prosvjetna inspekcija vrši nadzor nad sprovođenjem zakona i može izreći mjere u slučaju nepravilnosti. Nastavnici, direktori škola i drugi zaposleni mogu snositi disciplinske mjere ako ne postupaju u skladu sa zakonom. U slučaju ozbiljnih povreda zakona, mogu se primijeniti sankcije u skladu sa Krivičnim zakonikom i drugim posebnim propisima.
8. Da li su kontrolni mehanizmi definisani propisom? Objasni.	Zavod za školstvo i Centar za stručno obrazovanje imaju obavezu praćenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada i eksterne evaluacije. Ispitni centar organizuje eksterne provjere znanja učenika i ocjenjuje kvalitet obrazovnog sistema. Prosvjetna inspekcija vrši kontrolu rada škola, nastavnog kadra i primjene nastavnih planova. Pravilnikom se regulišu uslovi za osnivanje i rad obrazovno-vaspitnih ustanova, čime se osigurava kvalitet obrazovanja. Zakon predviđa procedure za žalbe, zaštitu od diskriminacije i osiguravanje sigurnog obrazovnog okruženja.
9. Da li su predviđene sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi? Objasni.	Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju predviđa sankcije u slučaju povrede zakonskih normi. Nastavnici, direktori škola i drugi zaposleni mogu snositi disciplinske posljedice ako ne postupaju u skladu sa zakonom. Obrazovno-vaspitne ustanove koje ne poštuju propise mogu biti predmet upravnih mjera, uključujući privremenu ili trajnu zabranu rada. Zakon predviđa novčane kazne za ustanove ili pojedince koji krše odredbe zakona. U težim slučajevima, kada povreda zakona ugrožava prava učenika ili narušava funkcionisanje obrazovnog sistema, mogu se primijeniti krivične mjere prema Krivičnom zakoniku Crne Gore. Inspeksijskim nadzorom mogu se izreći mjere u slučaju nepravilnosti, uključujući upozorenja, naloge za otklanjanje nedostataka i druge korektivne mjere.
10. Da li je u zakonu propisana jasna procedura za izricanje sankcija, tj. da li je uspostavljen mehanizam praćenja primjene, izricanja sankcija i vrste sankcija? Objasni.	Prosvjetna inspekcija ima ovlaštenja da kontroliše primjenu zakona, izriče mjere u slučaju nepravilnosti i prati njihovo sprovođenje. Zakon predviđa novčane kazne za ustanove koji krše odredbe o obrazovanju i vaspitanju.

11. <i>Da li je propisano da je subjekt koji odlučuje o davanju prava, uvođenju ograničenja i izricanju sankcija, odvojen od subjekta koji kontroliše (nadzire) zakonitost i sprovođenje ovih odluka, tj. da li je uspostavljena adekvatna „dvostепенost“ kao mehanizam provjere i kontrole donesenih odluka? Objasni.</i>	Zakon predviđa mogućnost žalbe na odluke obrazovnih institucija, čime se omogućava dvostepeni postupak provjere i kontrole. U slučaju spornih odluka, postoji mogućnost pokretanja sudskog postupka radi provjere zakonitosti.
12. <i>Da li je propis bio predmet lobiranja? Objasni.</i>	Ne.
13. <i>Da li se propis odnosi na izmjenu izbornih mehanizama ili finansiranje političkih partija? Objasni.</i>	Ne.
14. <i>Da li se propisom bitnije mijenja struktura javne uprave? Objasni.</i>	Ne.
15. <i>Da li je transparentnost obezbijedena objavljivanjem poziva za javnu raspravu? Objasni.</i>	U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, br. 41/18), Ministarstvo je na zvaničnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnoj grupi za pripremu nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju na koji se prijavilo Udruženje Roditelji. Saglasno Uredbi, Ministarstvo je 30. septembra 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, (https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-zakon-o-izmjenama-i-dopunama-opsteg-zakona-o-obrazovanju-i-vaspitanju).

	Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi sa rezimeom dostavljenih predloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje koji je objavilo na svojoj internet stranici (<u>Izvještaj sa javne rasprave za izmjene i dopune Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju</u>). Takođe, organizovan je okrugli sto 15. oktobra 2024. godine u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija. Primjedbe, predlozi i sugestije su sagledane i sve koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta, prihvaćene su i ugrađene u Predlog zakona.
16. <i>Da li propis predviđa transparentan proces donošenja odluka? Objasni.</i>	Zakon je dostupan javnosti, a obrazovne institucije su obavezne da postupaju u skladu s njim. Proces donošenja odluka uključuje konsultacije sa stručnjacima, nastavnicima, roditeljima i drugim relevantnim akterima. Učenici, roditelji i zaposleni u obrazovno-vaspitnim ustanovama imaju mogućnost da podnesu žalbu na odluke koje smatraju nepravednim ili nezakonitim. Zakon propisuje način finansiranja obrazovnih ustanova, čime se osigurava odgovorno upravljanje sredstvima.
17. <i>Da li propis definiše listu opravdanih slučajeva u kojima se određene odredbe ne primenjuju? Objasni.</i>	Ne.
18. <i>Da li se u propisu definišu rokovi za administrativne postupke? Objasni.</i>	Prelaznim i završnim odredbama zakona uređena je materija započetih postupaka za izbor direktora obrazovno-vaspitnih ustanova, zapošljavanje nastavnika, dodjelu zvanja nastavnicima, obnavljanje licence za rad organizatora obrazovanja odraslih, odlaganje primjene pojedinih odredbi zakona, utvrđivanje roka za donošenje podzakonskih akta i dr.
19. <i>Da li propis uspostavlja mehanizam kontrole rizika od pojave sukoba interesa na nivou državne uprave, odnosno da li su propisom uspostavljeni mehanizmi odgovornosti koji su odvrćajući za pojavu sukoba interesa i eventualni razvoj korupcije? Objasni.</i>	Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ne sadrži eksplicitne odredbe koje direktno uspostavljaju mehanizam kontrole rizika od sukoba interesa na nivou državne uprave, ali određeni aspekti transparentnosti i odgovornosti su regulisani kroz opšte principe zakonitosti i nadzora.
20. <i>Ostala relevantna pitanja.</i>	/

Datum i mjesto

3.6.2025, Podgorica

Starješina

Andela Jurić-Stanić

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

08/2-011/25-1256/4
09.06.2025

Adresa: Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/25-1765/2

6. jun 2025.

Za: **MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA**
ministarki Anđeli Jakšić Stojanović

Veza: Dopis br: 08/2-011/25-1256/4

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 08/2-011/25-1256/4 od 30. maja 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22, 121/23 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević
MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MPN-IU/PZ/25/06
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the General Law on Education and Training	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za cjeloživotno učenje	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Jasna Jovanović, generalna direktorica direktorata, telefon: 410 182, email: jasna.jovanovic@mpni.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Vladana Ivanović Telefon: 410 146, email: vladana.ivanovic@mpni.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSP-a s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike saradnje, član 102, Obrazovanje i obuka		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSP-a		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno nespunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSP-a		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	1. Planovi i potrebe; 1.2. Zakonodavni okvir; A) Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport.	
- Rok za donošenje propisa	I kvartal 2025	
- Napomena	Kašnjenje u donošenju predmetnog propisa je rezultat međuresornog usklađivanja.	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		

UFEU, Treći dio, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava XII, Obrazovanje, stručno osposobljavanje, mladi i sport, član 165 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XII, Education, Vocational Training, Youth and Sport, Article 165

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32014L0054

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o mjerama za olakšavanje ostvarivanja prava koja su radnicima priznata u kontekstu slobode kretanja radnika (2014/54/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on measures facilitating the exercise of rights conferred on workers in the context of freedom of movement for workers 2014/54/EU.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32013L0055

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. novembra 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Regulative (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacijskog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI“) (2013/55/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 amending Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications and Regulation (EU) No 1024/2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System ('IMI Regulation') (2013/55/EU)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32004L0038

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. aprila 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravište na teritoriji država članica (2004/38/EZ) / Directive of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States (2004/38/EZ)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32011R0492

Regulativa (EU) br. 492/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. aprila 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (kodifikacija) / Regulation (EU) No 492/2011 of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on freedom of movement for workers within the Union (codification) OJ L 141.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32001H0166

Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evroskoj saradnji o evaluaciji kvaliteta u školskom obrazovanju – (2001/166/EC) / Recommendation of the European Parliament and of the Council of 12 February 2001 on European cooperation in quality evaluation in school education

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoje izvori prava EU ove vrste sa kojima bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti

7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu		/
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa		
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.		/
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)		
Navedeni izvori prava EU prevedeni su na crnogorski jezik.		
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)		
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju nije preveden na engleski jezik.		
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti		
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju nije bilo učešća konsultanata.		
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova	
<i>Andela Jurić-Stjepanović</i>	<i>Christina Geronzi</i>	
Datum: 6. jun 2025. godine	Datum:	

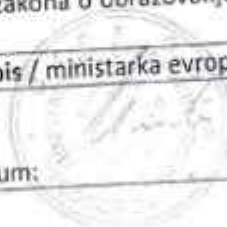

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrta/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrta/predloga propisa na Vladi		
MPN-TU/PZ/25/06		MPN-IU/PZ/25/06		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o mjerama za olakšavanje ostvarivanja prava koja su radnicima priznata u kontekstu slobode kretanja radnika - 32014L0054				
Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacijskog sistema unutrašnjeg tržišta – 32013L0055				
Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 29. aprila 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravište na teritoriji država članica – 32004L0038				
Uredba (EU) br. 492/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. aprila 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (kodifikacija) – 32011R0492				
Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evroskoj saradnji o evaluaciji kvaliteta u školskom obrazovanju – (2001/166/EC) - 32001H0166				
3. Naziv nacrta/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju		Proposal for the Law on Amendments to the General Law on Education and Training		
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 32014L0054				
Član 1 Predmet	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica		Potpuno usklađeno	
Ovom direktivom utvrđuju se odredbe koje olakšavaju ujednačenu primjenu i sprovođenje u				

praksi prava dodijeljenih članom 45 UFEU i čl. 1 do 10 Regulative (EU) br. 492/2011. Ova direktiva primjenjuje se na građane Unije koji ostvaruju ta prava i članove njihovih porodica (u daljem tekstu: radnici Unije i članovi njihovih porodica).	bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani drževa članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.” Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom.			
--	---	--	--	--

	Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.			
Član 2 Područje primjene 1. Ova direktiva primjenjuje se na sljedeća pitanja, kako je navedeno u čl. 1 do 10 Regulative (EU) br. 492/2011, u oblasti slobode kretanja radnika: (a) pristup zapošljavanju; (b) uslovi zapošljavanja i rada, naročito u pogledu naknada za rad, otpuštanja, zdravlja i bezbjednosti na radu i, ukoliko radnici Unije postanu nezaposleni, vraćanja na rad ili ponovnog zapošljavanja; (c) pristup socijalnim i poreskim pogodnostima; (d) članstvo u sindikatima i prihvatljivost za učešće u predstavničkim tijelima radnika; (e) pristup osposobljavanju; (f) pristup stanovanju; (g) pristup obrazovanju, odrađivanju pripravničkog staža i stručnom osposobljavanju za djecu radnika Unije; (h) pomoć koju pružaju zavodi za zapošljavanje. 2. Područje primjene ove direktive isto je kao područje primjene Regulative (EU) br. 492/2011.	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: “Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.” Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru,	Potpuno usklađeno		

	socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima. Član 24 U članu 78 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi: „Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: • crnogorski državljanin; • lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije.“ Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.)			
--	--	--	--	--

	Uslovi za izbor direktora Član 78 Za direktora predškolske ustanove, može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za vaspitača ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o predškolskom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora osnovne škole može biti izabrano lice koje: 1) ima najmanje VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i ispunjava uslove za nastavnika razredne nastave, odnosno nastavnika obaveznog ili izbornog nastavnog predmeta ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora gimnazije može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o gimnaziji; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora stručne škole može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju;			
--	---	--	--	--

	2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora resursnog centra, odnosno obrazovnog centra može biti izabrano lice koje ispunjava propisane uslove za direktora osnovne škole, odnosno gimnazije ili stručne škole. Za direktora mješovite škole može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora gimnazije, odnosno stručne škole. Za direktora doma učenika, doma studenata, odnosno doma učenika i studenata može biti izabrano lice koje: 1) ima VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; 2) ima položen odgovarajući stručni ispit; 3) ima pet godina radnog iskustva. Za direktora organizatora obrazovanja odraslih može biti izabrano lice koje: 1) ima VI ili VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; 2) ima pet godina radnog iskustva. Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: • crnogorski državljanin; • lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije. Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.“. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:			
--	--	--	--	--

	„Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.“ Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje			
--	--	--	--	--

	Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin.			
--	--	--	--	--

	Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.			
Član 3 Zaštita prava 1. Države članice osiguravaju da, nakon mogućeg obraćanja drugim nadležnim organima uključujući, kada to smatraju primjerenim, postupci mirenja, sudski postupci, za ispunjavanje obaveza na osnovu člana 45 UFEU i čl. 1 do 10 Regulative (EU) br. 492/2011, budu dostupni svim radnicima Unije i članovima njihovih porodica koji smatraju da su trpjeli ili trpe zbog neopravdanih ograničenja i prepreka u svom pravu na slobodno kretanje ili koji se smatraju oštećenim jer načelo jednakog postupanja nije primijenjeno u odnosu na njih, čak i nakon što je prestao odnos u kojem je navodno postojalo ograničenje i prepreka ili diskriminacija. 2. Države članice osiguravaju da udruženja, organizacije, uključujući socijalne partnere, ili drugi pravni subjekti, koji, u skladu sa kriterijumima utvrđenim u njihovom nacionalnom pravu, praksi ili kolektivnim ugovorima, imaju legitimni interes u osiguravanju usklađenosti sa ovom direktivom, mogu da učestvuju, bilo u ime ili kao podrška radnicima Unije i članovima njihovih porodica, uz njihov pristanak, u svim sudskim i/ili upravnim postupcima predviđenim za ostvarivanje prava iz člana 1.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o radu "Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24, i 86/24.	

3. Stav 2 primjenjuje se ne dovodeći u pitanje druge nadležnosti i kolektivna prava socijalnih partnera, predstavnika radnika i poslodavaca, po potrebi, uključujući pravo na djelovanje u ime kolektivnog interesa, u okviru nacionalnog prava ili prakse. 4. Stav 2 primjenjuje se ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila postupka u vezi sa zastupanjem i odbranom u sudskim postupcima. 5. St. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila o rokovima za ostvarivanje prava iz člana 1. Međutim, ti nacionalni rokovi ne smiju da učine ostvarivanje tih prava praktično nemogućim ili izuzetno teškim. 6. Države članice uvode u svoje nacionalne pravne sisteme mjere koje su potrebne za zaštitu radnika Unije od svakog nepovoljnog postupanja ili nepovoljnih posljedica koji su reakcija na pritužbu ili postupak čiji je cilj osiguranje poštovanja prava iz člana 1.				
Član 4 Tijela za promovisanje jednakog postupanja i podrške radnicima Unije i članovima njihovih porodica 1. Svaka država članica imenuje jednu ili više struktura ili tijela (u daljem tekstu: tijela) za promovisanje, analizu, praćenje i davanje podrške jednakom postupanju prema radnicima Unije i članovima njihovih porodica bez diskriminacije po osnovu državljanstva, neopravdanih ograničenja ili prepreka njihovom pravu na slobodno kretanje i preduzima potrebne mjere za pravilno funkcionisanje takvih tijela.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

Ta tijela mogu da budu dio postojećih tijela na nacionalnom nivou koja imaju slične ciljeve. 2. Države članice osiguravaju da nadležnosti tih tijela obuhvataju: (a) pružanje ili osiguravanje pružanja nezavisne pravne i/ili druge pomoći radnicima Unije i članovima njihovih porodica, ne dovodeći u pitanje njihova prava i prava udruženja, organizacija i drugih pravnih subjekata iz člana 3; (b) djelovanje kao kontakt tačka vis-à-vis ekvivalentnih kontakt tačaka u drugim državama članicama u cilju ostvarivanja saradnje i razmjene relevantnih informacija; (c) sprovođenje ili naručivanje nezavisnih istraživanja i analiza u vezi sa neopravdanim ograničenjima i preprekama pravu na slobodno kretanje, ili diskriminacijom po osnovu državljanstva, radnika Unije i članova njihovih porodica; (d) osiguravanje objavljivanja nezavisnih izvještaja i izrada preporuka o bilo kojem pitanju u vezi sa takvim ograničenjima i preprekama ili diskriminacijom; (e) objavljivanje relevantnih informacija o primjeni pravila Unije o slobodnom kretanju radnika na nacionalnom nivou. U odnosu na podstav 1 tačka (a), kada tijela pružaju pomoć u pravnim postupcima, ta pomoć je besplatna za lica koja nemaju dovoljno sredstava, u skladu sa nacionalnim pravom ili praksom. 3. Države članice dostaviće Komisiji imena i kontakt podatke kontakt tačaka i sve ažurirane informacije ili promjene u vezi sa njima. Komisija vodi spisak svih kontakt tačaka i stavlja ga na raspolaganje državama članicama.				
--	--	--	--	--

4. "Države članice osiguravaju da su postojeća ili novoosnovana tijela upoznata sa postojećim službama informisanja i podrške na nivou Unije, kao što su "Tvoja Evropa", SOLVIT, EURES, Evropska preduzetnička mreža i jedinstvene kontakt tačke, i da mogu da sarađuju sa njima i imaju koristi od njih. 5. Kada se zadaci iz stava 2 ne dodjeljuju samo jednom tijelu, države članice osiguravaju da ti zadaci budu adekvatno koordinirani.				
Član 5 Dijalog Države članice promovišu dijalog sa socijalnim partnerima i relevantnim nevladinim organizacijama koje, u skladu sa nacionalnim pravom ili praksom, imaju legitimni interes u doprinošenju borbi protiv neopravdanih ograničenja i prepreka pravu na slobodno kretanje, i diskriminacije po osnovu državljanstva, radnika Unije i članova njihovih porodica u cilju promovisanja načela jednakog postupanja.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o radu "Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24, i 86/24. Zakonom o zabrani diskriminacije "Službeni list CG", br. 46/10, 18/2014 i 42/2017.	
Član 6 Pristup informacijama i njihovo širenje 1. Države članice osiguravaju da se zainteresovana lica na njihovoj teritoriji, naročito radnici i poslodavci u Uniji, svim odgovarajućim sredstvima upoznaju sa odredbama donesenim u skladu sa ovom direktivom i čl. 1 do 10 Regulative (EU) br. 492/2011. 2. Države članice pružaju, na više službenih jezika institucija Unije, jasne, besplatne, lako dostupne, sveobuhvatne i ažurirane informacije o pravima garantovanim pravom Unije u vezi sa slobodnim kretanjem radnika.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o radu "Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24, i 86/24. Zakonom o zabrani diskriminacije "Službeni list CG", br. 46/10,	

Te informacije treba da budu lako dostupne i putem portala "Tvoja Evropa" i EURES.			18/2014 i 42/2017.	
Član 7 Minimalni zahtjevi 1. Države članice mogu da uvedu ili zadrže odredbe koje su povoljnije za zaštitu načela jednakog postupanja od onih navedenih u ovoj direktivi. 2. Države članice mogu da predvide da nadležnosti tijela iz člana 4 ove direktive za promovisanje, analizu, praćenje i davanje podrške jednakom postupanju prema radnicima Unije i članovima njihovih porodica bez diskriminacije po osnovu državljanstva obuhvataju i pravo na jednako postupanje bez diskriminacije po osnovu državljanstva svih građana Unije koji ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje i članova njihovih porodica, u skladu sa članom 21 UFEU i Direktivom 2004/38/EZ. 3. Sprovođenje ove direktive ni pod kakvim okolnostima ne smije biti dovoljan razlog za smanjenje nivoa zaštite radnika Unije i članova njihovih porodica, u oblastima na koje se primjenjuje, ne dovodeći u pitanje pravo država članica da na promjene stanja odgovore donošenjem zakona i drugih propisa koji se razlikuju od onih koji su na snazi dana 20. maja 2014. godine, pod uslovom da su u skladu sa ovom direktivom.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 8 Prenošenje 1. Države članice donijeće zakone i druge propise neophodne za usklađivanje sa ovom direktivom do 21. maja 2016. godine.	Odložena primjena Član 155g Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 5 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	Potpuno usklađeno		

Države članice će odmah dostaviti Komisiji tekst tih mjera. Kada države članice donesu ove mjere, te mjere sadržaće pozivanje na ovu direktivu ili se takvo pozivanje navodi prilikom njihovog službenog objavljivanja. Načine tog pozivanja utvrdiće države članice. 2. Države članice dostaviće Komisiji tekst glavnih odredaba domaćeg prava, koje donesu u oblasti na koju se odnosi ova direktiva.				
Član 9 Izveštaj Do 21. novembra 2018. godine, Komisija će dostaviti izvještaj Evropskom parlamentu, Savjetu i Evropskom ekonomsko-socijalnom komitetu o sprovođenju ove direktive, u cilju predlaganja, po potrebi, neophodnih izmjena.	Nema odgovarajuće odredbe	Nepimjenjivo		
Član 10 Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana nakon objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 32013L0055				
OPŠTE ODREDBE Član 1 Svrha Ova direktiva utvrđuje pravila za pristup i obavljanje profesije, na osnovu kojih držve članice uslovljavaju pristup regulisanim profesijama i njihovo obavljanje na svojoj teritoriji posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija (u daljem tekstu: država članica domaćin) priznaju stručne kvalifikacije stečene u drugim državama članicama (u daljem tekstu:	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim	Potpuno usklađeno		

matična država članica), koje nosiocu omogućavaju obavljanje iste profesije kao u matičnoj državi članici. Ovom direktivom utvrđuju se i pravila o djelimičnom pristupu regulisanoj profesiji i priznavanju pripravničkog staža u struci obavljenog u drugoj državi članici	studijskim programom za obrazovanje nastavnika." U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom." Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima:			
---	--	--	--	--

	1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa			
--	---	--	--	--

	odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom. Odložena primjena Član 155g Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 5 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.			
Član 2 Područje primjene Ova Direktiva se primjenjuje na sve državljane država članica koji žele da obavljaju regulisanu profesiju u drugoj državi članici, uključujući i one koji pripadaju slobodnim profesijama, a nijesu stekli profesionalne kvalifikacije u toj državi, bilo kao samozaposleni ili zaposleni. Ova Direktiva se takođe primjenjuje na sve državljane država članica koji su obavili profesionalnu praksu van države članice porijekla. Svaka država članica može dozvoliti državljanima koji posjeduju dokaze o profesionalnim kvalifikacijama koje nijesu stečene u državi članici da obavljaju regulisanu profesiju u skladu sa pravilima te države članice. U slučaju profesija navedenih u	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.” U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem” zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom”. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:	Potpuno usklađeno		

Glavi III Poglavlje III, kod početnog priznanja moraju se poštovati minimalni uslovi osposobljavanja utvrđene u tom poglavlju. Ako za određenu regulisanu profesiju postoje drugi specifični aranžmani koji se direktno odnose na priznavanje profesionalnih kvalifikacija u posebnom instrumentu zajedničkog zakonodavstva, odgovarajuće odredbe ove Direktive neće se primjenjivati. Ova direktiva se ne primjenjuje na notare imenovane službenim aktom vlade.	„Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.” Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.			
--	--	--	--	--

	Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e			
--	---	--	--	--

	Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom. Odložena primjena Član 155g Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 5 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.			
Član 3 Značenje izraza Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: (a) „Regulisana profesija” - profesionalna djelatnost ili grupa profesionalnih djelatnosti čiji su pristup, obavljanje ili jedan od načina obavljanja, na osnovu zakonskih ili drugih propisa, neposredno ili posredno uslovljeni posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija; korišćenje profesionalnog naziva koji je zakonskim ili drugim propisima ograničen na nosioce određenih stručnih kvalifikacija predstavlja jedan od načina obavljanja djelatnosti. Ako se prva rečenica ove definicije ne primjenjuje, profesija iz stava 2 smatra se regulisanom profesijom; (b) „Stručne kvalifikacije” – kvalifikacije koje se potvrđuju dokazom o formalnim kvalifikacijama, potvrdom o kompetenciji iz člana 11 tačka a podtačka i i/ili stručnim iskustvom; (c) „Dokaz o formalnim kvalifikacijama” – diplome, svjedočanstva i drugi dokazi koje je izdao nadležni	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je propisana čl. 6 Zakona o obrazovanju odraslih („Službeni list Crne Gore br 51/25), čl. 10 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG”, br. 44/2014, 52/2014, 47/2015, 40/2016, 42/2017, 71/2017, 55/2018, 3/2019, 17/2019 - drugi zakon, 47/2019, 72/2019, 74/2020,	

orđan u državi članici, na osnovu zakonskih i drugih propisa te države članice, a kojim se potvrđuje uspješno završeno stručno osposobljavanje koje je većim dijelom stečeno u Zajednici. Ako se prva rečenica ove definicije ne primjenjuje, dokaz o formalnim kvalifikacijama iz stava 3 smatra se dokazom o formalnim kvalifikacijama; (d) „Nadležni organ” – svaki organ ili tijelo koje je država članica posebno ovlastila za izdavanje, odnosno primanje dokaza o osposobljenosti i drugih dokumenata i informacija, kao i za primanje zahtjeva i donošenje odluka iz ove Direktive; (e) „Regulisano obrazovanje i osposobljavanje” – svako osposobljavanje koje je posebno usmjereno na obavljanje određene profesije i koje obuhvata jedan ili više programa koji su, kada je to prikladno, dopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem, odnosno pripravničkom ili stručnom praksom. Struktura i stepen stručnog osposobljavanja, odnosno pripravničke ili stručne prakse, određuje se zakonima i drugim propisima predmetne države članice ili ga nadzire ili odobrava za to određeni organ. (f) „iskustvo u struci” – stvarno i zakonito obavljanje date profesije u državi članici s punim ili istovjetnim skraćenim radnim vremenom; (g) „Period prilagođavanja” – obavljanje regulisane profesije u državi članici domaćinu pod odgovornošću kvalifikovanog stručnjaka. Takav period stručne prakse pod nadzorom može biti praćen dodatnim osposobljavanjem. Period stručne prakse pod nadzorom se ocjenjuje. Detaljna pravila u pogledu perioda prilagođavanja i njegovog ocjenjivanja, kao i statusa migranta za vrijeme stručne prakse pod nadzorom, utvrđuje nadležni organ države članice domaćina.			104/2021, 86/2022, 86/2022-I, 125/2023, 33/2024 i 88/2024), članom 6, 8, 9, 10, 28, 20, 22 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija"Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
---	--	--	---	--

Status lica koje obavlja stručnu praksu pod nadzorom u državi članici, naročito u pogledu prava boravka i obaveza, socijalnih prava i naknada, novčane pomoći i plate, utvrđuju nadležni organi države članice u skladu sa važećim pravom Zajednice; (h) "provjera osposobljenosti" - provjera ograničena na stručno znanje, vještine i kompetencije podnosioca zahtjeva, koju sprovode ili priznaju nadležni organi države članice domaćina u cilju ocjenjivanja sposobnosti podnosioca zahtjeva za obavljanje regulisane profesije u toj državi članici. Radi odobravanja sprovođenja te provjere, nadležni organi izrađuju spisak predmeta koji nijesu obuhvaćeni diplomom ili drugim dokazom o formalnoj osposobljenosti podnosioca zahtjeva, što se utvrđuje poređenjem obrazovanja i osposobljavanja koje se zahtijeva u državi članici domaćinu, s obrazovanjem i osposobljavanjem koje je podnosilac zahtjeva stekao. Kod provjere osposobljenosti treba uzeti u obzir činjenicu da je podnosilac zahtjeva kvalifikovani stručnjak u matičnoj državi članici ili u državi članici iz koje dolazi. Provjera obuhvata odabrane predmete sa spiska čije je znanje prijeko potrebno za obavljanje predmetne profesije u državi članici domaćinu. Ona može da obuhvata i poznavanje pravila struke koja se primjenjuju na predmetne djelatnosti u državi članici domaćinu. Pojednosti u vezi sa sprovođenjem provjere osposobljenosti i statusom podnosioca zahtjeva u državi članici domaćinu koji želi da se spremi za provjeru osposobljenosti u toj državi članici određuju nadležni organi te države; (i) "Direktor preduzeća" – svako lice koje je u okviru predmetne profesije u preduzeću obavljalo poslove: i. kao direktor preduzeća ili podružnice preduzeća;				
--	--	--	--	--

ii. kao zamjenik vlasnika ili direktora preduzeća, ako taj položaj podrazumijeva odgovornost koja je jednaka odgovornosti vlasnika odnosno direktora kojeg zamjenjuje; iii. na rukovodećem položaju s dužnostima trgovačke i/ili tehničke prirode, a koji podrazumijeva odgovornost za jedan ili više sektora u preduzeću.; (j) pripravnički staž u struci: ne dovodeći u pitanje član 46 stav 4, period stručne prakse koja se obavlja pod nadzorom ako predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji, a koja može da se sprovodi ili tokom obrazovanja do sticanja diplome ili po njegovom završetku; (k) "Evropska profesionalna kartica" je elektronska potvrda kojom se dokazuje ili da je stručnjak ispunio sve neophodne uslove za pružanje usluga u državi članici domaćinu na privremenoj i povremenoj osnovi ili priznavanje stručnih kvalifikacija za poslovni nastan u državi članici domaćinu; (l) „cjeloživotno učenje“ - cjelokupno opšte obrazovanje, stručno obrazovanje i osposobljavanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje tokom cijelog života koje ima za rezultat unapređenje znanja, vještina i kompetencija, koje može uključivati profesionalnu etiku; (m) "preovladavajući razlozi opšteg interesa" - razlozi koji se kao takvi priznaju u sudskoj praksi Suda Evropske unije; (n) „ECTS krediti“- sistem bodovanja za visoko obrazovanje koji se koristi u Evropskom prostoru visokog obrazovanja. 2. Profesija koju obavljaju članovi udruženja odnosno organizacije iz Aneksa I smatra se regulisanom profesijom.				
---	--	--	--	--

Glavna svrha udruženja i organizacija iz stava 1 je promoviranje i održavanje visokih profesionalnih standarda u oblasti odgovarajuće profesije. Udruženja i organizacije priznaju se u posebnom obliku u državama članicama i svojim članovima izdaju dokaze o formalnim kvalifikacijama, vode računa o tome da njihovi članovi poštuju propisana pravila profesionalnog ponašanja i dodjeljuju im pravo korišćenja profesionalnog naziva ili skraćenice profesionalnog naziva, kao i sva prava koja im pripadaju na osnovu statusa koji odgovara tim formalnim kvalifikacijama. Svaki put kad država članica prizna udruženje ili organizaciju iz prvog podstava, ona o tome obavještava Komisiju. Komisija provjerava ispunjava li to udruženje ili organizacija uslove iz drugog podstava. Kako bi se propisno uzele u obzir regulatorne promjene u državama članicama, Komisija je ovlaštena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c radi ažuriranja Priloga I ako su ispunjeni uslovi iz drugog podstava. U slučaju da uslovi iz drugog podstava nijesu ispunjeni, Komisija donosi akt o sprovođenju radi odbijanja traženog ažuriranja Priloga I 3. Dokazi o formalnim kvalifikacijama koje je izdala treća zemlja smatraju se dokazima o formalnim kvalifikacijama ako je država članica priznala te dokaze u skladu sa članom 2 stav 2 i potvrdila da je nosilac stekao tri godine odgovarajućeg stručnog iskustva na njenoj teritoriji.				
Član 4 Efekti priznavanja 1. Priznavanjem stručnih kvalifikacija država članica domaćin omogućava korisnicima pristup profesiji za koju su osposobljeni u matičnoj državi članici kao i	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu	Potpuno usklađeno	Materija propisana čl. 15 i 18 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje	

obavljanje te profesije pod jednakim uslovima koji važe za njene državljane 2. Za potrebe ove Direktive, profesija koju podnosioc zahtjeva želi da obavlja u državi članici domaćinu je profesija za koju je podnosioc kvalifikovan u matičnoj državi članici, pod uslovom da su djelatnosti koje ona obuhvata uporedive.. 3. Odstupajući od stava 1, djelimičan pristup profesiji u državi članici domaćinu odobrava se pod uslovima utvrđenim u članu 4f.	učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.“ Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a		regulisanih profesija“Službeni list CG”, br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	---	--	--	--

	Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove			
--	---	--	--	--

	nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom. Odložena primjena Član 155g Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2 i člana 100a stav 5 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.			
Član 4a Evropska profesionalna kartica 1. Države članice izdaju nosiocima stručne kvalifikacije evropsku profesionalnu karticu na njihov zahtjev i pod uslovom da je Komisija donijela relevantne sprovedbene akte iz stava 7. 2. Kada se za određenu profesiju uvede evropska profesionalna kartica relevantnim sprovedbenim aktima donijetim u skladu s stavom 7, nosilac date stručne kvalifikacije može se po sopstvenom izboru prijaviti za takvu karticu ili primijeniti postupke iz Glave II i Glave III.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 57, 58, 59 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a	

3.* Države članice osiguravaju da nosilac evropske profesionalne kartice ostvaruje sva prava koja su mu dodijeljena čl. 4b do 4e. 4. Ako nosilac stručne kvalifikacije ima namjeru da pruža usluge u skladu s Glavom II, koje nijesu obuhvaćene članom 7 stav 4, nadležni organ matične države članice izdaje evropsku profesionalnu karticu u skladu s čl. 4b i 4c. Evropska profesionalna kartica, prema potrebi, predstavlja izjavu u skladu s članom 7. 5. Kada nosilac stručne kvalifikacije namjerava da se poslovno nastani u drugoj državi članici u skladu s Poglavljima I do IIIa Glave III ili pruža usluge u skladu s članom 7 stav 4, nadležni organ matične države članice preduzima sve pripremne radnje povezane s pojedinačnim dosjeom podnosioca zahtjeva kreiranom u Informacionom sistemu unutrašnjeg tržišta (IMI) (dosje IMI) kako je utvrđeno u čl. 4b i 4d. Nadležni organ države članice domaćina izdaje evropsku profesionalnu karticu u skladu s čl. 4b i 4d. Izdavanje evropske profesionalne kartice u svrhu poslovnog nastana ne pruža automatski pravo na obavljanje određene profesije ako postoje zahtjevi za registraciju ili ostali nadzorni postupci koji su u državi članici domaćinu bili uspostavljeni prije uvođenja evropske profesionalne kartice za tu profesiju. 6. Države članice imenuju nadležne organe za bavljenje s dosjeima IMI i izdavanje evropskih profesionalnih kartica. Ti organi osiguravaju nepristrasnu, objektivnu i blagovremenu obradu zahtjeva za evropske profesionalne kartice. Centri za pomoć iz člana 57b mogu da djeluju i u svojstvu nadležnog organa. Države članice osiguravaju da nadležni organi i centri za pomoć obavještavaju građane, uključujući potencijalne podnosioc zahtjeva, o funkcionisanju i dodatnoj vrijednosti			primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	
---	--	--	--	--

evropske profesionalne kartice za profesije za koje postoji. 7. Komisija sprovedbenim aktima donosi mjere potrebne za osiguravanje jedinstvene primjene odredaba evropskih profesionalnih kartica za one profesije koje ispunjavaju uslove utvrđene u drugom podstavu ovog stava, uključujući mjere povezane s formatom evropske profesionalne kartice, obradom pisanih zahtjeva, prevodima koje podnosioc zahtjeva treba da obezbijedi kako bi potkrijepio svaki zahtjev za evropsku profesionalnu karticu, detaljima o dokumentima traženim u skladu s članom 7 stav 2 ili Prilogom VII kako bi zahtjev bio cjelovit i postupcima izvršavanja i obrade uplata za evropsku profesionalnu karticu pri čemu se uzimaju u obzir specifičnosti profesije o kojoj je riječ. Komisija sprovedbenim aktima utvrđuje se i kako i kada i za koja dokumenta nadležni organi mogu da traže ovjerene kopije u skladu s članom 4b stav 3 drugi podstav, članom 4d stav 2 i članom 4d stav 3 za datu profesiju. Uvođenje evropske profesionalne kartice za određenu profesiju donošenjem relevantnih sprovedbenih akata iz prvog podstava podliježe svim uslovima kako slijede: (a) postoji velika mobilnost ili potencijal za veliku mobilnost u datoj profesiji; (b) relevantne zainteresovane strane pokazuju dovoljno snažan interes; (c) profesija ili obrazovanje i osposobljavanje usmjereno prema obavljanju te profesije uređeni su u značajnom broju država članica. Ti sprovedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 58 stav 2. 8. Sve naknade koje se podnosiocima zahtjeva vezano za administrativne postupke u okviru izdavanja evropske profesionalne kartice mogu				
---	--	--	--	--

nāplatiti razumne su, proporcionalne i srazmjerne troškovima koje su stvorile matična država članica i država članica domaćin i nijesu odvrćajuće od podnošenja zahtjeva za evropsku profesionalnu karticu.				
Član 4b Podnošenje zahtjeva za evropsku profesionalnu karticu i kreiranje dosjea IMI 1. Matična država članica omogućava nosiocu stručne kvalifikacije da podnese zahtjev za evropsku profesionalnu karticu putem internet alata koji pruža Komisija, koji datom podnosiocu zahtjeva automatski kreira dosje IMI. Kada matična država članica omogućava i podnošenje pisanih zahtjeva, ona obezbjeđuje sve neophodne uslove za kreiranje dosjea IMI, sve podatke koje treba poslati podnosiocu zahtjeva i izdavanje evropske profesionalne kartice. 2. Uz zahtjev se prilažu dokumenti koji se zahtijevaju u sprovedbenim aktima koje treba donijeti u skladu s članom 4a stav 7. 3. Najkasnije sedam dana od prijema zahtjeva nadležni organ matične države članice potvrđuje prijem zahtjeva i obavještava podnosioca o svim dokumentima koji nedostaju. Prema potrebi nadležni organ matične države članice izdaje sve prateće potvrde neophodne u skladu s ovom direktivom. Nadležni organ matične države članice provjerava da li podnosilac zahtjeva ima zakonit poslovni nastan u matičnoj državi članici i da li su sva potrebna dokumenta izdata u matičnoj državi članici važeća i vjerodostojna. U slučaju valjano utemeljenih sumnji nadležni organ matične države članice savjetuje se s odgovarajućim organom i može od podnosioca zahtjeva da zatraži ovjerene kopije dokumenata. U slučaju naknadnih	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 58, 59 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	

zahtjeva od strane istog podnosioca zahtjeva nadležni organi matične države članice i države članice domaćina ne mogu da traže ponovo podnošenje dokumenata koji su već sadržani u dosjeu IMI i još su važeći. 4. Komisija može sprovedbenim aktima da donosi tehničke specifikacije, mjere potrebne za osiguranje cjelovitosti, povjerljivosti i tačnosti podataka sadržanih u evropskoj profesionalnoj kartici i dosjeu IMI i uslove i postupke izdavanja evropske profesionalne kartice njenom nosiocu, i mogućnost njenog preuzimanja ili unošenja promjena u dosje IMI. Ti sprovedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 58 stav 2.				
Član 4c Evropska profesionalna kartica za privremeno i povremeno pružanje usluga koje nijesu obuhvaćene članom 7 stav 4. 1. Nadležni organ matične države članice potvrđuje zahtjev i prateće dokumente u dosjeu IMI i izdaje evropsku profesionalnu karticu za privremeno i povremeno pružanje usluga koje nijesu obuhvaćene članom 7 stav 4 u roku od tri sedmice. Taj period počinje prijemom dokumenata koji nedostaju a koji su navedeni u članu 4b stav 3 prvi podstav ili, ako nijesu zatražena bilo kakva druga dokumenta, nakon isteka perioda od jedne sedmice navedene u tom podstavu. Nakon toga organ odmah dostavlja evropsku profesionalnu karticu nadležnom organu svake date države članice domaćina i o tome obavještava podnosioca zahtjeva. Država članica domaćin ne može da zahtijeva bilo kakvu dodatnu izjavu u skladu s članom 7 u narednih 18 mjeseci. 2. Odluka nadležnog organa matične države članice ili izostanak odluke u periodu od tri sedmice u skladu	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 60, 61 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	

sa stavom 1, podliježe žalbi u skladu s nacionalnim propisima. 3. Ako nosilac evropske profesionalne kartice želi da pruža usluge u državama članicama koje nijesu jedne od onih prvobitno pomenutih u zahtjevu u skladu sa stavom 1, nosilac može podnijeti zahtjev za takvo proširenje. Ako nosilac želi i dalje da pruža usluge nakon perioda od 18 mjeseci iz stava 1, on o tome obavještava nadležni organ. U bilo kom od navedenih slučajeva, taj nosilac pruža i sve podatke o značajnim promjenama situacije koju potkrepljuje dosije IMI koje nadležni organ u matičnoj državi članici može da traži na osnovu sprovedbenih akata koje treba da usvoji u skladu s članom 4a stav 7. Nadležni organ matične države članice šalje ažuriranu evropsku profesionalnu karticu datim državama članicama domaćinima. 4. Evropska profesionalna kartica je validna na čitavoj državnoj teritoriji svih datih država članica domaćina sve dok njen nosilac zadržava pravo na obavljanje prakse na osnovu dokumenata i podataka sadržanih u dosjeu IMI.				
Član 4d Evropska profesionalna kartica za poslovni nastan i privremeno i povremeno pružanje usluga u skladu s članom 7 stav 4 1. Nadležni organ matične države članice u roku od jednog mjeseca potvrđuje vjerodostojnost i valjanost prateće dokumentacije dosijea IMI u svrhu izdavanja evropske profesionalne kartice za poslovni nastan ili privremeno i povremeno pružanje usluga u skladu s članom 7 stav 4. Taj period započinje prijemom dokumenata koji nedostaju navedenih u članu 4b stav 3 prvi podstav ili, ako nijesu tražena bilo kakva druga dokumenta, nakon isteka perioda	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 62 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se	

od jedne sedmice iz tog podstava. Organ nakon toga odmah prosljeđuje zahtjev nadležnom organu države članice domaćina. Matična država članica obavještava podnosioca zahtjeva o statusu zahtjeva i istovremeno prosljeđuje zahtjev državi članici domaćinu. 2. U slučajevima iz čl. 16, 21, 49a i 49b država članica domaćin odlučuje da li će izdati evropsku profesionalnu karticu u skladu sa stavom 1 u roku od mjesec dana od prijema zahtjeva koji je prosljedila matična država članica. U slučaju valjano utemeljenih sumnji država članica domaćin može da zatraži dodatne informacije ili unos ovjerene kopije nekog dokumenta od strane matične države članice, koje ona dostavlja najkasnije dvije sedmice nakon podnošenja zahtjeva. Shodno stav 5 drugi podstav, primjenjuje se period od mjesec dana, nezavisno od bilo kog takvog zahtjeva. 3. U slučajevima iz čl. 7 stav 4 i člana 14 država članica domaćin odlučuje da li će da izda evropsku profesionalnu karticu ili podvrgnu nosioca stručne kvalifikacije mjerama kompenzacije u roku od dva mjeseca od dana prijema zahtjeva koji je prosljedila matična država članica. U slučaju valjano utemeljenih sumnji država članica domaćin može da zatraži dodatne informacije ili unos ovjerene kopije nekog dokumenta od matične države članice koje ona dostavlja najkasnije dvije sedmice nakon podnošenja zahtjeva. Shodno stavu 5 drugi podstav, primjenjuje se period od dva mjeseca, nezavisno od bilo kog takvog zahtjeva. 4. Ako država članica domaćin ne dobije potrebne podatke koje može da traži u skladu s ovom direktivom od matične države članice ili podnosioca zahtjeva radi donošenja odluke o izdavanju evropske profesionalne kartice, ona može da odbije izdavanje			danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	
---	--	--	---	--

kartice. Odluka o odbijanju izdavanja kartice je propisno obrazložena. 5. Ako država članica domaćin propusti donošenje odluke u rokovima propisanim st. 2 i 3 ovog člana ili organizuju provjeru osposobljenosti u skladu s članom 7 stav 4, smatraće se da je evropska profesionalna kartica izdata i ona se automatski putem sistema IMI šalje nosiocu stručne kvalifikacije. Država članica domaćin ima mogućnost produženja roka od dvije sedmice a koji su utvrđeni st. 2 i 3 radi automatskog izdavanja evropske profesionalne kartice. Dužna je da obrazloži razlog produžetka roka i o tome obavijesti podnosioca zahtjeva. Takav produžetak može da se ponovi jednom i samo ako je apsolutno neophodno, naročito iz razloga koji su povezani s javnim zdravljem ili sigurnošću primaoca usluga. 6. Mjere koje u skladu sa stavom 1 donese matična država članica zamjenjuju sve zahtjeve za priznavanje stručnih kvalifikacija u skladu s nacionalnim propisima države članice domaćina. 7. Protiv odluka matične države članice i države članice domaćina donesenih u skladu sa st. 1 do 5 ili izostanka odluke matične države članice dozvoljena je žalba u skladu s nacionalnim propisima date države članice.				
Član 4e Obrada i pristup podacima o evropskoj profesionalnoj kartici 1. Ne dovodeći u pitanje pretpostavku nevinosti, nadležni organi matične države članice i države članice domaćina blagovremeno ažuriraju odgovarajući dosije IMI podacima o disciplinskim mjerama ili kaznenim sankcijama povezanim sa zabranom ili ograničenjem, koje utiču na obavljanje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 63, 64 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija	

djelatnosti nosioca evropske profesionalne kartice u skladu s ovom direktivom. Pri tome oni poštuju pravila o zaštiti ličnih podataka iz Direktive 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (*1) i Direktivu 2002/58/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. jula 2002. godine o obradi ličnih podataka i zaštiti privatnosti u oblasti elektronskih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektronskim komunikacijama) (*2). Takva ažuriranja uključuju brisanje podataka koji više nijesu potrebni. Nosilac evropske profesionalne kartice kao i nadležni organi koji imaju pristup odgovarajućem dosijeu IMI odmah se obavještavaju o svim ažuriranjima. Tom obavezom se ne dovode u pitanje obaveze upozoravanja koje imaju države članice u skladu s članom 56a. 2.Sadržaj ažuriranih podataka iz stava 1 ograničava se na sljedeće podatke: (a)identitet stručnjaka; (b)datu profesiju; (c)informacije o nacionalnom organu ili sudu koji donosi odluku o ograničenju ili zabrani; (d)obim ograničenja ili zabrane; i (e)period tokom kog se primjenjuje ograničenje ili zabrana. 3. Pristup podacima u dosijeu IMI ograničava se na nadležne organe matične države članice i države članice domaćina, u skladu s Direktivom 95/46/EZ. Nadležni organi obavještavaju nosioca evropske profesionalne kartice o sadržaju dosijea IMI na njegov zahtjev. 4. Evropskom profesionalnom karticom obuhvaćeni su samo oni podaci koji su neophodni za utvrđivanje prava nosioca na obavljanje profesije za koju se izdaje, to jest njegovo ime, prezime, datum i mjesto			"Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
---	--	--	---	--

rođenja, profesija i stručne kvalifikacije, kao i mjerodavni režim, uključeni nadležni organi, broj kartice, sigurnosne oznake i upućivanje na važeći identifikacioni dokument. Podaci koji se odnose na iskustvo u struci koje je nosilac evropske profesionalne kartice stekao ili preduzete mjere kompenzacije uključeni su u dosije IMI. 5. Lični podaci sadržani u dosijeu IMI mogu se obrađivati sve dok su kao takvi potrebni u svrhu postupka priznavanja i kao dokaz o priznavanju ili prosljeđivanju izjave tražene u skladu s članom 7. Države članice osiguravaju da nosilac evropske profesionalne kartice ima pravo u svakom trenutku i bez ikakvih troškova da traži ispravku netačnih i nepotpunih podataka ili brisanje ili blokiranje datog dosijea IMI. Nosilac se obavještava o tom pravu u vrijeme izdavanja evropske profesionalne kartice i nakon toga podsjeća se svake dvije godine. Podsjetnik se šalje automatski putem IMI-ja ako je početni zahtjev za evropsku profesionalnu karticu podnijet putem interneta. U slučaju zahtjeva za brisanje dosijea IMI povezano s evropskom profesionalnom karticom izdatom u svrhu poslovnog nastana ili privremenog i povremenog pružanja usluga u skladu s članom 7 stav 4, nadležni organi date države članice domaćina izdaju nosiocu stručnih kvalifikacija dokaz o priznavanju njegovih stručnih kvalifikacija. 6. U vezi s obradom ličnih podataka u evropskoj profesionalnoj kartici i svim dosijeima IMI, odgovarajući nadležni organi država članica smatraju se kontrolorima u smislu člana 2 tačka (d) Direktive 95/46/EZ. U pogledu njenih zaduženja iz st. 1 do 4 ovog člana i obrade ličnih podataka koji su u to uključeni, Komisija se smatra kontrolorom u smislu člana 2 tačka (d) Regulative (EZ) br. 45/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. decembra				
--	--	--	--	--

2000. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (*3). 7. Ne dovodeći u pitanje stav 3, države članice domaćini osiguravaju da poslodavci, stranke, pacijenti, javni organi i ostale zainteresovane strane mogu da potvrde vjerodostojnost i valjanost evropske profesionalne kartice koju im je nosilac kartice predočio. Komisija sprovedbenim aktima utvrđuje pravila o pristupu dosijeu IMI i tehničkim sredstvima i postupcima provjere navedenim u prvom podstavu. Ti sprovedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 58 stav 2.				
Član 4f Djelimičan pristup 1. Nadležni organ države članice domaćina odobrava, za svaki slučaj posebno, djelimičan pristup profesionalnoj djelatnosti na svojoj državnoj teritoriji samo ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi: (a) stručnjak je potpuno kvalifikovan za obavljanje profesionalne djelatnosti u matičnoj državi članici za koju se traži djelimičan pristup u državi članici domaćinu; (b) razlike između profesionalne djelatnosti koja se zakonski obavlja u matičnoj državi članici i regulisane profesije u državi članici domaćinu kao takve toliko su velike da bi primjena mjera kompenzacije značila da se od podnosioca zahtjeva zahtijeva da završi čitavi program obrazovanja i osposobljavanja potreban u državi članici domaćinu kako bi imao pristup cjelokupnoj regulisanoj profesiji u državi članici domaćinu; (c) profesionalna djelatnost objektivno se može razdvojiti od ostalih djelatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u državi članici domaćinu.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 15, 25, 13 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

Za potrebe tačke (c) nadležni organ države članice domaćina uzima u obzir činjenicu može li se profesionalna djelatnost obavljati samostalno u matičnoj državi članici. 2. Djelimičan pristup može se odbiti ako je to opravdano zbog prevladavajućih razloga opšteg interesa, prikladno za osiguranje postizanja cilja i ako se time ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje tog cilja. 3. Zahtjevi za potrebe poslovnog nastana u državi članici domaćinu razmatraju se u skladu s poglavljima I i IV Glave III. 4. Zahtjevi za potrebe pružanja privremenih i povremenih usluga u državi članici domaćinu u vezi s profesionalnim djelatnostima koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost razmatraju se u skladu s Glavom II. 5. Odstupajući od šestog podstava stava 4 člana 7 i člana 52 stav 1, profesionalna djelatnost obavlja se u skladu s profesionalnim nazivom matične države članice nakon što je odobren djelimičan pristup. Država članica domaćin može zahtijevati da se taj profesionalni naziv upotrebljava na jezicima države članice domaćina. Stručnjaci na koje se primjenjuje djelimičan pristup jasno navode primaocima usluge obim svojih profesionalnih djelatnosti. 6. Ovaj član se ne primjenjuje na stručnjake čije se stručne kvalifikacije automatski priznaju u skladu s Poglavljima II, III i IIIa Glave III.				
GLAVA II SLOBODA PRUŽANJA USLUGA Član 5 Princip slobode pružanja usluga 1. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe prava Zajednice i članova 6 i 7 ove Direktive, države članice	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 46 i 48 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje	

nē smiju ograničiti slobodu pružanja usluga u drugoj državi članici iz bilo kojeg razloga koji se odnosi na stručne kvalifikacije; (a) ako pružalac usluga u državi članici ima zakonito osnovano preduzeće radi obavljanja iste profesije u toj državi (u daljem tekstu: država članica u kojoj je preduzeće osnovano); (b) kada se pružalac usluga seli, ako je u jednoj ili više država članica tu profesiju obavljao najmanje jednu godinu u periodu od deset godina prije pružanja usluga, u slučaju da profesija u državi članici poslovnog nastana nije regulisana. Uslov jedne godine obavljanja profesije ne primjenjuje se ako je obavljanje profesije ili obrazovanje i osposobljavanje za tu profesiju regulisano. 2. Odredbe iz ovog poglavlja primjenjuju se samo kada pružalac usluga dolazi na teritoriju države članice domaćina privremeno ili povremeno da obavlja profesiju iz stava 1. Privremena i povremena priroda pružanja usluga procjenjuje se za svaki slučaj posebno, pri čemu naročito treba voditi računa o njenom trajanju, učestalosti, redovnosti i stalnosti. 3. Kada se pružalac usluga nalazi na teritoriji države članice domaćina, na njega se primjenjuju pravila stručne, zakonske ili administrativne prirode koja su neposredno povezana sa stručnim kvalifikacijama, odnosno sa definicijom profesije, korišćenjem profesionalnih naziva i sa težom povredom pravila struke koja je direktno i posebno povezana sa zaštitom potrošača i bezbjednošću, kao i sa disciplinskim odredbama koje se primjenjuju u državi članici domaćinu na stručnjake koji obavljaju istu profesiju u toj državi članici.			regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
Član 6 Izuzeća	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 47 i 51	

U skladu sa članom 5(1), država domaćin će U skladu sa članom 5 stav 1, država članica domaćin izuzima pružaoca usluga čije je preduzeće osnovano u drugoj državi članici od zahtjeva koje postavlja stručnjacima čije je preduzeće osnovano na njenoj teritoriji, a koji se odnose na: (a) odobrenje, registraciju ili članstvo u stručnoj organizaciji ili tijelu. Kako bi se olakšala primjena disciplinskih odredaba koje su na snazi na njihovoj teritoriji u skladu sa članom 5 stav 3, države članice mogu predvidjeti automatsku privremenu registraciju ili pro forma članstvo u takvim stručnim organizacijama ili organima, pod uslovom da registracija odnosno članstvo ni na koji način ne odlažu niti komplikuju pružanje usluga i ne povlače za sobom nikakve dodatne troškove za pružaoca usluga. Nadležni organ šalje nadležnoj stručnoj organizaciji ili tijelu kopije prijave i, kada je to primjenjivo, produženje prijave iz člana 7 stav 1, uz kopije dokumenata iz člana 7 stav 2, potrebnih za profesije koje utiču na javno zdravlje i bezbjednost iz člana 7 stav 4 ili na koje se primjenjuje automatsko priznavanje iz člana III Poglavlja III, što predstavlja automatsku privremenu registraciju ili pro forma članstvo; (b) registraciju kod državnog organa nadležnog za socijalnu sigurnost u svrhu podmirenja računa kod osiguravača, koji se odnose na djelatnosti koje se obavljaju u korist osiguranika. Međutim, pružalac usluga dužan je da unaprijed, ili u hitnim slučajevima naknadno, obavijesti organ iz tačke (b) o uslugama koje je pružio.			Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
Član 7 Prijava koja se daje unaprijed ako se pružalac usluga seli	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 48, 49, 53, 51	

1. Države članice mogu zahtijevati da pružalac usluga, kada se prvi put seli iz jedne države članice u drugu radi pružanja usluga, unaprijed obavijesti nadležni organ u državi članici domaćinu prijavom u pisanom obliku, uključujući detaljne podatke o svakom osiguranju ili drugoj vrsti lične ili kolektivne zaštite s obzirom na profesionalnu odgovornost. Takva prijava mora se jednom godišnje produžiti ako pružalac usluga u toj godini namjerava da privremeno ili povremeno pruža usluge u toj državi članici. Pružalac usluga može dopuniti prijavu u bilo koje vrijeme. 2. Pored toga, prilikom prvog pružanja usluga ili ako su se okolnosti bitno promijenile, što je dokazano dokumentima, države članice mogu zahtijevati da se uz prijavu prilože sljedeći dokumenti: (a) dokaz o državljanstvu pružaoca usluga; (b) potvrda da njen nosilac ima osnovano preduzeće u državi članici u svrhu obavljanja datih djelatnosti i da u trenutku izdavanja potvrde nema stalnu ili privremenu zabranu obavljanja tih djelatnosti; (c) dokaz o stručnim kvalifikacijama; (d) za slučajeve iz člana 5 stav 1 tačka (b) bilo koji dokaz da je pružalac usluga obavljao djelatnost o kojoj je riječ najmanje jednu godinu tokom prethodnih deset godina; (e) za profesije u sektoru bezbjednosti, zdravstva i za profesije povezane s obrazovanjem maloljetnih lica, uključujući i brigu o djeci i predškolsko obrazovanje, ako to država članica traži za sopstvene državljane, uvjerenje kojim se potvrđuje da nije bilo privremenog ili konačnog oduzimanja prava na obavljanje profesije, ili uvjerenje o nekažnjavanju (f) za profesije koje utiču na sigurnost pacijenata, potvrda da podnosilac zahtjeva poznaje jezik potreban za obavljanje profesije u državi članici domaćinu;			Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	--	--

(g) za profesije koje obuhvataju djelatnosti iz člana 16 i koje je država članica prijavila u skladu s članom 59 stav 2, potvrda o prirodi i trajanju djelatnosti, koju izdaje nadležni organ u državi članici u kojoj pružalac usluge ima poslovni nastan. 2a Podnošenjem zahtijevane prijave od strane pružaoca usluge u skladu sa stavom 1, taj pružalac usluga dobija pravo pristupa djelatnosti usluge ili obavljanju te djelatnosti na čitavoj državnoj teritoriji date države članice. Država članica može zahtijevati dodatne informacije navedene u stavu 2 u vezi sa stručnim kvalifikacijama pružaoca usluga ako: (a) je profesija drugačije regulisana u nekim djelovima državne teritorije te države članice; (b) se takva regulativa primjenjuje i na državljane te države članice; (c) razlike u takvoj regulativi opravdane su zbog prevladavajućih razloga opšteg interesa koji se odnose na javno zdravlje ili sigurnost primalaca sluga; i (d) država članica ne može da pribavi te informacije na bilo koji drugi način 3. Usluga se obavlja pod profesionalnim nazivom države članice u kojoj je preduzeće osnovano, ako takav profesionalni naziv postoji u toj državi članici za datu profesionalnu djelatnost. Profesionalni naziv se navodi na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države članice u kojoj je preduzeće osnovano, na takav način da se izbjegne moguća zamjena sa profesionalnim nazivom države članice domaćina. Ako u državi članici u kojoj je preduzeće osnovano takav profesionalni naziv ne postoji, pružalac usluge dužan je da navede svoju formalnu kvalifikaciju na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika države članice.				
---	--	--	--	--

Izuzetno, usluga se pruža pod profesionalnim nazivom države članice domaćina u slučajevima navedenim u Glavi III Poglavlju III. 4. Pri prvom pružanju usluga, u slučaju regulisanih profesija koje utiču na javno zdravlje ili sigurnost i na koje se primjenjuje automatsko priznavanje iz Poglavlja II, III, ili IIIa Glave III nadležni organ države članice domaćina može da provjeri stručne kvalifikacije pružaoca usluga prije prvog pružanja usluge. Takva prethodna provjera moguća je samo kad je svrha provjere sprečavanje ozbiljne štete za zdravlje ili sigurnost primaocima usluga zbog nedovoljnih stručnih kvalifikacija pružalaca usluga i kad takva provjera ne prelazi ono što je potrebno za tu svrhu. U roku od najviše mjesec dana nakon prijema prijave i popratnih dokumenata iz st. 1 i 2, nadležni organ obavještava pružaoca usluga o svojoj odluci: (a) da neće provjeravati njegove stručne kvalifikacije; (b) nakon izvršenja provjere njegovih stručnih kvalifikacija: (i) da će zahtijevati od pružaoca usluga da polaže ispit za provjeru osposobljenosti; ili (ii) da će dozvoliti pružanje usluga. Ako postoje poteškoće koje mogu da uzrokuju kašnjenje u donošenju odluke u skladu s drugim podstavom, nadležni organ u istom roku obavještava pružaoca usluga o razlozima kašnjenja. Poteškoća se rješava u roku od mjesec dana od tog obavještenja, a odluka se donosi u roku od dva mjeseca od rješavanja poteškoće. Ako je razlika između stručnih kvalifikacija pružaoca usluga i osposobljavanja koje se zahtijeva u državi članici domaćinu tako velika da ugrožava javno zdravlje ili sigurnost, i ako se ne može nadoknaditi iskustvom u struci pružaoca usluga ili znanjem,				
--	--	--	--	--

vještinama i kompetencijama stečenim u okviru cjeloživotnog učenja, i koje je u tu svrhu službeno priznao odgovarajući organ, država članica domaćin dužna je da pružaocu usluga omogući da dokaže, putem ispita za provjeru osposobljenosti, kako je navedeno u drugom podstavu tačke (b), da je stekao znanje, vještine ili kompetencije koji su mu nedostajali. Država članica domaćin na osnovu toga donosi odluku o tome da li će da dozvoli pružanje usluga. U svakom slučaju, pružanje usluga mora da bude omogućeno u roku od mjesec dana od donošenja odluke u skladu s drugim podstavom. Ako nadležni organ ne postupi u rokovima utvrđenim u drugom i trećem podstavu, usluga se može pružati. Ako su stručne kvalifikacije provjerene u skladu s ovim stavom, usluga se pruža u skladu s profesionalnim nazivom države članice domaćina				
Član 8 Administrativna saradnja 1. Nadležni organ države članice domaćina mogu da zatraže od nadležnih organa države članice poslovnog nastana da u slučaju opravdanih sumnji dostave sve informacije relevantne za zakonitost poslovnog nastana pružaoca usluga i njegovog dobrog ponašanja, kao i za nepostojanje disciplinskih i kaznenih sankcija profesionalne prirode. U slučaju da nadležni organi države članice domaćina odluče da provjere stručne kvalifikacije pružaoca usluga, mogu od nadležnih organa države članice poslovnog nastana da zatraže informacije o obukama osposobljavanja koje je pohađao pružalac usluga u mjeri u kojoj je to potrebno radi utvrđivanja bitnih razlika koje mogu da ugroze javno zdravlje ili sigurnost. Nadležni organi poslovnog nastana dostavljaju te podatke u skladu s odredbama člana	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 4 i 54 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

56. U slučaju nereguliranih profesija u matičnoj državi članici, centri za pomoć iz člana 57b mogu da pruže i takve informacije. 2. Nadležni organi dužni su da obezbijede razmjenu svih podataka potrebnih za pravilno podnošenje žalbi primalaca usluga protiv pružalaca usluga. Primaoci usluga moraju biti obaviješteni o ishodu žalbe.				
Član 9 Podaci koji se daju primaocima usluga Ako se usluga pruža na osnovu profesionalnog naziva države članice u kojoj je preduzeće osnovano ili na osnovu formalnih kvalifikacija pružaoca usluga, nadležni organi države članice domaćina, pored ostalih zahtjeva iz prava Zajednice koji se odnose na dostavljanje obavještenja, mogu zatražiti da pružalac usluga dostavi primaocu bilo koji ili sve sljedeće podatke: (a) ako je pružalac usluga upisan u privredni registar ili sličan javni registar, naziv registra u koji je upisan, njegov registarski broj ili odgovarajući način identifikacije sadržan u tom registru; (b) ako djelatnost treba odobriti u državi članici u kojoj je preduzeće osnovano, naziv i adresu nadležnog nadzornog organa; (c) naziv stručnog udruženja ili sličnog organa u kojem je pružalac usluga registrovan; (d) profesionalni naziv, ili kada takav naziv ne postoji, formalnu kvalifikaciju pružaoca usluga i državu članicu u kojoj je stečena; (e) ako pružalac usluga obavlja djelatnost na koju se plaća porez na dodatu vrijednost (PDV), identifikacioni broj za PDV iz člana 22 stav 1 Šeste direktive Savjeta 77/388/EEZ od 17. maja 1977. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezima na promet — Zajednički sistem	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 55 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje reguliranih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

poreza na dodatu vrijednost: jedinstvena osnova za određivanje poreza; (f) detaljne podatke o svakom osiguranju ili drugom načinu lične ili kolektivne zaštite u odnosu na profesionalnu odgovornost.				
GLAVA III SLOBODA OSNIVANJA PREDUZEĆA POGLAVLJE I Opšti sistem za priznavanje dokaza o osposobljenosti Član 10 Područje primjene Ovo poglavlje odnosi se na sve profesije koje nijesu obuhvaćene poglavljima II i III ove glave, i u sljedećim slučajevima kad podnosilac zahtjeva zbog posebnih i izuzetnih razloga ne ispunjava uslove utvrđene u tim poglavljima: (a) na djelatnosti navedene u Aneksu IV; kada migrant ne ispunjava uslove navedene u čl. 17, 18 i 19; (b) na doktore medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja, doktore specijaliste, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, doktore stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, babice, farmaceute i arhitekte, kada migrant ne ispunjava zahtjeve za efikasno i zakonito obavljanje profesija navedenih u čl. 23, 27, 33, 37, 39, 43 i 49; (c) na arhitekte, kada migrant ima dokaze o formalnoj kvalifikaciji koja nije navedena u tački 5.7 Aneksa V; (d) ne dovodeći u pitanje član 21 stav 1, čl. 23 i 27, na doktore medicine, medicinske sestre, stomatologe, veterinare, babice, farmaceute i	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 17, 26 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

arhitekta koji imaju dokaz o formalnim kvalifikacijama kao specijalisti koji su morali završiti program osposobljavanja na osnovu kojeg se stiče profesionalni naziv naveden u tačkama 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1 Aneksa V i isključivo u svrhu priznavanja te specijalizacije; (e) na medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu i specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnim specijalističkim kvalifikacijama koje su završile osposobljavanje na osnovu kojeg se dobija profesionalni naziv naveden u tački 5.2.2 Aneksa V, kada migrant traži priznavanje u drugoj državi članici u kojoj takve profesionalne djelatnosti obavljaju specijalizovane medicinske sestre koje nijesu završile osposobljavanje za opštu zdravstvenu njegu; (f) na specijalizovane medicinske sestre koje nisu završile osposobljavanje za opštu zdravstvenu njegu, kada migrant traži priznavanje u drugoj državi članici u kojoj odgovarajuće profesionalne djelatnosti obavljaju medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, specijalizovane medicinske sestre koje nisu završile osposobljavanje za opštu zdravstvenu njegu ili specijalizovane medicinske sestre koje imaju dokaz o formalnim specijalističkim kvalifikacijama koje su završile osposobljavanje na osnovu kojeg se dobija profesionalni naziv naveden u tački 5.2.2 Aneksa V; (g) na migrante koji ispunjavaju zahtjeve navedene u članu 3 stav 3.				
Član 11 Nivoi kvalifikacija Za potrebe člana 13 i člana 14 stav 6 nivoa stručnih kvalifikacija određuju se na sljedeći način: (a) Potvrda o kompetencijama koju izdaje nadležni organ u matičnoj državi članici, određen u skladu sa	Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.	Potpuno usklađeno	Materija propisana članom 23 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje	

zakonskim ili drugim propisima te države članice, na osnovu: i. osposobljavanja koje nije dio svjedočanstva ili diplome u smislu tačaka b, c, d ili e, ili posebnog ispita bez prethodnog osposobljavanja, ili obavljanja profesije sa punim radnim vremenom u državi članici tokom tri uzastopne godine, ili jednakog trajanja sa skraćenim radnim vremenom tokom prethodnih 10 godina; ii. ili opšteg osnovnog ili srednjoškolskog obrazovanja kojim se potvrđuje da je lice steklo opšta znanja; nanje; (b) svjedočanstvo koje potvrđuje uspješno završenu srednju školu koje je: i. opšte prirode i dopunjeno programom ili stručnim osposobljavanjem, osim onih navedenih u tački c, i/ili pripravničkom ili stručnom praksom koja se zahtijeva pored tog programa; ii. ili tehničke ili stručne prirode, i dopunjeno, kada je to potrebno, programom studija ili stručnim osposobljavanjem, kao što je navedeno u tački i, i/ili pripravničkom ili stručnom praksom koja se zahtijeva pored tog programa studija; (c) Diploma koja potvrđuje uspješno završeno: i. Osposobljavanje na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja (osim onog iz tačaka d i e), koje traje najmanje godinu dana ili isto toliko ako se izvodi povremeno. Za ovaj nivo osposobljavanja, obično je kao uslov za pristup potrebno imati uspješno završeno srednjoškolsko obrazovanje, odnosno završeno jednako obrazovanje na nivou nakon srednjeg obrazovanja, ili upis na fakultet ili visoko obrazovanje. Takođe, diploma može potvrditi i stručno usavršavanje koje se može zahtijevati pored tog programa na nivou nakon srednjeg obrazovanja.			regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	---	--

ii. regulisano obrazovanje i osposobljavanje ili, u slučaju regulisanih profesija, stručno osposobljavanje s posebnom strukturom, kojim se stiču kompetencije koje prelaze kompetencije iz stepena b i koje je jednako stepenu osposobljavanja iz podtačke (i), ako takvo obrazovanje ili osposobljavanje pruža porediv stručni standard i ako se njim polaznik priprema za uporediv nivo odgovornosti i funkcija, pod uslovom da je diplomi priloženo svjedočanstvo koje je izdala matična država članica; (d) diploma kojom se potvrđuje da je njen nosilac uspješno završio osposobljavanje na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja u trajanju od najmanje tri ili najviše četiri godine ili jednakog trajanja kad se odvija povremeno, koje osim toga može da se izrazi jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS) na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja ili drugoj ustanovi koja osigurava isti stepen osposobljavanja, i koja po potrebi potvrđuje da je nosilac diplome završio stručno osposobljavanje koje se zahtijeva uz taj program na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja; (e) diploma koja potvrđuje da je njen nosilac uspješno završio program na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja u trajanju od najmanje četiri godine ili jednakog trajanja kad se odvija povremeno, koji osim toga može biti izražen jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), na univerzitetu ili ustanovi visokog obrazovanja ili drugoj ustanovi koja osigurava isti nivo osposobljavanja, i koja po potrebi potvrđuje da je nosilac diplome uspješno završio stručno osposobljavanje koje se zahtijeva uz taj program na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja;				
--	--	--	--	--

Član 12 Jednak tretman kvalifikacija Svaki dokaz o formalnoj osposobljenosti ili skup dokaza o formalnoj osposobljenosti koje je izdao nadležni organ u državi članici, kojima se potvrđuje uspješno završeno osposobljavanje u Uniji, koje se pohađalo redovno ili povremeno u okviru službenog programa ili van njega, a koje je ta država članica priznala kao jednako i koji nosiocu tih dokaza dodjeljuju jednaka prava pristupa profesiji ili obavljanja profesije ili ga pripremaju za obavljanje te profesije, smatraju se dokazom o formalnoj osposobljenosti iz člana 11, uključujući i nivo o kom je riječ. Svaka stručna kvalifikacija koja, iako ne ispunjava uslove propisane zakonima i drugim propisima koji su na snazi u matičnoj državi članici za pristup ili obavljanje određene profesije, svom nosiocu daje stečena prava na osnovu tih propisa, takođe će se smatrati dokazom o formalnim kvalifikacijama, pod istim uslovima iz stava 1. Ovo se posebno odnosi na slučajeve kada matična država članica poveća nivo osposobljenosti potreban za pristup i obavljanje profesije, a osoba koja je prethodno završila odgovarajuće obrazovanje (koje ne ispunjava nove uslove) i dalje koristi stečena prava u skladu sa domaćim zakonima i drugim propisima. U tom slučaju, država članica domaćin će, radi primjene člana 13, smatrati da je prethodno osposobljavanje ravnopravno sa novim stepenom osposobljenosti.	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.“. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.“ Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG,	Potpuno usklađeno	Materija propisana članom 24 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	---	--------------------------	--	--

	39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog			
--	--	--	--	--

	ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.			
Član 13 Opšte pravilo za priznavanje 1. Ako se za pristup regulisanoj profesiji ili njeno obavljanje u državi članici domaćinu zahtijevaju posebne stručne kvalifikacije, nadležni organ te države članice dužan je da pod istim uslovima koji se primjenjuju na njene državljane dozvoli pristup toj profesiji i njeno obavljanje podnosiocima zahtjeva koji imaju potvrdu o kompetencijama ili dokaz o formalnoj osposobljenosti iz člana 11 koji zahtijeva druga država članica za pristup toj profesiji i njenom obavljanju na njenoj državnoj teritoriji. Potvrde o kompetencijama ili dokaz o formalnoj osposobljenosti izdaje nadležni organ u državi	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.“. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:	Potpuno usklađeno	Materija propisana čl 25 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne	

članici, određeno u skladu sa zakonima i drugim propisima te države članice. 2. Pristup profesiji i njeno obavljanje, kako je opisano u stavu 1, odobrava se i podnosiocima zahtjeva koji su obavljali datu profesiju godinu dana s punim radnim vremenom ili sa skraćenim radnim vremenom jednakog ukupnog trajanja tokom prethodnih deset godina u drugoj državi članici koja tu profesiju ne reguliše, i koji posjeduju jednu ili više potvrda kompetencije ili dokaz o formalnoj osposobljenosti, a koje je izdala druga država članica koja ne reguliše tu profesiju. Potvrde o kompetencijama i dokaz o formalnoj osposobljenosti ispunjavaju sljedeće uslove: (a) izdaje ih nadležni organ u državi članici, određeno u skladu sa zakonima, propisima i administrativnim odredbama te države članice; (b) potvrđuju da je njihov nosilac pripremljen za obavljanje profesije o kojoj je riječ. Međutim, jednogodišnje iskustvo u struci navedeno u prvom podstavu ne smije se zahtijevati ako dokaz o formalnoj osposobljenosti koju podnosiocima posjeduje potvrđuje regulisano obrazovanje i osposobljavanje. 3. Država članica domaćin prihvata stepen koji u skladu s članom 11 potvrđuje matična država članica, kao i svjedočanstvo kojim matična država članica potvrđuje da je regulisano obrazovanje i osposobljavanje ili stručno osposobljavanje s posebnom strukturom iz člana 11 tačka (c) podtačka (ii) jednako stepenu iz člana 11 tačka (c) podtačka (i). 4. Odstupajući od st. 1 i 2 ovog člana i od člana 14 nadležni organ u državi članici domaćinu može da odbije pristup profesiji i njeno obavljanje nosiocima potvrde kompetencije koja je svrstana pod član 11	„Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.” Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.		Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	-----------------------------	--

tačka (a) ako je nacionalna stručna kvalifikacija potrebna za obavljanje profesije na njenoj državnoj teritoriji svrstana pod član 11 tačka (e).	Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija			
---	--	--	--	--

	Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.			
Član 14 Kompenzacione mjere 1. Član 13 ne sprečava državu članicu domaćina da od podnosioca zahtjeva zahtijeva da završi period adaptacije u trajanju do tri godine ili da polaže test sposobnosti ako: (a) obuka koju je podnosilac zahtjeva prošao obuhvata bitno različite oblasti od onih koje su obuhvaćene dokazima o formalnim kvalifikacijama koje se zahtijevaju u državi članici domaćinu; (b) regulisana profesija u državi članici domaćinu obuhvata jednu ili više regulisanih profesionalnih aktivnosti koje ne postoje u odgovarajućoj profesiji u matičnoj državi članici podnosioca zahtjeva, a obuka koja se zahtijeva u državi članici domaćinu pokriva bitno različite oblasti od onih koje su obuhvaćene uvjerenjem o osposobljenosti ili dokazima o formalnim kvalifikacijama podnosioca zahtjeva. 2. Ako država članica domaćin iskoristi mogućnost predviđenu u stavu 1, mora podnosiocu zahtjeva ponuditi izbor između perioda adaptacije i testa sposobnosti. Ako država članica, u vezi sa određenom profesijom, smatra da je potrebno da odstupi od zahtjeva iz prethodnog podstava, prema kojem mora podnosiocu omogućiti izbor između perioda adaptacije i testa sposobnosti, dužna je unaprijed obavijestiti druge države članice i Komisiju, i	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 26, 31 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

dostaviti odgovarajuće obrazloženje za to odstupanje. Ako Komisija smatra da je odstupanje iz drugog podstava neprikladno ili da nije u skladu sa pravom Unije, donijeće sprovedbeni akt, u roku od tri mjeseca od prijema svih neophodnih informacija, kojim traži od relevantne države članice da se uzdrži od preduzimanja predviđene mjere. Ukoliko Komisija ne odgovori u tom roku, odstupanje se može primijeniti. 3. U odstupanju od principa prava podnosioca zahtjeva na izbor, kako je utvrđeno u stavu 2, za profesije čije obavljanje zahtijeva precizno poznavanje nacionalnog prava i u vezi sa kojima je pružanje savjeta i/ili pomoći u vezi sa nacionalnim pravom suštinski i stalan aspekt profesionalne djelatnosti, država članica domaćin može propisati ili period prilagođavanja ili test sposobnosti. Ovo se takođe primjenjuje i na slučajeve predviđene u članu 10 tačkama (b) i (c), u članu 10 tački (d) u vezi sa doktorima i stomatolozima, u članu 10 tački (f) kada migrant traži priznavanje u drugoj državi članici u kojoj relevantne profesionalne aktivnosti obavljaju medicinske sestre odgovorne za opštu njegu ili specijalizovane medicinske sestre koje posjeduju dokaz o formalnim kvalifikacijama kao specijalisti koji su učestvovali u obuci koja vodi ka sticanju zvanja navedenih u Aneksu V, tačka 5.2.2, kao i u članu 10 tački (g). U slučajevima obuhvaćenim članom 10 tačkom (a), država članica domaćin može zahtijevati period prilagođavanja ili test sposobnosti ako migrant planira da obavlja profesionalne aktivnosti kao samozaposleno lice ili kao rukovodilac preduzeća, koje zahtijevaju poznavanje i primjenu posebnih nacionalnih pravila koja su na snazi, pod uslovom da ta znanja i primjena tih pravila predstavljaju zahtjev				
--	--	--	--	--

koji nadležni organi države članice domaćina postavljaju i za pristup tim aktivnostima od strane svojih državljana.

Kao odstupanje od načela prava podnosioca zahtjeva na izbor, utvrđenog u stavu 2, država članica domaćin može propisati ili period prilagođavanja ili test sposobnosti u sljedećim slučajevima:

(a) kada je podnosilac zahtjeva nosilac stručne kvalifikacije iz tačke (a) člana 11, a podnosi zahtjev za priznavanje svojih stručnih kvalifikacija u situaciji kada je nacionalna stručna kvalifikacija koja se zahtijeva razvrstana u skladu sa tačkom (c) člana 11 ili

(b) kada je podnosilac zahtjeva nosilac stručne kvalifikacije iz tačke (b) člana 11, a podnosi zahtjev za priznavanje svojih stručnih kvalifikacija u situaciji kada je nacionalna stručna kvalifikacija koja se zahtijeva razvrstana u skladu sa tačkom (d) ili (e) člana 11.

U slučaju kada je podnosilac zahtjeva nosilac stručne kvalifikacije iz tačke (a) člana 11, a podnosi zahtjev za priznavanje svojih stručnih kvalifikacija u situaciji kada je nacionalna stručna kvalifikacija koja se zahtijeva razvrstana u skladu sa tačkom (d) člana 11, država članica domaćin može propisati i period prilagođavanja i test sposobnosti.

4. Za potrebe stavova 1 i 5, „bitno različite oblasti” označavaju oblasti u kojima su znanja, vještine i kompetencije koje su stečene od suštinskog značaja za obavljanje profesije, a u vezi s kojima obuka koju je migrant prošao pokazuje značajne razlike u sadržaju u odnosu na obuku koju zahtijeva država članica domaćin.

5. Stav 1 se primjenjuje uz poštovanje načela proporcionalnosti. Posebno, ako država članica domaćin namjerava zahtijevati od podnosioca zahtjeva da prođe period prilagođavanja ili da polaže test sposobnosti, mora prethodno utvrditi da li znanja, vještine i kompetencije koje je podnosilac stekao tokom profesionalnog iskustva ili putem cjeloživotnog učenja, a koje je u tu svrhu formalno potvrdilo relevantno tijelo u bilo kojoj državi članici ili trećoj zemlji, mogu u potpunosti ili djelimično pokriti bitno različite oblasti definisane u stavu 4. 6. Odluka kojom se nalaže period prilagođavanja ili test sposobnosti mora biti propisno obrazložena. Posebno, podnosiocu zahtjeva moraju se pružiti sljedeće informacije: (a) nivo stručne kvalifikacije zahtijevan u državi članici domaćinu i nivo stručne kvalifikacije koju posjeduje podnosilac zahtjeva, u skladu sa klasifikacijom iz člana 11; (b) bitne razlike iz stava 4 i razlozi zbog kojih te razlike ne mogu biti kompenzovane znanjem, vještinama i kompetencijama stečenim kroz profesionalno iskustvo ili putem cjeloživotnog učenja koje je u tu svrhu formalno potvrdilo relevantno tijelo. 7. Države članice moraju obezbijediti da podnosilac zahtjeva ima mogućnost polaganja testa sposobnosti iz stava 1 najkasnije šest mjeseci nakon donošenja početne odluke kojom mu se test nalaže.				
POGLAVLJE II Priznavanje stručnog iskustva Član 16 Zahtjevi koji se odnose na stručno iskustvo	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 37 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za	

Ako u nekoj državi članici pristup jednoj od djelatnosti navedenih u Aneksu IV ili obavljanje te djelatnosti zavisi od opšteg poslovnog ili stručnog znanja i sposobnosti, ta država članica je dužna da prizna prethodno obavljanje te djelatnosti u drugoj državi članici kao dovoljan dokaz tog znanja i sposobnosti. Ta djelatnost se morala obavljati u skladu sa članovima 17, 18 i 19.			obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
Član 17 Djelatnosti navedene u Listi I Aneksa IV 1. Kada je riječ o djelatnostima iz Liste I Aneksa IV, korisnik mora prethodno obavljati tu djelatnost: (a) šest uzastopnih godina kao samozaposleno lice ili direktor preduzeća; ili (b) tri uzastopne godine kao samozaposleno lice ili kao direktor preduzeća, ako korisnik dokaže da je prethodno završio osposobljavanje u trajanju od najmanje tri godine za tu djelatnost, što potvrđuje svjedočanstvo priznato od strane države članice ili ocijenjeno kao potpuno valjano od strane nadležnog stručnog organa; ili (c) četiri uzastopne godine kao samozaposleno lice ili direktor preduzeća, ako korisnik dokaže da je prethodno završio osposobljavanje od najmanje dvije godine, sa priznatim svjedočanstvom kao u prethodnoj tački; ili (d) tri uzastopne godine kao samozaposleno lice, ako može dokazati da je tu djelatnost obavljao najmanje pet godina ukupno; ili (e) pet uzastopnih godina na rukovodećem položaju, od čega je najmanje tri godine obavljao tehničke dužnosti i bio odgovoran za najmanje jedno	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 38 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

odjeljenje u preduzeću, ako dokaže da je prethodno završio osposobljavanje od najmanje tri godine, potvrđeno priznatim svjedočanstvom. 2. U slučajevima iz tačaka (a) do (d), djelatnost ne smije biti prekinuta prije više od deset godina od dana kada je lice podnijelo kompletan zahtjev nadležnom organu iz člana 56. 3. Tačka 1(e) ne primjenjuje se na djelatnosti iz grupe ex 855 – frizerski saloni, prema nomenklaturi ISIC.				
Član 18 Djelatnosti navedene u Listi II Aneksa IV 1. U slučaju djelatnosti iz Liste II Aneksa IV, korisnik mora prethodno obavljati tu djelatnost: (a) pet uzastopnih godina kao samozaposleno lice ili kao direktor preduzeća; ili (b) tri uzastopne godine kao samozaposleno lice ili kao direktor preduzeća, ako korisnik dokaže da je prethodno završio osposobljavanje od najmanje tri godine za tu djelatnost, što se potvrđuje svjedočanstvom koje je priznala država članica ili koje je nadležni stručni organ ocijenio kao potpuno valjano; ili (c) četiri uzastopne godine kao samozaposleno lice ili kao direktor preduzeća, ako korisnik dokaže da je prethodno završio osposobljavanje od najmanje dvije godine, uz svjedočanstvo priznato od strane države članice ili ocijenjeno valjanim od strane stručnog organa; ili (d) tri uzastopne godine kao samozaposleno lice, ako korisnik može dokazati da je istu djelatnost prethodno obavljao kao zaposleno lice najmanje pet godina; ili (e) pet uzastopnih godina kao zaposleno lice, ako korisnik dokaže da je prethodno završio	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 39 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

ošposobljavanje od najmanje tri godine, potvrđeno priznatim svjedočanstvom; ili (f) šest uzastopnih godina kao zaposleno lice, ako dokaže da je prethodno završio ošposobljavanje od najmanje dvije godine, uz odgovarajuće priznato svjedočanstvo. 2. U slučajevima iz tačaka (a) i (d), djelatnost ne smije biti obustavljena više od deset godina prije dana podnošenja kompletnog zahtjeva nadležnom organu iz člana 56.				
Član 19 Djelatnosti navedene u Listi III Aneksa IV 1. Kada je riječ o djelatnostima iz Liste III Aneksa IV, korisnik mora prethodno obavljati tu djelatnost: (a) najmanje tri uzastopne godine kao samozaposleno lice ili kao direktor preduzeća; ili (b) dvije uzastopne godine kao samozaposleno lice ili direktor preduzeća, ako može dokazati da je prethodno završio ošposobljavanje za tu djelatnost, potvrđeno svjedočanstvom koje je priznala država članica ili koje je nadležni stručni organ ocijenio kao potpuno valjano; ili (c) dvije uzastopne godine kao samozaposleno lice ili direktor preduzeća, ako može dokazati da je prethodno obavljao tu djelatnost najmanje tri godine kao zaposleno lice; ili (d) tri uzastopne godine kao zaposleno lice, ako može dokazati da je prethodno završio ošposobljavanje za datu djelatnost, uz priznato ili valjano ocijenjeno svjedočanstvo od strane nadležnog organa. 2. U slučajevima iz tačaka (a) i (c), prethodno obavljanje djelatnosti ne smije biti prekinuto duže	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 40 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

od deset godina prije datuma podnošenja kompletnog zahtjeva nadležnom organu iz člana 56.				
Član 20 Prilagođavanje lista djelatnosti iz Aneksa IV Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu sa članom 57c u vezi sa prilagođavanjem lista djelatnosti iz Aneksa IV koje su predmet priznavanja stručnog iskustva u skladu sa članom 16, radi ažuriranja ili pojašnjenja djelatnosti navedenih u Aneksu IV, posebno kako bi se dodatno precizirao njihov obim i uzele u obzir najnovije promjene u nomenklaturama zasnovanim na djelatnostima, pod uslovom da: to ne podrazumijeva sužavanje obima djelatnosti koje se odnose na pojedinačne kategorije; i nema preklapanja ni prebacivanja djelatnosti između postojećih listi I, II i III Aneksa IV.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 36 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
POGLAVLJE III Priznavanje na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja Odsjek 1 Opšte odredbe Član 21 Princip automatskog priznavanja 1. Svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za: doktore medicine koji su završili osnovni program osposobljavanja, doktore specijaliste, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe i stomatologe specijaliste, veterinare, farmaceute i arhitekte, kako je navedeno u tačkama 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 41 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne	

i 5.7.1 Aneksa V. Ove kvalifikacije moraju ispunjavati minimalne uslove osposobljavanja propisane članovima 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 i 46. U cilju omogućavanja pristupa i obavljanja tih profesionalnih djelatnosti, ove kvalifikacije se priznaju kao ravnopravne onima koje izdaje sama država članica. Dokazi o kvalifikacijama moraju biti izdate od strane nadležnih organa države članice, i, kada je to potrebno, moraju biti praćeni odgovarajućom dokumentacijom iz pomenutih tačaka Aneksa V. Odredbe podst. 1 i 2 ne utiču na stečena prava iz članova 23, 27, 33, 37, 39 i 49. 2. Svaka država članica, kada je riječ o obavljanju opšte medicinske prakse u okviru nacionalnog sistema zdravstvenog osiguranja, priznaje kvalifikacije iz tačke 5.1.4 Aneksa V, koje su izdale druge države članice državljanima EU, pod uslovom da su te kvalifikacije u skladu sa minimalnim uslovima osposobljavanja iz člana 28. Odredbe predhodnog podstava utiču na stečena prava iz člana 30. 3. Svaka država članica priznaje kvalifikacije za babice, navedene u tački 5.5.2 Aneksa V, koje su izdate od strane drugih država članica državljanima EU, ako ispunjavaju: minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40, i kriterijume iz člana 41. U cilju pristupa profesiji i njenog obavljanja, te kvalifikacije imaju istu pravnu vrijednost kao i one koje izdaje država koja priznaje. Ova odredba ne utiče na stečena prava iz članova 23 i 43. 4. U pogledu vođenja apoteka koje nijesu podložne teritorijalnim ograničenjima, država članica može putem odstupanja odlučiti o nesprovođenju			Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	-----------------------------	--

odredbe o dokazu o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V. tačka 5.6.2 za osnivanje novih javnih apoteka. U smislu ovog stava, novim apotekama se smatraju i apoteke koje su otvorene manje od tri godine. To odstupanje ne može se primijeniti u slučaju farmaceuta čiju su formalnu osposobljenost nadležni organi države članice domaćina već priznali u druge svrhe i koji su djelotvorno i zakonito obavljali farmaceutske djelatnosti najmanje tri godine zaredom u toj državi članici. 5. Dokaz o formalnim kvalifikacijama za arhitekte iz tačke 5.7.1 Aneksa V, koji se automatski priznaje u skladu sa stavom 1, važi samo ako se odnosi na program osposobljavanja koji nije započet prije referentne akademske godine navedene u tom aneksu. 6. Svaka država članica za obavljanje i pristup stručnoj djelatnosti ljekara, medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu, doktora dentalne medicine, veterinar, babica i farmaceuta, traži posjedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tač. 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, kojim se potvrđuje da je stručnjak tokom svog osposobljavanja stekao, prema potrebi, znanje, vještine i kompetencije iz člana 24 stav 3, člana 31 stav 6, člana 31 stav 7, člana 34 stav 3, člana 38 stav 3, člana 40 stav 3 i člana 44 stav 3. Kako bi se uzeo u obzir opšteprihvaćen naučni i tehnološki napredak, Komisija je ovlašćena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c radi prilagođavanja znanja i vještina iz člana 24 stav 3, člana 31 stav 6, člana 34 stav 3, člana 38 stav 3, člana 40 stav 3, člana 44 stav 3 i člana 46 stav 4 tako da				
---	--	--	--	--

odražavaju razvoj prava Unije koje direktno utiče na date stručnjake. Takvo ažuriranje nema za posljedicu izmjenu postojećih zakonskih načela država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri ažuriranju poštuje se odgovornost država članica za organizaciju obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU).				
Član 21a Postupak obavještanja 1. Svaka država članica obavještava Komisiju o zakonima i drugim propisima koje donosi u vezi s izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim ovim poglavljem. U slučaju dokaza o formalnim kvalifikacijama navedenim u odjeljku 8, to obavještenje se u skladu s prvim podstavom upućuje i ostalim državama članicama. 2. Obavještenje iz stava 1 sadrži informacije o trajanju i sadržaju programa osposobljavanja. 3. Obavještenje iz stava 1 prosljeđuje se putem informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI). 4. Kako bi propisno uzela u obzir zakonodavne i administrativne promjene u državama članicama i pod uslovom da su zakoni i drugi propisi dostavljeni u skladu sa stavom 1 ovog člana usklađeni s uslovima iz ovog poglavlja, Komisija je ovlašćena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c radi izmjena Priloga V tač. 5.1.1 do 5.1.4, i tač. 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1 koje se odnose na ažuriranje naziva koje su usvojile države članice' za dokaze o	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

formalnoj osposobljenosti i, po potrebi, organa koji izdaju dokaz o formalnoj osposobljenosti, svjedočanstava koja se prilažu tom dokazu i odgovarajućih profesionalnih naziva. 5. Ako zakoni i drugi propisi dostavljeni u skladu sa stavom 1 nijesu usklađeni s uslovima iz ovog poglavlja, Komisija donosi akt o sprovođenju radi odbacivanja zatraženih izmjena Priloga V tač. 5.1.1 do 5.1.4 i tač. 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 ili 5.7.1.				
Član 22 Zajedničke odredbe o obuci U pogledu osposobljavanja iz čl. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46: (a) Države članice mogu da odobre vanredno osposobljavanje pod uslovima koje utvrde nadležni organi; ti organi moraju obezbijediti da ukupno trajanje, nivo i kvalitet takvog osposobljavanja ne budu niži od redovnog osposobljavanja sa punom nastavnom satnicom. (b) Države članice u skladu s postupcima koji su specifični za svaku državu članicu, unapređenjem kontinuiranog profesionalnog razvoja osiguravaju da stručnjaci čija je stručna kvalifikacija obuhvaćena Poglavljem III ove Glave mogu da nadograde svoje znanje, vještine i kompetencije kako bi održali sigurnu i djelotvornu praksu i ostali u toku s razvojem u struci. Države članice obavještavaju Komisiju o mjerama koje su preduzete u skladu s prvim stavom tačka (b) do 18. januara 2016. godine.	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: “Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani drževa članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.” Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.)	Potpuno usklađeno		

	Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.			
Član 23 Stečena prava 1. Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za određene profesije, u slučaju kada dokazi o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijalista, kao i dokazi o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, babice i farmaceute koje posjeduju državljani država članica, ne zadovoljavaju sve uslove osposobljavanja iz članova 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 i 44, svaka država članica priznaje kao dovoljne dokaze o formalnim	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne	

kvalifikacijama koje su izdale te države članice, ako oni potvrđuju uspješno završeno osposobljavanje koje je započelo prije referentnog datuma iz tačaka 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2 Aneksa V, i ako je uz njih priložena potvrda u kojoj se navodi da su lica kojima je izdata, efikasno i zakonito obavljala datu djelatnost najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile danu njenog izdavanja. 2. Iste odredbe odnose se i na dokaze o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijaliste, kao i na dokaze o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, babice i farmaceute, stečene na teritoriji nekadašnje Demokratske Republike Njemačke, a koji ne zadovoljavaju sve minimalne zahtjeve za osposobljavanje iz članova 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 i 44, ako ti dokazi potvrđuju uspješno završeno osposobljavanje koje je započelo prije: (a) 3. oktobra 1990. godine za doktore medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe sa završenim osnovnim programom osposobljavanja, stomatologe specijaliste, veterinare, babice i farmaceute; i (b) 3. aprila 1992. godine za doktore specijaliste. Dokazi o formalnim kvalifikacijama iz stava 1 daju nosiocu pravo da obavlja profesionalne djelatnosti na cijeloj teritoriji Njemačke pod istim uslovima kao i dokazi o formalnim kvalifikacijama iz tačaka 5.1.1 do 5.6.2 Aneksa V, koje su izdale nadležne njemačke vlasti.			Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	-----------------------------	--

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 37 stav 1, svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijalista, kao i dokaze o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, veterinare, babice, farmaceute i arhitekte, koje je državljanima država članica izdala nekadašnja Čehoslovačka, ili za koje je osposobljavanje, za Republiku Češku i Slovačku, započelo prije 1. januara 1993. godine, kada organi bilo koje od dvije pomenute države članice potvrde da su ti dokazi o formalnim kvalifikacijama na njihovoj teritoriji jednake pravne valjanosti kao i dokazi koje izdaju one same, i, za arhitekte, kao dokazi o formalnim kvalifikacijama predviđeni u tački 6 Aneksa VI, u vezi sa pristupom profesionalnim djelatnostima i njihovim obavljanjem. Uz takvu potvrdu mora biti priložena i potvrda istih nadležnih organa da su lica stvarno i zakonito obavljala datu djelatnost najmanje tri uzastopne godine u periodu od pet godina koji je prethodio datumu izdavanja. 4. Svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine, koji omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja i doktora specijalista, kao i dokaze o formalnim kvalifikacijama za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, babice, farmaceute i arhitekte koje su državljanima				
--	--	--	--	--

država članica izdale bivše sovjetske republike, odnosno: a) za Estoniju, ako je osposobljavanje započelo prije 20. avgusta 1991. godine; (b) za Letoniju, prije 21. avgusta 1991. godine; (c) za Litvaniju, prije 11. marta 1990. godine, kada nadležni organi tih država članica potvrde da su ti dokazi jednako punovažni kao i njihove sopstvene kvalifikacije, te – za arhitekte – da su u skladu sa tačkom 6 Aneksa VI. Uz potvrdu se mora dostaviti i dokaz da su lica stvarno i zakonito obavljala datu djelatnost najmanje tri uzastopne godine u prethodnih pet godina. U pogledu veterinara iz Sovjetskog Saveza ili za koje je osposobljavanje započelo, za Estoniju, prije 20. avgusta 1991, potrebno je priložiti potvrdu iz prethodnog stava, kao i dodatnu potvrdu da je djelatnost obavljana najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina koje su prethodile datumu izdavanja. 5. Svaka država članica priznaje dokaze o formalnim kvalifikacijama za doktore medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, stomatologe specijaliste, veterinare, babice, farmaceute i arhitekte koje su državljanima država članica izdale bivše jugoslovenske republike, ili za koje je osposobljavanje započelo, za Sloveniju, prije 25. juna 1991. godine, kada nadležni organi pomenutih država članica potvrde da su ti dokazi na njihovoj teritoriji jednako punovažni kao i njihove sopstvene kvalifikacije, i – za arhitekte – kao kvalifikacije predviđene u tački 6 Aneksa VI. Uz takvu potvrdu mora biti priložena i potvrda da je lice obavljalo tu djelatnost stvarno i zakonito				
--	--	--	--	--

najmanje tri uzastopne godine tokom prethodnih pet godina. 6. Državljanima država članica čije kvalifikacije za doktore medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, veterinare, babice i farmaceute nijesu u skladu sa nazivima navedenim u tačkama 5.1.1 do 5.6.2 Aneksa V, svaka država članica priznaje kao dovoljan dokaz formalne kvalifikacije izdate u tim državama članicama, ako su im priložene potvrde nadležnih organa. U tim potvrđama mora stajati da kvalifikacija potvrđuje uspješno završeno osposobljavanje u skladu sa članovima 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40 i 44, te da država članica koja je izdala kvalifikaciju smatra da je ona jednaka onima čiji su nazivi navedeni u tačkama 5.1.1 do 5.6.2 Aneksa V.				
Odsjek 2 Doktori medicine Član 24 Osnovno medicinsko osposobljavanje 1. Za upis na osnovno medicinsko osposobljavanje zahtijeva se posjedovanje diplome ili svjedočanstva koje omogućava pristup tim studijama na univerzitetima. 2. Osnovno medicinsko osposobljavanje obuhvata ukupno najmanje pet godina studija, koje pored toga može biti izraženo jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), i sastoji se od najmanje 5 500 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se odvija na univerzitetu ili pod njegovim nadzorom. Za stručnjake koje su započeli studije prije 1. januara 1972. godine, program osposobljavanja iz prvog podstava može da obuhvata šestomjesečno	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj	

praktično osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici na univerzitetskom stepenu pod nadzorom nadležnih organa. 3.Osnovno medicinsko osposobljavanje obezbjeđuje da je lice steklo sljedeća znanja i vještine: (a) odgovarajuće poznavanje nauka na kojima se zasniva medicina i dobro razumijevanje naučnih metoda, uključujući i principe mjerenja bioloških funkcija, ocjenjivanja naučno utvrđenih činjenica i analize podataka; (b) dovoljno razumijevanje strukture, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja; (c) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i postupaka, koje mu pruža cjelovitu sliku o duševnim i tjelesnim bolestima, o medicini sa stanovišta profilakse, dijagnoze i terapije, kao i o ljudskom razmnožavanju; (d) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolnicama pod odgovarajućim nadzorom.			zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža,	
---	--	--	--	--

			polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad	
--	--	--	--	--

			doktora medicine („Službeni list CG”, broj 36/18) Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore	
Član 25 Specijalističko medicinsko usavršavanje 1. Za pristupanje specijalističkom medicinskom usavršavanju zahtijeva se da je završen i priznat program osnovnog medicinskog osposobljavanja iz člana 24 stav 2, tokom kog je polaznik stekao odgovarajuće osnovno medicinsko znanje. 2. Specijalističko medicinsko usavršavanje obuhvata teorijsko i praktično usavršavanje na fakultetu ili u kliničkoj bolnici ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su u tu svrhu ovlastili nadležni organi ili tijela. Države članice treba da obezbijede da minimalno trajanje specijalističkog medicinskog programa usavršavanja iz tačke 5.1.3 Aneksa V ne bude kraće od trajanja predviđenog u toj tački. Usavršavanje se odvija pod nadzorom nadležnih organa ili tijela. Ono uključuje lično učešće doktora specijalizanta u djelatnostima i odgovornostima koje proizilaze iz tih usluga. 3. Usavršavanje se sprovodi sa punim radnim vremenom u posebnim ustanovama koje priznaju nadležni organi. Ono obuhvata učešće u svim	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24);	

medicinskim djelatnostima odjeljenja na kojem se specijalizacija odvija, uključujući dežurstva, tako da specijalizant posvećuje sve svoje profesionalne djelatnosti svom praktičnom i teorijskom usavršavanju tokom cijele radne sedmice i cijele godine, u skladu sa uslovima koje su utvrdili nadležni organi. U skladu s tim, na tim radnim mjestima dobija se primjerena naknada za rad. 3a. Države članice mogu u nacionalnom zakonodavstvu da predvide djelimična izuzeća od djelova specijalističke medicinske obuke usavršavanja iz Priloga V tačka 5.1.3, koja treba primjenjivati za svaki slučaj posebno, ako je navedeni dio osposobljavanja već pohađan u okviru druge specijalističke obuke usavršavanja iz Priloga V tačka 5.1.3 i ako je stručnjak već stekao profesionalnu kvalifikaciju u jednoj od država članica. Države članice osiguravaju da odobreno izuzeće vrijedi za najviše polovinu minimalnog trajanja specijalističke medicinske obuke usavršavanja o kojoj je riječ. Svaka država članica obavještava Komisiju i druge države članice o relevantnom nacionalnom zakonodavstvu za bilo kakva takva djelimična izuzeća. 4. Za izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom usavršavanju, države članice zahtijevaju posjedovanje dokaza o osnovnom medicinskom osposobljavanju iz tačke 5.1.1 Aneksa V. 5. Komisija je ovlašćena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c radi prilagođavanja minimalnog trajanja usavršavanja iz Priloga V tačka 5.1.3 naučnom i tehnološkom napretku			Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i
---	--	--	--

			zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG“, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG“, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine („Službeni list CG“, broj 36/18)	
Član 26 Vrste specijalističkog medicinskog usavršavanja Dokaz o formalnim kvalifikacijama za doktora specijalistu iz člana 21 predstavlja dokument koji su izdali nadležni organi ili tijela iz tačke 5.1.2 Aneksa V	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za	

za odgovarajuće specijalističko usavršavanje, a koji odgovara profesionalnim nazivima koji se koriste u različitim državama članicama i navedeni su u tački 5.1.3 Aneksa V. Kako bi se propisno uzele u obzir promjene u nacionalnom zakonodavstvu i s ciljem ažuriranja ove direktive, Komisija je ovlašćena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c o uključivanju u Prilog V tačku 5.1.3 novih medicinskih specijalizacija koje su zajedničke za najmanje dvije petine država članica.			obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima	
---	--	--	--	--

			je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnik o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravničkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija	
--	--	--	--	--

			(„Službeni list CG“, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine („Službeni list CG“, broj 36/18)	
Član 27 Stečena prava doktora specijalista 1. Država članica domaćin može zahtijevati da doktor specijalista, uz dokaz o svojoj formalnoj kvalifikaciji, priloži potvrdu kojom se dokazuje da je to lice stvarno i zakonito obavljalo odgovarajuće djelatnosti najmanje tri uzastopne godine u periodu od pet godina koji je prethodio izdavanju te potvrde. 2. Svaka država članica priznaje kvalifikaciju doktora specijaliste stečenu u Španiji kod doktora medicine koji su završili svoje specijalističko usavršavanje prije 1. januara 1995. godine, čak i ako to usavršavanje ne ispunjava minimalne uslove propisane članom 25. Ovo priznanje je važeće ako se uz dokaz o kvalifikaciji priloži svjedočanstvo koje su izdala nadležna španska tijela, a koje potvrđuje da je lice položilo ispit iz posebnog specijalističkog usavršavanja, održanog u skladu s vanrednim mjerama za priznavanje, kako je propisano Kraljevskom uredbom 1497/99, u cilju provjere da li je nivo znanja i vještina uporediv sa znanjem i vještinama doktora koji posjeduju	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 3/16, 39/16, 2/17,	

redovno priznatu specijalističku kvalifikaciju u Španiji, kako je definisano u tačkama 5.1.2 i 5.1.3 Aneksa V. 2a. Države članice priznaju kvalifikaciju ljekara specijalista navedenu u Prilogu V tač. 5.1.2 i 5.1.3 koja je u Italiji dodijeljena ljekarima koji su započeli svoje specijalističko usavršavanje nakon 31. decembra 1983. godine i prije 1. januara 1991. godine, uprkos tome što to usavršavanje ne ispunjava sve uslove usavršavanja predviđene u članu 25, ako je dokazu o toj kvalifikaciji priloženo svjedočanstvo koje je izdao nadležni italijanski organ i koje potvrđuje da je taj ljekar u Italiji djelotvorno i zakonito obavljao djelatnost ljekara specijaliste u istoj specijalističkoj oblasti o kojoj je riječ najmanje sedam godina za redom u periodu od deset godina prije njenog izdavanja. 3. Svaka država članica koja je ukinula svoje zakone i propise o izdavanju formalnih kvalifikacija za doktore specijaliste (prema tačkama 5.1.2 i 5.1.3 Aneksa V), i koja je donijela mjere za zaštitu stečenih prava svojih državljana, dužna je da ta ista prava omogući i državljanima drugih država članica, pod uslovom da su njihove kvalifikacije izdate prije datuma kada je država domaćin prestala sa izdavanjem takvih kvalifikacija za datu specijalizaciju. Datumi prestanka važenja tih propisa navedeni su u tački 5.1.3 Aneksa V.			44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za	
--	--	--	---	--

			pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine („Službeni list CG”, broj 36/18)	
Član 28 Posebno usavršavanje iz opšte medicine	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana	

1. Za pristupanje posebnom usavršavanju iz opšte medicine zahtijeva se da je završen i priznat program osnovnog medicinskog osposobljavanja iz člana 24 stav 2, tokom kog je polaznik stekao odgovarajuće osnovno medicinsko znanje. 2. Posebno usavršavanje iz opšte medicine, na osnovu kojeg se dodjeljuju dokazi o formalnim kvalifikacijama izdate prije 1. januara 2006. godine, traje najmanje dvije godine sa punom nastavnom satnicom. Ako je dokaz o formalnim kvalifikacijama izdat nakon tog datuma, usavršavanje traje najmanje tri godine sa punom nastavnom satnicom. Ako program usavršavanja iz člana 24 uključuje praktično usavršavanje koje se obavlja u ovlaštenoj bolnici sa odgovarajućom opremom i uslugama opšte medicine, ili u okviru ovlaštene ambulante opšte medicine ili ovlaštenog doma zdravlja u kojem doktori pružaju primarnu zdravstvenu njegu, trajanje tog praktičnog usavršavanja može, najviše do godinu dana, biti uračunato u period iz stavka 1 za potvrde o osposobljenosti izdate 1. januara 2006. godine ili nakon tog datuma. Mogućnost iz stavka 2 dostupna je samo državama članicama u kojima je posebno usavršavanje iz opšte medicine trajalo dvije godine od 1. januara 2001. godine. 3. Posebno usavršavanje iz opšte medicine odvija se sa punom nastavnom satnicom, pod nadzorom nadležnih vlasti ili tijela. Više je praktične nego teorijske prirode. Praktično usavršavanje se sprovodi, sa jedne strane, u trajanju od najmanje šest mjeseci u ovlaštenoj bolnici sa odgovarajućom opremom i uslugama, a sa druge strane, u trajanju od najmanje šest mjeseci u okviru ovlaštene ambulante opšte medicine ili			Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje
---	--	--	--

ovlaštenog doma zdravlja u kojem doktori pružaju primarnu zdravstvenu njegu. Praktično usavršavanje se sprovodi u saradnji sa drugim zdravstvenim ustanovama ili strukturama koje se bave opštom medicinom. Međutim, bez umanjenja minimalnih perioda navedenih u stavku 2, praktično usavršavanje može trajati najviše šest mjeseci u drugim ovlaštenim ustanovama ili zdravstvenim strukturama koje se bave opštom medicinom. Usavršavanje zahtijeva da polaznik lično učestvuje u profesionalnim aktivnostima i preuzima odgovornosti lica sa kojima radi. 4. Kao uslov za izdavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz opšte medicine, države članice zahtijevaju posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz osnovne medicinske osposobljenosti iz tačke 5.1.1 Aneksa V. 5. Države članice mogu izdavati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.1.4 Aneksa V doktorima koji nisu završili usavršavanje predviđeno ovim članom, ali su završili drugačije dodatno usavršavanje, koje potvrđuju dokazi o formalnim kvalifikacijama izdati od nadležnih organa države članice. Međutim, ne smiju dodijeliti takve dokaze ako ti dokazi ne potvrđuju znanje koje je kvalitativno jednako znanju stečenom usavršavanjem predviđenim ovim članom. Države članice, između ostalog, određuju obim u kojem dodatno usavršavanje i stručno iskustvo koje je podnosilac već stekao mogu zamijeniti usavršavanje predviđeno ovim članom. Države članice mogu izdavati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.1.4 Aneksa V samo ako je podnosilac stekao najmanje šestomjesečno iskustvo			specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i
---	--	--	---

iz opšte medicine u ambulanti opšte medicine ili u domu zdravlja u kojem doktori pružaju primarnu zdravstvenu njegu onih vrsta koje su navedene u stavu 3.			zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine („Službeni list CG”, broj 36/18)	
Član 29 Obavljanje profesije doktora opšte prakse Svaka država članica, u skladu sa odredbama koje se odnose na stečena prava, za obavljanje djelatnosti doktora opšte prakse u okviru svog domaćeg sistema socijalnog osiguranja zahtijeva posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.1.4 Aneksa V. Države članice mogu izuzeti od ovog uslova lica koja su trenutno uključena u posebno usavršavanje iz opšte medicine.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

			Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog	
--	--	--	--	--

			staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnik o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine	
--	--	--	--	--

			(„Službeni list CG”, broj 36/18)	
Član 30 Stečena prava doktora opšte prakse 1. Svaka država članica utvrđuje stečena prava. Međutim, ona kao stečeno pravo mora da prizna pravo obavljanja djelatnosti doktora opšte prakse u okviru svog domaćeg sistema socijalnog osiguranja; bez dokaza o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.1.4 Aneksa V, svim doktorima medicine koji na referentni datum naveden u toj tački imaju to pravo na osnovu odredbi koje važe za doktorsku profesiju i omogućavaju pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine sa završenim osnovnim programom osposobljavanja, i koji su na taj datum osnovali preduzeća na njenoj teritoriji, u skladu sa odredbama člana 21 ili člana 23. Nadležni organi svake države članice na zahtjev izdaju potvrdu o pravu na obavljanje djelatnosti doktora opšte prakse u okviru njihovih domaćih sistema socijalnog osiguranja, bez dokaza iz tačke 5.1.4 Aneksa V, doktorima koji imaju stečena prava u skladu sa podstavom 1. 2. Svaka država članica priznaje potvrde iz stava 1 podstava 2, koje su države članice izdale državljanima drugih država članica i na svojoj teritoriji priznaje jednaku valjanost takvih potvrda kao dokaza o formalnim kvalifikacijama koje ona izdaje, a kojima dozvoljava obavljanje djelatnosti doktora opšte prakse u okviru svog domaćeg sistema socijalnog osiguranja.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25);	

			Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravničkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja	
--	--	--	--	--

			i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora medicine („Službeni list CG”, broj 36/18)	
Odsjek 3 Medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu Član 31 Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu 1. Za pristupanje osposobljavanju za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu zahtijeva se ili: (a) završeno dvanaestogodišnje opšte obrazovanje, potvrđeno diplomom, svjedočanstvom ili drugim dokazima koje su izdali nadležni organi ili tijela u državi članici, ili svjedočanstvom kojim se potvrđuje uspjeh na ispitu jednakog stepena i koji omogućava	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata	

pristup univerzitetu tu ili ustanovama visokog obrazovanja koji su priznati kao jednaki; ili (b) završeno najmanje desetogodišnje opšte obrazovanje, potvrđeno diplomom, svjedočanstvom ili drugim dokazima koje su izdali nadležni organi ili tijela u državi članici, ili svjedočanstvom kojim se potvrđuje uspjeh na ispitu jednakog stepena i koji omogućava pristup stručnoj školi ili programu stručnog osposobljavanja za zdravstvenu njegu. 2. Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu odvija se sa punom nastavnom satnicom i uključuje najmanje program opisan u tački 5.2.1 Aneksa V. Komisija je ovlašćena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c o izmjenama popisa iz Priloga V tačka 5.2.1 kako bi isti prilagodili naučnom i tehničkom napretku. Izmjene iz drugog podstava ne smiju da imaju za posljedicu izmjenu postojećih osnovnih zakonskih principa država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri takvim izmjenama poštuje se odgovornost država članica za organizaciju obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije 3. Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu obuhvata ukupno najmanje tri godine studija, koje pored toga može biti izraženo jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), i sastoji se od najmanje 4 600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja, s tim da trajanje teorijskog osposobljavanja predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja. Države članice			(„Službeni list CG”, broj 25/10); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravnčke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom
---	--	--	--

... mogu da priznaju djelimična izuzeća stručnjacima koji su dio svog osposobljavanja stekli na programima studija koji su najmanje jednakog stepena. Države članice obezbjeđuju da su institucije koje vrše osposobljavanje medicinskih sestara odgovorne za usklađivanje teorijskog i kliničkog osposobljavanja tokom čitavog studijskog programa. 4. Teorijsko obrazovanje je onaj dio osposobljavanja za medicinske sestre tokom kog polaznici osposobljavanja stiču stručno znanje, vještine i kompetencije potrebne u skladu sa st. 6 i 7. Osposobljavanje pružaju nastavnici zdravstvene njege i drugo nadležno lice, na univerzitetima, visokoškolskim ustanovama čiji je stepen priznat kao jednak ili u stručnim školama ili kroz programe stručnog osobljavanja za zdravstvenu njegu. 5. Kliničko osposobljavanje je onaj dio osposobljavanja za medicinske sestre u kom polaznici osposobljavanja za medicinske sestre uče, u timu i u direktnom kontaktu sa zdravim ili bolesnim pojedincima i/ili zajednicom, organizuju, pružaju i procjenjuju neophodnu sveobuhvatnu zdravstvenu njegu, na osnovu stečenog znanja, vještina i kompetencija. Polaznici ne uče samo kako da rade u timu, već i kako da vode tim i kako da organizuju sveobuhvatnu zdravstvenu njegu, što uključuje i zdravstveno obrazovanje za pojedince i male grupe, u zdravstvenim ustanovama ili u zajednici. Ovo osposobljavanje odvija se u bolnicama i drugim zdravstvenim institucijama i u zajednici, pod odgovornošću nastavnika zdravstvene njege, u saradnji sa drugim kvalifikovanim medicinskim sestrama, odnosno uz njihovu pomoć. Ostalo			(„Službeni list SRCG“, broj 24/91)	
--	--	--	---	--

kvalifikovano osoblje takođe može učestvovati u nastavnom procesu. Polaznice obuke za medicinsku sestru učestvuju u radu na datom odjeljenju ako je taj rad u skladu sa njihovim obrazovanjem, što im omogućava da nauče da preuzimaju odgovornosti uključene u zdravstvenu njegu. 6. Osposobljavanje medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu osigurava da je stručno lice u pitanju steklo sljedeća znanja i vještine: (a)sveobuhvatno poznavanje nauka na kojima se zasniva opšta zdravstvena njega, uključujući dovoljno razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanje zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i društvenog okruženja; (b)poznavanje prirode i etike struke i opštih načela zdravlja i zdravstvene njege; (c)odgovarajuće kliničko iskustvo; takvo iskustvo, koje treba izabrati zbog njegove obrazovne vrijednosti, treba da se stiče pod nadzorom kvalifikovanog sestrinskog osoblja i na mjestima na kojima su broj kvalifikovanog osoblja i oprema primjereni za zdravstvenu njegu pacijenta; (d)sposobnost učešća u praktičnom osposobljavanju zdravstvenog osoblja i iskustvo u radu s tim osobljem; (e)iskustvo u zajedničkom radu s članovima ostalih profesija u sektoru zdravstva. 7. Formalna osposobljenost za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu dokaz je da je data stručno lice u stanju da primijeni najmanje sljedeće kompetencije bez obzira na to da je osposobljavanje sprovedeno na univerzitetima, visokoškolskim ustanovama čiji je stepen priznat kao jednak ili u				
---	--	--	--	--

stručnim školama ili kroz programe stručnog osposobljavanja za zdravstvenu njegu: (a) sposobnost samostalnog uspostavljanja dijagnoze potrebne zdravstvene njege koristeći trenutno teorijsko i kliničko znanje i planiranje, organizovanje i pružanje zdravstvene njege prilikom liječenja pacijenata na osnovu znanja i vještina stečenih u skladu sa stavom 6 tač. (a), (b) i (c) radi unapređenja stručne prakse; (b) sposobnost zajedničkog rada s drugim učesnicima u sektoru zdravstva, uključujući učešće na praktičnom osposobljavanju zdravstvenog osoblja na osnovu znanja i vještina stečenih u skladu sa stavom 6 tač. (d) i (e); (c) sposobnost usmjeravanja pojedinaca, porodica i grupa prema zdravom načinu života i brizi o sebi na osnovu znanja i vještina stečenih u skladu sa stavom 6 tač. (a) i (b); (d) sposobnost samostalnog pokretanja trenutnih mjera za spašavanje života i provođenje mjera u kriznim i opasnim situacijama; (e) sposobnost samostalnog davanja savjeta, uputa i podrške licima kojima je potrebna njega i njihovim bližnjim; (f) sposobnost samostalnog osiguravanja kvaliteta i procjenjivanja zdravstvene njege; (g) sposobnost sveobuhvatne profesionalne komunikacije i saradnje s pripadnicima drugih profesija u sektoru zdravstva; (h) sposobnost analize kvalitete njege radi unapređenja sopstvene stručne prakse medicinske sestre odgovorne za opštu njegu.				
Član 32 Obavljanje profesije medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj	

Za potrebe ove direktive, djelatnosti medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu su profesionalne djelatnosti koje se obavljaju u skladu sa opisom iz tačke 5.2.2 Aneksa V.			zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG”, broj 25/10); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravnicičke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu	
--	--	--	--	--

			polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG“, broj 24/91)	
Član 33 Stečena prava medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu 1. Kada se opšta pravila o stečenim pravima primjenjuju na medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, djelatnosti iz člana 23 moraju da obuhvate preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene njege koja se pruža pacijentu. 3. Države članice priznaju dokaze o formalnoj osposobljenosti iz zdravstvene njege koji su: (a) dodijeljeni u Poljskoj onim medicinskim sestrama koje su prije 1. maja 2004. godine završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31; i (b) potvrđeni diplomom „diplomirani“ stečenom na osnovu posebnog programa usavršavanja sadržanog u: (i) članu 11 Zakona od 20. aprila 2004. godine o izmjenama Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima (Službeni	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list	

list Republike Poljske iz 2004. godine, br. 92, poz. 885 i iz 2007. godine, br. 176, poz. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. godine o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svjedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomce medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2004. godine, br. 110, poz. 1170 i iz 2010. godine, br. 65, poz. 420); ili (ii) članu 52.3 tačka 2 Zakona od 15. jula 2011. godine o profesijama medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2011. godine, br. 174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. godine o detaljnim uslovima sprovođenja visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svjedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomce srednje medicinske škole ili osposobljavanja nakon srednje škole za profesije medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2012. godine, poz. 770), za potrebe provjere da li je nivo znanja i sposobnosti date medicinske sestre uporediv sa znanjem i sposobnostima medicinskih sestara koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V tačka 5.2.2.			CG", br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG", broj 25/10); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG", br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravnicičke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih
---	--	--	--

			radnika i zdravstvenih saradnika- pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG”, broj 24/91)	
Član 33a U pogledu rumunskih kvalifikacija medicinskih sestara opšte njege primjenjuju se samo sljedeće odredbe o stečenim pravima: Državljanima država članica koji su osposobljavanje za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu stekli u Rumuniji i čije osposobljavanje ne zadovoljava minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 31, države članice priznaju sljedeće dokaze o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu kao dovoljan dokaz, pod uslovom da je tom dokazu priložena potvrda u kojoj je navedeno da su ti državljani država članica stvarno i zakonito obavljali tu djelatnost u Rumuniji, uključujući preuzimanje pune odgovornosti za planiranje, organizovanje i sprovođenje zdravstvene njege pacijenata tokom perioda od najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina prije datuma izdavanja potvrde: (a) Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist uz obrazovanje nakon srednje škole u școală postliceală, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje počelo prije 1. januara 2007. godine;	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

(b)Diplomā de absolvire de asistent medical generalist uz skraćene studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje počelo prije 1. oktobra 2003. godine; (c)Diplomā de absolvire de asistent medical generalist uz redovne studije visokog obrazovanja, kojom se potvrđuje da je osposobljavanje počelo prije 1. oktobra 2003. godine				
Odjeljak 4 Stomatologija Član 34 Osnovno osposobljavanje stomatologa 1. Za upis na osnovno osposobljavanje za stomatologa zahtijeva se posjedovanje diplome ili svjedočanstva koje omogućava pristup tim studijama na fakultetima ili visokim školama kojima je priznat jednak stepen u državi članici. 2. Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata ukupno najmanje pet godina studija, koje osim toga može da bude iskazano jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), i sastoji se od najmanje 5 000 sati redovnog teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje obuhvata najmanje program opisan u Prilogu V tačka 5.3.1 i koje se održava na univerzitetu ili u visokoškolskoj ustanovi koja pruža osposobljavanje kom je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta. Komisija je ovlašćena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c o izmjenama popisa iz Priloga V tačka 5.3.1 kako bi se prilagodio naučnom i tehničkom napretku. Izmjene iz drugog podstava nemaju za posljedicu izmjenu postojećih osnovnih zakonskih načela	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija	

država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri takvim izmjenama poštuje se odgovornost država članica za organizaciju obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. 3. Osnovno osposobljavanje stomatologa mora obezbijediti da je lice steklo sljedeća znanja i vještine: (a) odgovarajuće poznavanje nauke na kojoj se zasniva stomatologija i dobro razumijevanje naučnih metoda, uključujući principe mjerenja bioloških funkcija, procjenu naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka; (b) odgovarajuće poznavanje građe, fiziologije i ponašanja zdrave i bolesne osobe, kao i uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čovjeka, ukoliko ti faktori utiču na stomatologiju; (c) odgovarajuće poznavanje strukture i funkcije zuba, usne duplje, vilice i povezanih tkiva, zdravih i bolesnih, i njihove povezanosti s opštim zdravstvenim stanjem i fizičkim i socijalnim blagostanjem pacijenta; (d) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje stomatolozi daju jasnu sliku o anomalijama, povredama i bolestima zuba, usne duplje, vilice i povezanih tkiva, kao i o preventivi, dijagnostici i terapijskoj stomatologiji; (e) odgovarajuće kliničko iskustvo pod adekvatnim nadzorom.			prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika,	
--	--	--	--	--

			kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora stomatologije („Službeni list CG”, br. 42/17)	
Član 35 Specijalističko usavršavanje stomatologa 1. Za pristup specijalističkom osposobljavanju doktora dentalne medicine zahtijeva se završeno i potvrđeno osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine iz člana 34 ili posjedovanje dokumenata iz čl. 23 i 37. 2. Specijalističko usavršavanje stomatologa obuhvata teorijske i praktične studije na univerzitetskom centru, zdravstvenom nastavnom i istraživačkom centru, ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su za tu svrhu odobrili nadležni organi ili tijela. Redovni specijalistički programi dentalne medicine traju minimalno tri godine, a izvode se pod nadzorom nadležnih službi ili tijela. Uključuju lično učešće doktora dentalne medicine koji je na	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25);	

specijalizaciji u aktivnostima i odgovornostima date ustanove. 3. Države članice, za izdavanje dokaza o specijalističkom usavršavanju stomatologa, zahtijevaju posjedovanje dokaza o osnovnom osposobljavanju stomatologa iz tačke 5.3.2 Aneksa V. 4. Komisija je ovlašćena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c radi prilagođavanja minimalnog trajanja osposobljavanja iz stava 2 naučnom i tehnološkom napretku. 5. Kako bi se propisno uzele u obzir promjene u nacionalnom zakonodavstvu i radi ažuriranja ove direktive, Komisija je ovlašćena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c o uključivanju u Prilog V tačka 5.3.3 novih dentalnih specijalizacija koje su zajedničke u najmanje dvije petine država članica."			Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravničkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o
---	--	--	---

			organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora stomatologije („Službeni list CG”, br. 42/17)	
Član 36 Obavljanje profesionalne djelatnosti stomatologa 1. Za potrebe ove direktive, profesionalne djelatnosti stomatologa su djelatnosti utvrđene u stavu 3, koje se obavljaju u okviru stručnih kvalifikacija navedenih u tački 5.3.2 Aneksa V. 2. Profesija stomatologa zasniva se na osposobljavanju stomatologa iz člana 34 i predstavlja posebnu profesiju koja se razlikuje od	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24);	

drugih opštih i specijalizovanih doktorskih profesija. Za obavljanje djelatnosti stomatologa zahtijeva se posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.3.2 Aneksa V. Prema licima koja posjeduju takav dokaz o formalnim kvalifikacijama postupa se jednako kao i prema onima na koje se primjenjuju članovi 23 ili 37. 3. Države članice obezbjeđuju da je stomatolozima omogućen pristup i obavljanje djelatnosti preventive, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti zuba, usne duplje, vilice i povezanih tkiva, uz poštovanje propisa i pravila profesionalne etike na referentni datum iz tačke 5.3.2 Aneksa V.			Pravilnik o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravničkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike -	
--	--	--	---	--

			zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora stomatologije („Službeni list CG”, br. 42/17)	
Član 37 Stečena prava stomatologa	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana	

1. Svaka država članica, u svrhu obavljanja profesionalnih djelatnosti stomatologa, u okviru kvalifikacija koje su navedene u tački 5.3.2 Aneksa V, priznaje dokaz o formalnim kvalifikacijama za doktora medicine izdat u Italiji, Španiji, Austriji, Republici Češkoj i Slovačkoj, licima koja započinu medicinsko obrazovanje na datum ili prije referentnog datuma koji je naveden u tom aneksu za predmetnu državu članicu, ukoliko je uz taj dokaz priložena potvrda koju su izdali nadležni organi te države članice. Ta potvrda mora dokazivati da su ispunjena sljedeća dva uslova: (a) da su ta lica u toj državi članici stvarno, zakonito i kao glavnu djelatnost obavljala djelatnosti iz člana 36, najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju takve potvrde; (b) da su ta lica ovlašćena da obavljaju navedene djelatnosti pod jednakim uslovima kao i lica koja posjeduju dokaze o formalnim kvalifikacijama navedene za tu državu članicu u tački 5.3.2 Aneksa V. Lica koja su uspješno završila najmanje trogodišnje studije, za koje su nadležni organi u predmetnoj državi članici potvrdili da su ekvivalentne osposobljavanju iz člana 34, izuzimaju se od trogodišnjeg praktičnog radnog iskustva iz podstava 2 tačka (a). Za Republiku Češku i Slovačku, dokazima o formalnim kvalifikacijama dobijenim u bivšoj Čehoslovačkoj priznaje se jednaka vrijednost kao češkim i slovačkim dokazima o formalnim kvalifikacijama, i to pod istim uslovima koji su navedeni u prethodnim podstavovima. 2. Svaka država članica priznaje dokaz o formalnim kvalifikacijama za doktora izdat u Italiji licima koja su		Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog	
--	--	--	--

započela fakultetsko medicinsko osposobljavanje nakon 28. januara 1980. godine i najkasnije do 31. decembra 1984. godine, ako je uz njih priložena potvrda koju su izdali italijanski nadležni organi. Ta potvrda mora dokazivati da su ispunjena sljedeća tri uslova: (a) da su ta lica položila odgovarajuću provjeru osposobljenosti koju organizuju nadležni italijanski organi, kako bi se utvrdilo da ta lica posjeduju nivo znanja i vještina koji je uporediv s onim koji imaju lica koja posjeduju dokaz o formalnim kvalifikacijama naveden za Italiju u tački 5.3.2 Aneksa V; (b) da su ta lica u Italiji stvarno, zakonito i kao glavnu djelatnost obavljala djelatnosti iz člana 36 najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju takve potvrde; (c) da su ta lica ovlašćena da obavljaju, ili da stvarno, zakonito i kao glavnu djelatnost obavljaju, djelatnosti iz člana 36 pod istim uslovima kao i nosioci dokaza o formalnim kvalifikacijama navedenim za tu državu članicu u tački 5.3.2 Aneksa V. Lica koja su uspješno završila najmanje trogodišnje studije, za koje su nadležni organi potvrdili da su ekvivalentne osposobljavanju iz člana 34, izuzimaju se od provjere osposobljenosti iz podstava 2 tačka (a). Prema licima koja su započela fakultetsko medicinsko osposobljavanje nakon 31. decembra 1984. godine postupa se jednako kao i prema navedenim licima, ako su navedene trogodišnje studije započeli prije 31. decembra 1994. godine. 3. U pogledu dokaza o formalnoj osposobljenosti za doktore dentalne medicine države članice priznaju takve dokaze u skladu s članom 21 u slučajevima u kojim su podnosioci zahtjeva započeli svoje			staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora
--	--	--	---

osposobljavanje 18. januara 2016. godine ili prije tog datuma. 4. Svaka država članica priznaje dokaz o formalnoj osposobljenosti za ljekara izdat u Španiji stručnim licima koja su započela univerzitetsko medicinsko osposobljavanje nakon 1. januara 1986. godine i prije 31. decembra 1997. godine ako im je priložena potvrda koju su izdali španski nadležni organi. Tom potvrdom potvrđuje se da su ispunjeni sljedeći uslovi: (a) dato stručno lice uspješno je završilo najmanje trogodišnje studije, a španski nadležni organi su potvrdili njegovu jednakost s osposobljavanjem iz člana 34; (b) dato stručno lice je u Španiji stvarno, zakonito i kao glavnu djelatnost obavljalo djelatnosti iz člana 36 najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina prije izdavanja takve potvrde; (c) dato stručno lice je ovlašćeno da obavlja ili stvarno, zakonito i kao glavnu djelatnost obavlja djelatnosti iz člana 36 pod istim uslovima kao i nosioci dokaza o formalnoj osposobljenosti navedenih za Španiju u Prilogu V tačka 5.3.2			stomatologije („Službeni list CG”, br. 42/17)	
Odsjek 5 Veterinari Član 38 Osposobljavanje veterinara 1. Osposobljavanje veterinara obuhvata ukupno najmanje pet godina redovnih teorijskih i praktičnih studija, koje uz to može da bude izraženo jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi koja pruža osposobljavanje za koje je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta, a koje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o veterinarstvu („Službeni list CG”, br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18); Pravilnikom o bližim uslovima za izdavanje dozvole za obavljanje	

obuhvata najmanje program studija naveden u tački 5.4.1 Priloga V. Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c o izmjenama popisa utvrđenog u Prilogu V tačka 5.4.1 radi njegovog prilagođavanja naučnom tehničkom napretku. Izmjene iz drugog podstava nemaju za posljedicu izmjenu postojećih osnovnih zakonskih načela država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri takvim se izmjenama poštuje odgovornost država članica za organizovanje obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcinisanju Evropske unije. 2. Za upis na studije veterine zahtijeva se posjedovanje diplome ili svjedočanstva koje omogućava upis na fakultetske ustanove ili visoke škole kojima država članica priznaje ekvivalentan stepen u svrhu odgovarajućih studija. 3. Osposobljavanjem veterinarara osigurava se da je dato stručno lice steklo sljedeća znanja i vještine: (a) primjereno poznavanje nauke na kojoj se zasnivaju djelatnosti veterinarara i prava Unije koje se odnose na te djelatnosti; (b) primjereno poznavanje strukture, ponašanja i fizioloških potreba životinja i vještine i kompetencije potrebne za njihov uzgoj, ishranu, dobrobit, reprodukciju i higijenu uopšteno; (c) kliničke, epidemiološke i analitičke vještine i kompetencije potrebne za prevenciju, dijagnostiku i liječenje bolesti životinja, uključujući anesteziju, aseptične operacije i bezbolnu smrt, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući specifično poznavanje bolesti prenosivih na ljude;			veterinarske djelatnosti (Licenca) („Službeni list CG”, broj 9/08); Pravilnikom o programu i načinu polaganja stručnog ispita za diplomirane veterinare i veterinarske tehničare („Službeni list SRCG”, broj 17/83) Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija “Službeni list CG”, br. 57/11, 42/16 i 56/18 (danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji prestaju da važe odredbe koje se odnose na priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom srednjem,
---	--	--	--

(d) primjereno znanje, vještine i kompetencije za preventivnu medicinu, uključujući kompetencije koje se odnose na upite i izdavanje potvrda; (e) primjereno poznavanje higijene i tehnologije za proizvodnju, izradu i stavljanje na tržište hrane za životinje ili hrane životinjskog porijekla, namijenjene prehrani ljudi, uključujući vještine i kompetencije potrebne za razumijevanje i objašnjavanje dobre prakse u toj oblasti; (f) znanje, vještine i kompetencije potrebne za odgovornu i razumnu upotrebu veterinarskih lijekova radi liječenja životinja i osiguravanja sigurnosti prehrambenog lanca i zaštite životne sredine.			odnosno visokom obrazovanju za obavljanje regulisanih profesija).	
Član 39 Stečena prava veterinara Ne dovodeći u pitanje član 23 stav 4, u odnosu na državljane država članica čije je dokaze o formalnim kvalifikacijama izdala Estonija, ili čije je osposobljavanje započelo u Estoniji prije 1. maja 2004. godine, države članice priznaju takve dokaze o formalnim kvalifikacijama za veterinara, ako je uz njih priložena potvrda koja navodi da su ta lica stvarno i zakonito obavljala te djelatnosti u Estoniji najmanje pet uzastopnih godina tokom sedam godina koje su prethodile izdavanju takve potvrde.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o veterinarstvu veterinarstvu („Službeni list CG”, br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18);	

			Pravilnikom o bližim uslovima za izdavanje dozvole za obavljanje veterinarske djelatnosti (Licenca) („Službeni list CG”, broj 9/08); Pravilnikom o programu i načinu polaganja stručnog ispita za diplomirane veterinare i veterinarske tehničare („Službeni list SRCG”, broj 17/83).	
Odsjek 6 Babice Član 40 Oposobljavanje babica 1. Oposobljavanje babica obuhvata ukupno najmanje: (a) posebno oposobljavanje sa punom nastavnom satnicom za babice, koje uključuje najmanje trogodišnje teorijsko i praktično oposobljavanje (smjer I), uključujući najmanje program opisan u tački 5.5.1 Aneksa V; ili (b) posebno oposobljavanje sa punom nastavnom satnicom za babice u trajanju od 18 mjeseci (smjer II), koje uključuje najmanje program studija opisan u	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG”, broj 25/10); Pravilnikom o	

tački 5.5.1 Aneksa V, koji nije u skladu sa ekvivalentnim osposobljavanjem medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu. Države članice moraju da obezbijede da su ustanove koje sprovode osposobljavanje babica odgovorne za usklađivanje teorijskog i praktičnog osposobljavanja tokom cijelog studijskog programa. Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c o izmjenama popisa utvrđenog u Prilogu V tačka 5.5.1 radi njegovog prilagođavanja naučnom i tehničkom napretku. Izmjene iz trećeg podstava ne smiju imati za posljedicu izmjenu postojećih osnovnih zakonskih načela država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri takvim se izmjenama poštuje odgovornost država članica za organizovanje obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcinisanju Evropske unije. 2. Za prijem u osposobljavanje za babice zahtijeva se da je ispunjen jedan od sljedećih uslova: (a)završeno najmanje dvanaestogodišnje opšte obrazovanje ili posjedovanje potvrde kojom se potvrđuje uspjeh na ispitu jednakog stepena za upis u školu za babice za smjer I; (b)posjedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu navedenih za smjer II u Prilogu V. tačka 5.2.2 3. Osposobljavanje babica osigurava da je dato stručno lice steklo sljedeća znanja i vještine: (a)detaljno poznavanje nauka na kojima se zasnivaju djelatnosti babica, naročito akušerstva, porodiljstva i ginekologije;			organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravničke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika- pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG”, broj 24/91)
--	--	--	--

(b)odgovarajuće poznavanje etike struke i zakonodavstva relevantnog za obavljanje te profesije; (c)odgovarajuće poznavanje opšteg medicinskog znanja (bioloških funkcija, anatomije i fiziologije) i farmakologije u oblasti porodiljstva i neonatologije, kao i poznavanje odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja i njegovog ponašanja; (d)odgovarajuće kliničko iskustvo stečeno u odobrenim ustanovama zahvaljujući kojem babica može samostalno i na svoju odgovornost, do mjere u kojoj je potrebno i izuzevši patološke situacije, voditi prenatalnu njegu, voditi porođaj i njegove posljedice u odobrenim ustanovama, i nadzirati porod i rođenje, postnatalnu njegu i neonatalno oživljavanje čekajući ljekara; (e)odgovarajuće razumijevanje osposobljavanja zdravstvenih radnika i iskustvo u radu s takvim osobljem.				
Član 41 Postupak za priznavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama za babice 1. Dokazi o formalnoj osposobljenosti za babice iz Priloga V tačka 5.5.2 automatski se priznaju u skladu s članom 21 ako ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih kriterijuma: (a)osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje tri godine, koje pored toga može da bude izraženo jednakim kreditima ECTS, i koje obuhvata najmanje 4 600 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja, pri čemu trajanje kliničkog osposobljavanja predstavlja najmanje jednu trećinu; (b)osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje dvije godine, koje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne	

pored toga može da bude izraženo jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), i koje obuhvata najmanje 3 600 sati, pod uslovom da lice ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu iz Priloga V tačka 5.2.2; (c)osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za babice u trajanju od najmanje 18 mjeseci, koje pored toga može da bude izraženo jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS), i koje obuhvata najmanje 3 000 sati, pod uslovom da lice ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu iz Priloga V tačka 5.2.2, nakon čega je uslijedila jednogodišnja stručna praksa za koju je izdata potvrda u skladu sa stavom 2. 2. Potvrdu iz stava 1 izdaju nadležni organi u matičnoj državi članici. Ona potvrđuje da je lice, nakon pribavljanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za babicu, tokom odgovarajućeg perioda na zadovoljavajući način obavljalo sve djelatnosti babice u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi koja je odobrena za tu svrhu.			Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG“, broj 25/10); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG“, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravničke knjižice, sastavu
--	--	--	---

			ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika- pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG”, broj 24/91) Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija “Službeni list CG”, br. 57/11, 42/16 i 56/18 (danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji prestaju da važe odredbe koje se odnose na priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom srednjem, odnosno visokom obrazovanju za obavljanje
--	--	--	--

Član 42 Obavljanje profesionalne djelatnosti babice 1. Odredbe ovog odsjeka važe za djelatnosti babica kako ih definiše svaka država članica, ne dovodeći u pitanje stav 2, i koje se obavljaju pod profesionalnim nazivima navedenim u tački 5.5.2 Aneksa V. 2. Države članice obezbjeđuju da babice imaju pristup i da obavljaju najmanje sljedeće djelatnosti: (a) odgovarajuće informisanje i savjetovanje u vezi sa planiranjem porodice; (b) dijagnostikovanje trudnoće i praćenje normalnog toka trudnoće; obavljanje pregleda potrebnih za praćenje razvoja normalnog toka trudnoće; (c) propisivanje ili savjetovanje o pregledima koji su potrebni za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća; (d) izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porođaj, uključujući savjete o higijeni i prehrani; (e) njega i pomoć majci tokom porođaja i praćenje stanja fetusa u materici odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima; (f) izvođenje spontanih porođaja, uključujući prema potrebi epiziotomiju i u hitnim slučajevima karlične porođaje; (g) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili djeteta, koji zahtijevaju upućivanje doktoru i, prema potrebi, pomoć doktora; preduzimanje potrebnih hitnih mjera u odsustvu doktora, naročito ručno odstranjivanje placente nakon kojeg može da slijedi ručni pregled materice;	Nema odgovarajuće odredbe	regulisanih profesija). Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG”, broj 25/10); Pravilnik o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja
---	----------------------------------	--

• (h) pregled i njega novorođenčeta; preduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja, ako je potrebno; • (i) njega majke i praćenje njenog napretka u periodu nakon porođaja i davanje svih potrebnih savjeta majci o njezi djeteta, kako bi joj se omogućilo da svom djetetu pruži optimalan razvoj; (j) sprovođenje liječenja koje propiše doktor; (k) priprema potrebnih pismenih izvještaja.			pripravničke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG”, broj 24/91)	
Član 43 Stečena prava babica 1. Državljanima države članice čiji dokazi o formalnim kvalifikacijama za babice ispunjavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40, iako u skladu sa članom 41 nijesu priznati ako uz njih nije priložena potvrda o stručnoj praksi iz člana 41 stav 2, svaka država članica priznaje kao dovoljan dokaz o formalnim kvalifikacijama one koje je izdala ta država članica prije referentnog datuma navedenog u tački 5.5.2 Aneksa V, a uz koje je priložena potvrda u kojoj se navodi da su ti državljani stvarno i zakonito obavljali predmetne djelatnosti najmanje dvije uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju potvrde. 1a. U vezi s dokazima o formalnoj osposobljenosti za babice, države članice priznaju te kvalifikacije u slučajevima u kojima je podnosilac zahtjeva počeo svoje osposobljavanje prije 18. januara 2016.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni	

godine, a uslov za pristup takvom osposobljavanju je bio deset godina opšteg školskog obrazovanja ili jednaki stepen za smjer I, ili završeno osposobljavanje za medicinsku sestru za opštu zdravstvenu njegu potvrđeno dokazom o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačk 5.2.2 prije započinjanja smjera II osposobljavanja za babice. 2. Uslovi utvrđeni u stavu 1 primjenjuju se na državljane država članica čiji dokaz o formalnim kvalifikacijama za babicu potvrđuje uspješno završeno osposobljavanje na teritoriji bivše Demokratske Republike Njemačke i zadovoljavaju sve minimalne uslove osposobljavanja iz člana 40, ali gdje se dokaz o formalnim kvalifikacijama u smislu člana 41 ne priznaje ako uz njega nije priložena potvrda o stručnom iskustvu iz člana 41 stav 2, ako potvrđuje da je program osposobljavanja započeo prije 3. oktobra 1990. godine. 4. Države članice priznaju dokaze o formalnoj osposobljenosti za babice koji su: (a) bili dodijeljeni u Poljskoj onim babicama koje su prije 1. maja 2004. godine završile osposobljavanje koje nije zadovoljavalo minimalne uslove osposobljavanja navedene u članu 40; i (b) potvrđeni diplomom „diplomirani“ stečenom na osnovu posebnog programa usavršavanja sadržanog u: (i) članu 11 Zakona od 20. aprila 2004. godine o izmjenama Zakona o profesijama medicinske sestre i babice i o nekim drugim pravnim aktima (Službeni list Republike Poljske iz 2004. godine, br.92, pos. 885 i iz 2007. godine, br.176, pos. 1237) i Uredbi ministra zdravlja od 11. maja 2004. godine o detaljnim uslovima sprovođenja studija za medicinske sestre i babice, koje imaju svjedočanstvo o završenoj			list CG, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Zakonom o zdravstvenoj njezi pacijenata („Službeni list CG”, broj 25/10); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o planu i programu praktičnog rada i obuke, obrascu i načinu vođenja pripravnicičke knjižice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i	
--	--	--	--	--

srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su medicinske gimnazije ili stručnih medicinskih škola za profesije medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2004. godine, br.110, pos. 1170 i iz 2010. godine, br.65, pos. 420); ili (ii)članu 53.3 tačka 3 Zakona od 15. jula 2011. godine o profesijama medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2011. godine, br.174, pos. 1039) i Uredbi ministra zdravlja od 14. juna 2012. godine o detaljnim uslovima sprovođenja programa u oblasti visokog obrazovanja za medicinske sestre i babice, koje imaju svjedočanstvo o završenoj srednjoj školi (završni ispit – matura) i diplomci su srednje medicinske škole ili osposobljavanja nakon srednje škole za profesije medicinske sestre i babice (Službeni list Republike Poljske iz 2012. godine, pos. 770), za potrebe provjere da li je stepen znanja i sposobnosti date babice uporediv sa znanjem i sposobnostima babica koje imaju kvalifikacije koje su za Poljsku navedene u Prilogu V tačka 5.2.2.			zdravstvenih saradnika-pripravnika sa višom i srednjom školskom spremom („Službeni list SRCG“, broj 24/91)	
Odsjek 7 Farmaceut Član 44 Osposobljavanje farmaceuta 1. Za upis na program osposobljavanja farmaceuta zahtijeva se posjedovanje diplome ili svjedočanstva koje u državi članici omogućava pristup tim studijama na fakultetu ili visokoj školi kojoj se priznaje ekvivalentan stepen. 2. Dokazom o formalnoj osposobljenosti za farmaceuta potvrđuje se osposobljavanje u trajanju od najmanje pet godina, koje pored toga može da bude izraženo jednakim kreditima evropskog	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list	

sistema transfera kredita (ECTS), i koje obuhvata najmanje: (a)četiri godine redovnog teorijskog i praktičnog osposobljavanja u punoj nastavnoj satnici na univerzitetu ili visokoškolskoj ustanovi koja pruža osposobljavanje za koje je priznat jednak stepen ili koje je pod nadzorom univerziteta; (b)tokom ili na kraju teorijskog i praktičnog osposobljavanja, šestomjesečni pripravnički staž u javnoj apoteci ili u bolnici pod nadzorom farmaceutskog odjeljenja te bolnice. Ciklus osposobljavanja iz ovog stava uključuje najmanje program opisan u Prilogu V tačka 5.6.1. Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c o izmjenama popisa utvrđenog u Prilogu V tačka 5.6.1 kako bi isti prilagodila naučnom i tehničkom napretku, uključujući razvoj farmakološke prakse. Izmjene iz drugog podstava nemaju za posljedicu izmjenu postojećih osnovnih zakonskih načela država članica u vezi sa strukturom profesije koja se odnosi na osposobljavanje i uslove pristupa za fizička lica. Pri takvim izmjenama poštuje se odgovornost država članica za organizaciju obrazovnih sistema, kako je utvrđeno u članu 165 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. 3. Osposobljavanje farmaceuta obezbjeđuje da je lice steklo sljedeća znanja i vještine: (a) odgovarajuće poznavanje lijekova i supstanci koje se koriste u proizvodnji lijekova; (b) odgovarajuće poznavanje farmaceutske tehnologije i fizikalnog, hemijskog, biološkog i mikrobiološkog testiranja medicinskih proizvoda; (c) odgovarajuće poznavanje metabolizma i efekata medicinskih proizvoda i djelovanja toksičnih materija, kao i korišćenja medicinskih proizvoda;			CG", br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG", broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravničkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokim obrazovanjem („Službeni list CG", broj 13/13);
--	--	--	---

• (d) odgovarajuće znanje potrebno za procjenu naučnih podataka u vezi sa lijekovima kako bi se na osnovu tog znanja mogli dostaviti odgovarajući podaci; • (e) odgovarajuće poznavanje zakonskih i drugih zahtjeva povezanih sa farmaceutskom praksom.			Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad farmaceuta („Službeni list CG”, broj 57/18)	
Član 45 Obavljanje profesionalne djelatnosti farmaceuta 1. Za potrebe ove direktive, djelatnosti farmaceuta su djelatnosti za koje se za pristup i obavljanje zahtijevaju stručne kvalifikacije, u jednoj ili više država članica, i koje su dostupne licima koja posjeduju dokaz o formalnim kvalifikacijama naveden u tački 5.6.2 Aneksa V. 2. Države članice osiguravaju da lica koja posjeduju dokaz o formalnoj osposobljenosti iz farmacije	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni list CG”, br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 82/20, 8/21, 3/23, 48/24 i 77/24); Pravilnikom o specijalizacijama	

univerzitetskog stepena ili stepena koji je priznat kao jednak ispunjavaju uslove iz člana 44 i da imaju pravo na pristup i obavljanje najmanje sljedećih djelatnosti pod uslovom da zadovoljavaju, gdje je to prikladno, zahtjeve za dodatnim iskustvom u struci: (a)priprema farmaceutskog oblika lijekova; (b)izrada i testiranje lijekova; (c)testiranje medicinskih proizvoda u laboratorijima za testiranje lijekova; (d)skladištenje, čuvanje i distribucija lijekova na veliko; (e)nabavka, priprema, testiranje, skladištenje, distribucija i izdavanje bezbjednih i djelotvornih lijekova traženog kvaliteta u javnim apotekama; (f)priprema, testiranje, skladištenje i izdavanje bezbjednih i djelotvornih lijekova traženog kvaliteta u bolnicama; (g)informisanje i savjetovanje o samim lijekovima, uključujući i o njihovoj primjerenoj upotrebi; (h)izvještavanje nadležnih organa o neželjenim učincima farmaceutskih proizvoda; (i)podrška na individualnoj osnovi za pacijente koji sami uzimaju lijek; (j)doprinos lokalnim i nacionalnim kampanjama javnog zdravlja 3. Ako država članica uslovljava pristup ili obavljanje djelatnosti farmaceuta dodatnim stručnim iskustvom, pored posjedovanja dokaza o formalnim kvalifikacijama iz tačke 5.6.2 Aneksa V, ta država članica kao dovoljan dokaz u vezi s tim priznaje potvrdu koju izdaju nadležni organi u matičnoj državi članici, koja navodi da je lice obavljalo te djelatnosti u matičnoj državi članici tokom perioda jednake dužine.			zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službeni list CG”, br. 25/24 i 9/25); Pravilnikom o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi („Službeni list CG”, broj 22/16); Pravilnikom o bližim uslovima, dužini trajanja, načinu obavljanja pripravnčkog staža, polaganju stručnog ispita, planu i programu praktičnog rada i obuke za pripravnike - zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa
--	--	--	---

4. Priznanje iz stava 3 ne primjenjuje se na dvogodišnji period stručnog iskustva koje se zahtijeva u Velikom Vojvodstvu Luksemburga za dodjelu državne koncesije u državnoj farmaciji. 5. Ako je država članica na dan 16. septembra 1985. godine imala uspostavljen sistem konkursa na osnovu ispita čija je svrha da između lica iz stava 2 odabere ona koja mogu postati vlasnici novih apoteka osnovanih u skladu s nacionalnim sistemom geografske podjele, ta država članica može, odstupajući od stava 1, da nastavi s takvim sistemom konkursa i da zahtijeva od državljana država članica koji posjeduju dokaz o formalnim kvalifikacijama za farmaceuta iz tačke 5.6.2 Aneksa V, ili za koje važe odredbe člana 23, da učestvuju na takvim konkursima.			visokim obrazovanjem („Službeni list CG”, broj 13/13); Pravilnikom o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i sastavu i radu ispitnih komisija („Službeni list CG”, br. 23/17, 34/17, 62/18 i 112/20); Pravilnikom o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad farmaceuta („Službeni list CG”, broj 57/18)	
Odsjek 8 Arhitekta Član 46 Osposobljavanje arhitekata 1. Osposobljavanje arhitekata obuhvata:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakonom o visokom obrazovanju Službeni list CG”, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/2016,	

(a) ukupno najmanje pet godina redovnih studija na univerzitetu ili uporedivoj obrazovnoj ustanovi, koje se završava uspješno položenim ispitom na nivou univerziteta; ili (b) najmanje četiri godine redovnih studija na univerzitetu ili sličnoj obrazovnoj ustanovi, koje se završava uspješno položenim ispitom na nivou univerziteta, uz priloženu potvrdu o završetku dvogodišnjeg stručnog pripravničkog staža u skladu sa stavom 4. 2. Arhitektura mora da bude glavni element studija iz stava 1. Studije uravnoteženo obuhvataju teorijske i praktične aspekte arhitektonskog osposobljavanja i osiguravaju sticanje najmanje sljedećeg znanja, vještina i kompetencija: (a) sposobnost arhitektonskog projektovanja koje ispunjava estetske i tehničke zahtjeve; (b) odgovarajuće poznavanje istorije arhitekture i teorija i povezanih umjetnosti, tehnologija i društvenih nauka; (c) poznavanje lijepih umjetnosti kod uticaja na kvalitet arhitektonskog projektovanja; (d) odgovarajuće poznavanje urbanizma, planiranja i vještina uključenih u proces planiranja; (e) razumijevanje odnosa između ljudi i građevina, između građevina i njihovog okruženja i razumijevanje potrebe da se građevine i prostor međusobno prilagode ljudskim potrebama i mjerama; (f) razumijevanje profesije i uloge arhitekta u zajednici, naročito kod pripreme idejnih osnova koje uvažavaju društvene faktore; (g) razumijevanje metoda istraživanja i metoda za pripremu idejnog plana projekta;			42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 47/19, 72/19, 74/20, 104/21, 86/22, 86/22-I, 125/23, 33/24 i 88/24, Zakonom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
---	--	--	--	--

(h)razumijevanje strukturnih, arhitektonskih i građevinskih problema povezanih s građevinskim planiranjem; (i)odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija i funkcije zgrada kako bi njihova unutrašnjost pružala udobnost i zaštitu od klimatskih uticaja u okviru održivog razvoja; (j)potrebne vještine projektovanja, koje omogućavaju ispunjenje zahtjeva korisnika u okviru granica određenih troškovnim faktorima i građevinskim propisima; (k)odgovarajuće poznavanje djelatnosti, organizacije, propisa i postupaka koji su uključeni u sprovođenju projektnih osnova i za povezivanje planova u sistem sveobuhvatnog prostornog planiranja. 3. Broj godina akademskih studija iz st. 1 i 2 može pored toga da bude iskazan jednakim kreditima evropskog sistema transfera kredita (ECTS). 4. Stručni pripravnički staž iz stava 1 tačka (b) odvija se tek nakon završene prve tri godine studija. Najmanje jedna godina stručnog pripravničkog staža je nadogradnja znanja, vještina i kompetencija stečenih tokom studija iz stava 2. Stoga se stručni pripravnički staž odvija pod nadzorom lica ili organa koje su nadležni organi države članice domaćina za to ovlastili. Takav nadzirani pripravnički staž može se odvijati u bilo kojoj zemlji. Stručni pripravnički staž ocjenjuje nadležni organ u državi članici domaćinu.				
Član 47 Odstupanje od uslova osposobljavanja arhitekata Odstupajući od člana 46 i sljedeće se priznaje kao usklađeno s članom 21: osposobljavanje koje je dio programa socijalnih poboljšanja ili vanrednih	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

univerzitetskih studija koji ispunjava zahtjeve iz člana 46 stav 2, što se potvrđuje ispitom iz arhitekture koji položi stručnjak koji je sedam ili više godina radio u oblasti arhitekture, pod nadzorom arhitekta ili arhitektonskog biroa. Taj ispit mora biti na univerzitetskom stepenu i jednak završnom ispitu iz člana 46 stav 1 tačka (b).				
Član 48 Obavljanje profesionalne djelatnosti arhitekata 1. Za potrebe ove direktive, profesionalne djelatnosti arhitekata su djelatnosti koje se redovno obavljaju na osnovu profesionalnog naziva „arhitekta“. 2. Smatra se da državljani države članice, koji su ovlašćeni da koriste taj naziv u skladu sa zakonom koji ovlašćuje nadležni organ države članice da dodijeli taj naziv državljanima država članica koji se posebno ističu kvalitetom svog rada u oblasti arhitekture, zadovoljavaju uslove koji se traže za obavljanje djelatnosti arhitekta na osnovu ovog profesionalnog naziva „arhitekta“. Potvrdom koju tim licima izdaje matična država članica potvrđuje se da oni obavljaju djelatnosti u oblasti arhitekture.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 49 Stečena prava arhitekata 1. Svaka država članica priznaje dokaz o formalnim kvalifikacijama za arhitekta naveden u Aneksu VI, koji izda druga država članica, a koji potvrđuje program osposobljavanja koji je započet najkasnije u referentnoj akademskoj godini iz tog aneksa, čak i ako on ne ispunjava minimalne uslove iz člana 46, i u svrhu pristupa i obavljanja profesionalnih djelatnosti arhitekata priznaje istu pravnu snagu takvim dokazima na svojoj teritoriji kao i dokazima o	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

formalnim kvalifikacijama za arhitekte koje je sama izdala. U takvim okolnostima priznaju se i potvrde koje izdaju nadležni organi Savezne Republike Njemačke, koje potvrđuju da su dokazi o formalnim kvalifikacijama koje su nakon 8. maja 1945. godine izdali nadležni organi Demokratske Republike Njemačke identični kao takvi dokazi iz navedenog aneksa. 1a. Stav 1 primjenjuje se i na dokaz o formalnoj osposobljenosti arhitekta naveden u Prilogu V ako je osposobljavanje počelo prije 18. januara 2016. 2. Izuzetno od stava 1, svaka država članica priznaje sljedeće dokaze o formalnim kvalifikacijama i, u svrhu pristupa i obavljanja profesionalnih djelatnosti arhitekata, priznaje da su na njenoj teritoriji jednako validni kao i dokazi o formalnim kvalifikacijama koje sama izdaje: potvrde koje su državljanima država članica izdale države članice koje su usvojile pravila koja uređuju pristup i obavljanje djelatnosti arhitekata na sljedeće datume: (a) 1. januara 1995. godine za Austriju, Finsku i Švedsku; (b) 1. maja 2004. godine za Češku Republiku, Estoniju, Kipar, Letoniju, Litvaniju, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Sloveniju i Slovačku; (c) 5. avgusta 1987. godine za ostale države članice. Potvrde iz prethodnog stava potvrđuju da je lice bilo ovlašćeno najkasnije do tog datuma da koristi profesionalni naziv arhitekta i da je, u skladu s tim pravilima, stvarno obavljalo tu djelatnost najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina koje su prethodile izdavanju potvrde.				
---	--	--	--	--

3. Svaka država članica sljedećim dokazima priznaje isti učinak na svojoj državnoj teritoriji kao dokazima o formalnoj osposobljenosti koje sama izdaje u svrhu pristupa profesionalnim djelatnostima arhitekta i njihovog obavljanja: dokaz o završenom osposobljavanju koje je postojalo 5. avgusta 1985. godine i započeto je najkasnije 17. januara 2014. godine, a obavljali su ga "Fachhochschulen" u Saveznoj Republici Njemačkoj u trajanju od tri godine i koji ispunjava uslove iz člana 46 stav 2 i omogućava pristup djelatnostima iz člana 48 u toj državi članici pod profesionalnim nazivom "arhitekta", ako je nakon tog osposobljavanja uslijedilo četvorogodišnje iskustvo u struci u Saveznoj Republici Njemačkoj, što se potvrđuje sertifikatom koji izdaje nadležni organ kod kojeg je registrovan arhitekta koji želi da ima korist od odredaba ove direktive				
Poglavlje IIIA Automatsko priznavanje na temelju zajedničkih načela osposobljavanja Član 49a Zajednički okvir osposobljavanja 1.U smislu ovog člana, zajednički okvir osposobljavanja je zajednički skup minimalnog znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje određene profesije. Zajednički okvir osposobljavanja ne zamjenjuje nacionalne programe osposobljavanja osim ako država članica odluči drugačije prema nacionalnom pravu. Za potrebe pristupa profesiji i njenog obavljanja u državama članicama koje regulišu tu profesiju, država članica priznaje dokazima o stručnim kvalifikacijama stečenim na osnovu takvog okvira jednaku valjanost na svojoj državnoj teritoriji kao dokazima o	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 42, 43, Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

formalnoj osposobljenosti koje sama izdaje, pod uslovom da takav okvir ispunjava uslove utvrđene u stavu 2. 2.Zajednički okvir osposobljavanja u skladu je sa sljedećim uslovima: (a)zajednički okvir osposobljavanja omogućava većem broju stručnjaka mobilnost kroz države članice; (b)profesija na koju se primjenjuje zajednički okvir osposobljavanja, ili obrazovanje i osposobljavanje koji dovode do profesije, regulisani su u najmanje jednoj trećini država članica; (c)zajednički skup znanja, vještina i kompetencija spaja znanja, vještine i kompetencije potrebne u sistemima obrazovanja i osposobljavanja koji su primjenjivi u najmanje jednoj trećini država članica; nije važno da li su znanja, vještine ili kompetencije stečene kao dio opšteg osposobljavanja na univerzitetu ili instituciji visokog obrazovanja ili kao dio stručnog osposobljavanja; (d)zajednički okvir osposobljavanja zasniva se na stepenima Evropskog okvira kvalifikacija kako je definisan u Prilogu II Preporuke Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2008. godine o uspostavljanju evropskog okvira kvalifikacija za cjeloživotno učenje (*4); (e)data profesija nije ni obuhvaćena drugim zajedničkim okvirom osposobljavanja niti se automatski priznaje u okviru Poglavlja III Glava III.; (f)zajednički okvir osposobljavanja pripremljen je nakon prikladnog transparentnog postupka, što uključuje i relevantne zainteresovane strane iz država članica ako profesija nije regulirana; (g)zajednički okvir osposobljavanja omogućava državljanima bilo koje države članice da ispune uslove za sticanje stručnih kvalifikacija u tom okviru				
---	--	--	--	--

bez potrebe da su prije toga članovi bilo koje strukovne organizacije ili prijavljeni pri takvoj organizaciji. 3. Predstavničke strukovne organizacije na nivou Unije, kao i nacionalne strukovne organizacije ili nadležni organi iz najmanje jedne trećine država članica mogu da podnesu Komisiji predloge za zajedničke okvire osposobljavanja koji ispunjavaju uslove utvrđene u stavu 2. 4. Komisija je ovlašćena da donese delegirane akte u skladu s članom 57c radi uspostavljanja zajedničkog okvira osposobljavanja za određenu profesiju na osnovu uslova utvrđenih u stavu 2 ovog člana. 5. Država članica oslobođena je obaveze uvođenja zajedničkog okvira osposobljavanja iz stava 4 na svojoj državnoj teritoriji i obaveze automatskog priznavanja stručnih kvalifikacija stečenih unutar tog zajedničkog okvira osposobljavanja ako se ispuni jedan od sljedećih uslova: (a) na njenoj državnoj teritoriji ne postoje institucije obrazovanja ili osposobljavanja koje nude takvo osposobljavanje za datu profesiju; (b) uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja imalo bi nepovoljan uticaj na organizaciju sistema obrazovanja i stručnog osposobljavanja; (c) postoje značajne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i osposobljavanja koje se zahtijeva na njenoj državnoj teritoriji, što uključuje ozbiljan rizik za javnu politiku, javnu sigurnost, javno zdravlje ili sigurnost primaoca usluga ili za zaštitu životne sredine.				
---	--	--	--	--

6. Države članice u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu delegiranog akta iz stava 4 obavještavaju Komisiju i ostale države članice o: (a) nacionalnim kvalifikacijama, i prema potrebi nacionalnim profesionalnim nazivima, koji su u skladu sa zajedničkim okvirom osposobljavanja; ili (b) svakom korišćenju oslobođenja navedenog u stavu 5, zajedno s obrazloženjem o tome koji od uslova iz tog stava su ispunjeni. Komisija u roku od tri mjeseca može da traži dodatno obrazloženje ako smatra da država članica nije pružila opravdanje da je jedan od ovih uslova ispunjen ili je opravdanje bilo nedovoljno. Država članica na svaki takav zahtjev odgovara u roku od tri mjeseca. Komisija može da donese sprovedbeni akt za izradu popisa nacionalnih stručnih kvalifikacija i nacionalnih profesionalnih naziva koji imaju korist od automatskog priznavanja unutar zajedničkog okvira osposobljavanja donesenog u skladu sa stavom 4. 7. Ovaj član se primjenjuje se i na specijalizacije profesije, pod uslovom da se takve specijalizacije tiču profesionalnih djelatnosti a pristup prema kojima, kao i obavljanje istih, je regulisan u državama članicama, ako profesija već podliježe automatskom priznavanju u okviru Poglavlja III Glave III, ali ne i data specijalizacija.				
Član 49b Zajednički testovi osposobljenosti 1. U smislu ovog člana, zajednički test osposobljenosti je standardizovana provjera osposobljenosti koja je dostupna u državama članicama učesnicima i namijenjena nosiocima određenih stručnih kvalifikacija. Uspješno polaganje takvog ispita u državi članici omogućava nosiocima određenih stručnih kvalifikacija da obavljaju	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 44, 45 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija	

profesiju u svakoj datoj državi članici domaćinu pod istim uslovima kao nosioci stručnih kvalifikacija stečenih u toj državi članici. 2. Zajednički test osposobljenosti u skladu je sa sljedećim uslovima: (a) zajednički test osposobljenosti omogućava većem broju stručnjaka mobilnost kroz države članice; (b) profesija na koju se zajednički test osposobljenosti primjenjuje, ili obrazovanje i osposobljavanje koji dovode do date profesije, regulisani su u najmanje jednoj trećini država članica; (c) zajednički test osposobljenosti pripremljen je nakon prikladnog transparentnog postupka, što uključuje i relevantne zainteresovane strane iz država članica ako profesija nije regulisana; (d) zajednički test osposobljenosti omogućava državljanima bilo koje države članice da učestvuju u takvom testiranju i praktičnoj organizaciji takvih testova u državama članicama bez potrebe da prije toga budu članovi bilo koje strukovne organizacije ili prijavljeni pri takvoj organizaciji. 3. Predstavničke strukovne organizacije na nivou Unije, kao i nacionalne strukovne organizacije ili nadležni organi iz najmanje jedne trećine država članica mogu Komisiji podnijeti predloge za zajedničke testove osposobljenosti koji ispunjavaju uslove utvrđene u stavu 2. 4. Komisija je ovlašćena da donosi delegirane akte u skladu s članom 57c kako bi odredila sadržaj zajedničkog testa osposobljenosti i uslova neophodnih za učestvovanje u testiranju i uspješno polaganje testa.			"Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	---	--

5. Država članica oslobođena je obaveze organizovanja zajedničkog testa osposobljenosti iz stava 4. na svojoj državnoj teritoriji i obaveze automatskog priznavanja kvalifikovanih stručnjaka koji su položili zajednički test osposobljenosti ako se ispuni jedan od sljedećih uslova: (a) data profesija nije regulisana na njenoj državnoj teritoriji; (b) sadržaj zajedničkog testa osposobljenosti neće dovoljno ublažiti ozbiljan rizik za javno zdravlje ili sigurnost primaoca usluga, koji su relevantni na njenoj državnoj teritoriji; (c) sadržaj zajedničkog testa osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju s nacionalnim zahtjevima. 6. Države članice u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu delegiranog akta iz stava 4 obavještava Komisiju i druge države članice o: (a) kapacitetu dostupnom za organizovanje takvih testova; ili (b) svakom korišćenju oslobođenja iz stava 5 zajedno sa obrazloženjem koji od uslova iz tog stava su ispunjeni. Komisija u roku od tri mjeseca može da zatraži dodatno obrazloženje ako smatra da država članica nije pružila opravdanje da je jedan od ovih uslova ispunjen ili je opravdanje bilo nedovoljno. Država članica na svaki takav zahtjev odgovara u roku od tri mjeseca. Komisija može da donese implementacioni akt u kom bi se navele države članice u kojima će se organizovati zajednički testovi osposobljenosti usvojeni u skladu sa stavom 4, učestalosti testova tokom kalendarske godine i druge mjere potrebne za organizaciju zajedničkih testova osposobljenosti u državama članicama.				
---	--	--	--	--

POGLAVLJE IV Zajedničke odredbe o osnivanju preduzeća Član 50 Dokumentacija i formalnosti 1. Kada nadležni organi države članice domaćina odlučuju o zahtjevu za odobrenje obavljanja regulisane profesije na osnovu ovog poglavlja, ti nadležni organi mogu zahtijevati dokumentaciju i potvrde navedene u Aneksu VII. Dokumentacija iz tačke 1 podtač. d, e i f Aneksa VII, na dan njihovog podnošenja, ne smije biti starija od tri mjeseca. Države članice, organi i druga pravna lica treba da obezbijede povjerljivost podataka koje prime. 2. U slučaju opravdanih sumnji, država članica domaćin može zahtijevati od nadležnih organa države članice potvrdu o autentičnosti potvrda i dokaza o formalnim kvalifikacijama izdatih u drugoj državi članici i, prema potrebi, potvrdu činjenice da korisnik za profesije iz Poglavlja III ove glave ispunjava minimalne uslove osposobljavanja utvrđene u članovima 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46. 3. U slučaju opravdane sumnje, kada je dokaz o formalnim kvalifikacijama utvrđen u članu 3 stav 1 tačka c izdao nadležni organ države članice, a uključuje osposobljavanje stečeno u cjelosti ili djelimično u organizaciji zakonski osnovanoj na teritoriji druge države članice, država članica domaćin ima pravo da provjeri kod nadležnog organa države članice koja je izdala dokaz: (a) da li je obuku u ustanovi koja je izvodila osposobljavanje formalno potvrdila obrazovna	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 20, 21, 65 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	----------------------------------	--	--	--

ustanova osnovana u državi članici koja je izdala dokaz; (b) da li je dokaz o izdatim formalnim kvalifikacijama jednak onom koji bi bio izdat da je program u cjelosti izveden u državi članici koja je izdala dokaz; i (c) da li su dokazom o formalnim kvalifikacijama dodijeljena jednaka profesionalna prava na teritoriji države članice koja je izdala dokaz. 3a. U slučaju opravdane sumnje država članica domaćin može da zahtijeva od nadležnog organa države članice potvrdu činjenice da podnosiocu zahtjeva nije prekinuto ili zabranjeno obavljanje profesije zbog teže povrede pravila struke ili presude za krivično djelo povezano s obavljanjem njegovih profesionalnih djelatnosti. 3.b Razmjena informacija između nadležnih organa različitih država članica u okviru ovog člana odvija se putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI). 4. Kada država članica domaćin zahtijeva od svojih državljana da za pristupanje regulisanim profesijama polože zakletvu ili daju izjavu pod zakletvom, a tekst te zakletve ili izjave ne mogu koristiti državljani drugih država članica, država članica domaćin treba da obezbijedi da ta lica mogu koristiti odgovarajući ekvivalentan tekst.				
Član 51 Postupak uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija 1. Nadležni organ države članice domaćina potvrđuje prijem zahtjeva u roku od jednog mjeseca od dana prijema i, u slučaju nepotpune dokumentacije, o tome obavještava podnosioca zahtjeva.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 35 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje	

2. Nadležni organ države članice mora da sprovede postupak ispitivanja zahtjeva za odobrenje obavljanja regulisane profesije što je brže moguće i u svakom slučaju da donese propisno obrazloženu odluku u roku od tri mjeseca od dana kada podnosilac zahtjeva preda potpunu dokumentaciju. Međutim, taj rok može biti produžen za mjesec dana u slučajevima na koje se primjenjuju poglavlja I i II ove glave. 3. Protiv odluke, ili ako odluka nije donesena u roku, može se podnijeti žalba u skladu sa domaćim pravom.			regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
Član 52 Korišćenje profesionalnih naziva 1. Ako je u državi članici domaćinu korišćenje profesionalnih naziva za neku od djelatnosti unutar predmetne profesije regulisano, državljani drugih država članica koji su ovlašćeni da obavljaju regulisanu profesiju na osnovu Poglavlja III koriste profesionalne nazive države članice domaćina koji odgovaraju toj profesiji u toj državi članici, kao i odgovarajuće skraćenice povezane s tim nazivom. 2. Ako je u državi članici domaćinu određenu profesiju regulisalo neko udruženje ili organizacija u smislu člana 3 stav 2, državljani država članica ne smiju da koriste profesionalni naziv koji izdaje ta organizacija ili udruženje, kao ni odgovarajuću skraćenicu, osim ako podnesu dokaze da su članovi tog udruženja ili organizacije. Ako je članstvo u nekom udruženju ili organizaciji uslovljeno određenim kvalifikacijama, ono to može da zahtijeva i za državljane drugih država članica koji	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 11 i 12 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

posjeduju stručne kvalifikacije, ali samo u skladu sa uslovima utvrđenim ovom direktivom. 3. Država članica ne može da rezerviše korišćenje profesionalnog naziva za nosioce stručnih kvalifikacija ako nije o udruženju ili organizaciji obavijestila Komisiju i druge države članice u skladu s članom 3 stav 2.				
NASLOV IV DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE PROFESIJE Član 53 Poznavanje jezika 1. Stručnjaci kojima su priznate stručne kvalifikacije moraju da poznaju jezike koji su potrebni za obavljanje profesije u zemlji članici domaćinu. 2. Država članica osigurava da su sve kontrole koje sprovodi nadležni organ ili koje se sprovode pod njegovim nadzorom, za kontrolu usklađenosti s obavezom iz stava 1, ograničene na poznavanje jednog službenog jezika države članice domaćina ili jednog jezika u službenoj upotrebi države članice domaćina, pod uslovom da je i on službeni jezik Unije. 3. Kontrole koje se sprovode u skladu sa stavom 2 mogu se nametnuti ako profesija koja će se obavljati utiče na sigurnost pacijenata. Kontrole se mogu nametnuti za druge profesije u slučajevima u kojima postoji ozbiljna i konkretna sumnja da stručnjak dovoljno poznaje jezik u odnosu na profesionalne djelatnosti koje taj stručnjak namjerava da obavlja. Kontrole se mogu sprovoditi samo nakon izdavanja evropske profesionalne kartice u skladu s članom 4d	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana članom 13 i 4 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

ili nakon prepoznavanja stručnih kvalifikacija, zavisno od slučaja. 4. Sve kontrole poznavanja jezika srazmjerne su djelatnosti koja će se obavljati. Dati stručnjak ima pravo žalbe na takve kontrole prema nacionalnim propisima.				
Član 54 Korišćenje akademskih naziva Izuzetno od članova 7 i 52, država članica domaćin treba da obezbijedi da se odgovarajućim licima dodijeli pravo na korišćenje akademskih naziva dodijeljenih u matičnoj državi članici, i po mogućnosti njihovih skraćenica, na jeziku matične države članice. Država članica domaćin može da zahtijeva da iza tog naziva slijedi naziv i adresa ustanove ili ispitne komisije koja ga je dodijelila. Ako bi moglo doći do zamjene akademskog naziva matične države članice s nazivom u državi članici domaćinu, koji u toj državi zahtijeva dodatno osposobljavanje koje lice nije steklo, država članica domaćin može da zahtijeva od tog lica da koristi akademski naziv matične države članice u odgovarajućem obliku koji odredi država članica domaćin.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija propisana članom 12 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
Član 55 Odobrenje zavoda za zdravstveno osiguranje Izuzetno od člana 5 stav 1 i člana 6 podstav 1 tačka b, države članice koje zahtijevaju od lica koja su stekla stručne kvalifikacije na njihovoj teritoriji da obave pripravnički period osposobljavanja uz rad i/ili period sticanja stručnog iskustva kako bi dobila odobrenje zavoda za zdravstveno osiguranje, odstupaju od tog zahtjeva za lica koja posjeduju	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

dokaze o stručnim kvalifikacijama za doktore medicine i stomatologe stečene u drugim državama članicama.				
Član 55a Priznavanje stručnog pripravničkog staža 1. Ako se za pristup regulisanoj profesiji u matičnoj državi članici zahtijeva da je završen stručni pripravnički staž, nadležni organ matične države članice, prilikom razmatranja zahtjeva za odobrenje obavljanja regulisane profesije, priznaje stručni pripravnički staž obavljen u drugoj državi članici pod uslovom da je pripravnički staž u skladu s objavljenim smjernicama iz stava 2 i uzima u obzir stručni pripravnički staž obavljen u trećoj zemlji. Međutim, države članice mogu u nacionalnom zakonodavstvu da odrede razumno ograničenje trajanja dijela stručnog pripravničkog staža koji se može obaviti u inostranstvu. 2. Priznavanje stručnog pripravničkog staža ne zamjenjuje postojeće zahtjeve da se položi ispit kako bi se ostvario pristup datoj profesiji. Nadležni organ objavljuje smjernice za organizovanje i priznavanje stručnog pripravničkog staža obavljenog u drugoj državi članici ili trećoj zemlji, naročito u vezi s ulogom nadzornika stručnog pripravničkog staža.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 14 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
GLAVA V ADMINISTRATIVNA SARADNJA I ODGOVORNOST PREMA GRAĐANIMA ZA SPROVOĐENJE Član 56 Nadležni organi 1. Nadležni organi države članice domaćina i matične države članice blisko sarađuju i uzajamno se pomažu kako bi olakšali primjenu ove direktive. Oni	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 10 i 66, 67 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija	

obezbjeduju povjerljivost podataka koje razmjenjuju. 2. Nadležni organi države članice domaćina i matične države članice razmjenjuju podatke o preduzetim disciplinskim mjerama ili kaznenim sankcijama i bilo kojim drugim teškim i posebnim okolnostima koje mogu da utiču na obavljanje djelatnosti iz ove direktive. Pri tome poštuju pravila o zaštiti ličnih podataka predviđena u Direktivi 95/46/EZ i Direktivi 2002/58/EZ. Država članica domaćin ispituje istinitost okolnosti, a njeni organi odlučuju o prirodi i obimu istraživanja koja treba sprovesti i obavještavaju državu članicu porijekla o zaključcima koje donesu na osnovu raspoloživih podataka. 2a Za potrebe st. 1 i 2 nadležni organi koriste Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta (IMI). 3. Svaka država članica će najkasnije do 20. oktobra 2007. godine odrediti vlasti i organe nadležne za izdavanje i prijem dokaza o formalnim kvalifikacijama i ostale dokumentacije ili podataka, kao i vlasti i organe nadležne za prijem zahtjeva i donošenje odluka iz ove direktive, i odmah o tome obavijestiti ostale države članice i Komisiju. 4. Svaka država članica određuje koordinatora za djelatnosti nadležnih organa iz stava 1 i o tome obavještava ostale države članice i Komisiju. Dužnosti koordinatora su sljedeće: (a) unapređenje jednobrazne primjene ove direktive; (b) prikupljanje svih informacija koje su relevantne za primjenu ove direktive, kao što su informacije o uslovima pristupa regulisanim profesijama u državama članicama;			"Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
--	--	--	---	--

(c)razmatranje predloga za zajedničke okvire osposobljavanja i zajedničke testove osposobljenosti; (d)razmjena informacija i najbolje prakse u svrhu optimizacije kontinuiranog profesionalnog razvoja u državama članicama; (e)razmjena informacija i najbolje prakse o primjeni mjera kompenzacija iz člana 14. Za potrebe izvršavanja dužnosti iz tačke (b) ovog stava koordinatori mogu da traže pomoć centara za pomoć iz člana 57b				
Član 56a Mehanizam upozorenja 1. Nadležni organi države članice obavještavaju nadležne organe svih ostalih država članica o stručnjaku kom su nacionalni nadležni organi ili sudovi u cijelosti ili djelimično ograničili ili zabranili, čak i privremeno, obavljanje sljedećih profesionalnih djelatnosti na državnoj teritoriji te države članice: (a)doktor medicine i opšte prakse koji posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tač. 5.1.1 i 5.1.4; (b)doktor medicine specijalista koji posjeduje naziv iz Priloga V tačka 5.1.3; (c)medicinska sestra za opštu zdravstvenu njegu koja posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.2.2; (d)doktor dentalne medicine koji posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.3.2; (e)stomatolog specijalista koji posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.3.3; (f)veterinar koji posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.4.2;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 68 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

(g) babica koja posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.5.2; (h) farmaceut koji posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti iz Priloga V tačka 5.6.2; (i) nosioci i svjedočanstva iz Priloga VII tačka 2 kojima se potvrđuje da je nosilac završio osposobljavanje koje ispunjava odgovarajuće minimalne uslove iz čl. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 odnosno 44, ali koje je počelo prije referentnih datuma kvalifikacija navedenih u Prilogu V tač. 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2; (j) nosilac svjedočanstva o stečenim pravima iz čl. 23, 27, 29, 33, 33a, 37, 43 i 43a; (k) drugi stručnjaci koji obavljaju djelatnosti koje utiču na sigurnost pacijenta ako stručnjak obavlja profesiju regulisanu u toj državi članici; (l) stručnjaci koji obavljaju djelatnosti povezane s obrazovanjem maloljetnih lica, uključujući i brigu o djeci i predškolsko obrazovanje, ako stručnjak obavlja profesiju regulisanu u toj državi članici. 2. Nadležni organi šalju informacije iz stava 1 upozorenjem preko Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI) najkasnije tri dana od dana donošenja odluke o ograničenju ili potpunoj ili djelimičnoj zabrani obavljanja profesionalne djelatnosti datog stručnjaka. Informacija je ograničena na sledeće: (a) identitet stručnjaka; (b) datu profesiju; (c) informacije o nacionalnom organu ili sudu koji donosi odluku o ograničenju ili zabrani; (d) obim ograničenja ili zabrane; i (e) period tokom kog se primenjuje ograničenje ili zabrana.				
---	--	--	--	--

3. Nadležni organi date države članice najkasnije tri dana od dana donošenja sudske odluke upozorenjem preko Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta obavještavaju nadležne organe svih ostalih država članica o identitetu stručnjaka koji je podnio zahtjev za priznavanje kvalifikacija na osnovu ove direktive i za kog su potom sudovi utvrdili da je koristio krivotvorene dokaze o stručnim kvalifikacijama u ovom kontekstu. 4. Obrada ličnih podataka za potrebe razmjene informacija iz st. 1 i 3 vrši se u skladu s Direktivom 95/46/EZ i Direktivom 2002/58/EZ. Obrada ličnih podataka od strane Komisije vrši se u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001. 5. Nadležni organi država članica obavještavaju se bez odgađanja kada zabrana ili ograničenje iz stava 1 istekne. U tu svrhu od nadležnog organa države članice koje šalje informacije u skladu sa stavom 1 se zahtijeva i da obavijesti o datumu isteka i svakoj sledećoj promjeni tog datuma. 6. Države članice osiguravaju da stručnjaci, u pogledu kojih se šalju upozorenja drugim državama članicama, budu pisanim putem obaviješteni o odlukama o upozorenju u isto vrijeme kad se o upozorenju odluči, da mogu u okviru nacionalnog prava podnijeti žalbu na odluku ili podnijeti zahtjev za ispravljanje takvih odluka i imaju pristup pravnim lijekovima u vezi sa bilo kakvom štetom koju su prouzrokovala lažna upozorenja poslata drugim državama članicama. U takvim slučajevima se navodi da odluka o upozorenju podliježe postupku koji je pokrenuo stručnjak.				
---	--	--	--	--

7. Podaci o upozorenjima mogu se obrađivati u informacionom sistemu unutrašnjeg tržišta sve dok su valjani. Upozorenja se brišu u roku od tri dana od dana donošenja odluke o poništenju ili od isteka zabrane ili ograničenja iz stava 1. 8. Komisija donosi sprovedbene akte radi primjene mehanizma upozorenja. Ti sprovedbeni akti sadrže odredbe o organima koji imaju pravo da šalju i primaju upozorenja i o povlačenju i završetku upozorenja i o mjerama za osiguravanje sigurnosti obrade. Ti sprovedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 58 stav 2.				
Član 57 Središnji internetski pristup informacijama 1. Države članice osiguravaju da su sljedeće informacije dostupne na internetu putem jedinstvenih kontakt tačaka iz člana 6 Direktive 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uslugama na unutrašnjem tržištu (*5), i da se redovno ažuriraju: (a) popis svih regulisanih profesija u državi članici uključujući i kontakt podatke nadležnih organa za svaku regulisanu profesiju i centre za pomoć iz člana 57b; (b) popis profesija za koje je dostupna evropska profesionalna kartica, funkcionisanje te kartice, uključujući sve povezane naknade koje stručnjaci treba da plate i nadležne organe koji izdaju tu karticu; (c) popis svih profesija za koje država članica primjenjuje član 7 stav 4 na osnovu nacionalnih zakona i drugih propisa;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 69 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

(d) popis regulisanog obrazovanja i osposobljavanja i osposobljavanja s posebnom strukturom iz člana 11 tačka (c) podtačke ii; (e) zahtjeve i postupke iz čl. 7, 50, 51 i 53 za profesije regulisane u državi članici, uključujući sve povezane naknade koje plaćaju građani i dokumenta koja građani podnose nadležnim organima; (f) pojedinosti o tome kako se u okviru nacionalnih zakona i drugih propisa može podnijeti žalba na odluke nadležnih organa donesene na osnovu ove direktive. 2. Države članice osiguravaju da se informacije iz stava 1 pružaju korisnicima na jasan i sveobuhvatan način, da su lako dostupne na daljinu i elektronskim putem i da se redovno ažuriraju. 3. Države članice osiguravaju da se na svaki zahtjev za informaciju upućen jedinstvenoj kontakt tački odgovori što je prije moguće. 4. Države članice i Komisija preduzimaju popratne mjere kako bi podstakle jedinstvene kontakt tačke da se informacije iz stava 1 omoguće i na drugim službenim jezicima Unije. To ne utiče na zakonodavstvo država članica o upotrebi jezika na njihovom državnoj teritoriji. 5. Države članice sarađuju međusobno i s Komisijom za potrebe sprovođenja st. 1, 2 i 4;				
Član 57a Postupci elektronskim putem 1. Države članice osiguravaju da se svi zahtjevi, postupci i formalnosti vezani za pitanja obuhvaćena ovom direktivom mogu jednostavno ispuniti, na daljinu i elektronskim putem, pomoću odgovarajućih jedinstvenih kontakt tačaka ili odgovarajućih	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 8, 21 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje	

nadležnih organa. To ne sprečava nadležne organe država članica da zatraže ovjerene kopije u kasnijoj fazi u slučaju opravdanih sumnji i kada je to strogo neophodno. 2. Stav 1 ne primjenjuje se na izvršavanje perioda prilagođavanja ili provjere osposobljenosti. 3. Ako je opravdano da država članica traži napredne elektronske potpise, kako su definisani u članu 2 tačka 2 Direktive 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. godine o okviru Zajednice za elektronske potpise (*6), za ispunjavanje postupaka iz stava 1 ovog člana, države članice prihvataju elektronske potpise u skladu s Odlukom Komisije 2009/767/EZ od 16. oktobra 2009. godine o utvrđivanju mjera za olakšavanje upotrebe postupaka elektronskim putem pomoću jedinstvenih kontaktnih tačaka u okviru Direktive 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu (*7) i omogućavaju tehnička sredstva za obradu dokumenata naprednim elektronskim potpisom u formatima koji su definisani u Odluci Komisije 2011/130/EU od 25. februara 2011. godine o utvrđivanju minimalnih uslova za prekograničnu obradu dokumenata koje su elektronski potpisali nadležni organi u okviru Direktive 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu (*8). 4. Svi postupci sprovode se u skladu s članom 8 Direktive 2006/123/EZ u vezi s jedinstvenim kontaktnim mjestima. Proceduralna vremenska ograničenja određena u članu 7 stav 4 i članu 51 ove direktive počinju od trenutka kada građanin podnese zahtjev, ili bilo koji dokument koji nedostaje jedinstvenoj kontakt tački ili neposredno,			regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
---	--	--	---	--

odgovarajućem nadležnom organu. Bilo koji zahtjev za ovjerene kopije iz stava 1 ovog člana ne smatra se zahtjevom za dokumenta koja nedostaju.				
Član 57b Centri za pomoć 1. Svaka država članica najkasnije do 18. januara 2016. godine određuje centar za pomoć u čijoj je nadležnosti pružanje pomoći građanima, kao i centrima za pomoć drugih država članica, u vezi s priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih u ovoj direktivi, uključujući i pružanje informacija o nacionalnom zakonodavstvu kojim su uređene profesije i njihovo obavljanje, socijalnom zakonodavstvu i, po potrebi, etičkim pravilima. 2. Centri za pomoć u državama članicama domaćinima pomažu građanima u korišćenju prava koja su im dodijeljena ovom direktivom u saradnji, po potrebi, s centrom za pomoć u matičnoj državi članici i nadležnim organima i jedinstvenim kontaktnim tačkama u državi članici domaćinu. 3. Od svakog nadležnog organa u matičnoj državi članici ili državi članici domaćinu zahtijeva se da u potpunosti sarađuje s centrom za pomoć u državi članici domaćinu i po potrebi u matičnoj državi članici i da pruža sve relevantne informacije o pojedinačnim slučajevima takvim centrima za pomoć na njihov zahtjev i pod uslovom da se poštuju pravila o zaštiti podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ i Direktivom 2002/58/EZ. 4. Na zahtjev Komisije centri za pomoć obavještavaju Komisiju o rezultatima upita koje razmatraju u roku od dva mjeseca od primanja takvog zahtjeva.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl. 70 Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija "Službeni list CG", br. 56/18 stupio je na snagu 11.8.2018, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

Član 57c Izvršavanje ovlašćenja 1. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji shodno uslovima utvrđenim u ovom članu. 2. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 3 stav 2 podstav 3, člana 20, člana 21 stav 6 podstav 2, člana 21a stav 4, člana 25 stav 5, člana 26 stav 2, člana 31 stav 2 podstav 2, člana 34 stav 2 podstav 2, člana 35 st. 4 i 5, člana 38 stav 1 podstav 2, člana 40 stav 1 podstav 3, člana 44 stav 2 podstav 2, člana 49a stav 4 i člana 49b stav 4 dodjeljuje se Komisiji na period od pet godina počevši od 17. januara 2014. godine. Komisija priprema izvještaj o delegiranju ovlašćenja najkasnije devet mjeseci prije kraja perioda od pet godina. Delegiranje ovlašćenja automatski se produžava za periode jednakog trajanja, osim ako se Evropski parlament ili Savjet ne usprotive tom produžetku najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog perioda. 3. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 3 stav 2 podstav 3, člana 20, člana 21 stav 6 podstav 2, člana 21a stav 4, člana 25 stav 5, člana 26 podstav 2, člana 31 stav 2 podstav 2, člana 34 stav 2 podstav 2, člana 35 st. 4 i 5, člana 38 stav 1 podstav 2, člana 40 stav 1 podstav 3, člana 44 stav 2 podstav 2, člana 49a stav 4 i člana 49b stav 4 Evropski parlament ili Savjet mogu u svakom trenutku opozvati. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlašćenja koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi dejstvo dan nakon objave pomenute odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji dan naveden u pomenutoj odluci. On ne utiče na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
--	----------------------------------	--	--	--

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istovremeno saopštava Evropskom parlamentu i Savjetu. 5. Delegirani akt donesen na osnovu člana 3 stav 2 podstav 3, člana 20, člana 21 stav 6 podstav 2, člana 21a stav 4, člana 25 stava 5, člana 26 stav 2, člana 31 stava 2 podstav 2, člana 34 stav 2 podstav 2, člana 35 st. 4 i 5, člana 38 stav 1 podstav 2, člana 40 stav 1 podstav 3, člana 44 stava 2 podstav 2, člana 49a stav 4 i člana 49b stav 4 stupa na snagu samo ako Evropski parlament ili Savjet u roku od dva mjeseca od saopštenja tog akta Evropskom parlamentu i Savjetu na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Savjet obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj rok se produžava za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Savjeta.				
Član 58 Postupak odbora 1. Komisiji pomaže Odbor za priznavanje stručnih kvalifikacija. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. 2. Pri upućivanju na ovaj stav, primjenjuje se član 5 Regulative (EU) br.182/2011.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 59 Transparentnost 1. Države članice dostavljaju Komisiji popis postojećih regulisanih profesija, detaljno navodeći djelatnosti obuhvaćene svakom profesijom, i popis regulisanih obrazovanja i osposobljavanja, i osposobljavanja s posebnom strukturom, iz člana 11 tačka (c) podtačka (ii), na njihovoj državnoj teritoriji do 18. januara 2016. godine. Moguće promjene na	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

tim popisima dostavljaju se i Komisiji bez nepotrebnog odlaganja. Komisija uspostavlja i održava javno dostupnu bazu podataka regulisanih profesija, uključujući opšti opis djelatnosti obuhvaćenih svakom profesijom. 2. Do 18. januara 2016. godine, države članice dostavljaju Komisiji popis profesija za koje je potrebna prethodna provjera kvalifikacija u skladu s članom 7 stav 4. Države članice Komisiji daju posebno obrazloženje za unos svake pojedine profesije na taj popis. 3. Države članice provjeravaju da li su zahtjevi na osnovu njihovog pravnog sistema koji ograničavaju pristup profesiji ili obavljanje profesije nosiocima određene stručne kvalifikacije, uključujući korišćenje profesionalnih naziva i profesionalne djelatnosti dozvoljene u okviru takvog naziva, koji se u ovom članu nazivaju „zahtjevima“, u skladu sa sljedećim načelima: (a) zahtjevi ne smiju da budu ni neposredno niti posredno diskriminatorni na osnovu nacionalnosti ili boravišta; (b) zahtjevi moraju da budu opravdani prevladavajućim razlozima opšteg interesa; (c) zahtjevi moraju da budu prikladni za osiguravanje postizanja zadatog cilja i ne smiju da prelaze ono što je potrebno za ostvarenje tog cilja. 4. Stav 1 primjenjuje se i na profesije koje u državi članici regulišu udruženja ili organizacije u smislu člana 3 stav 2 i na sve zahtjeve za članstvo u tim udruženjima ili organizacijama. 5. Do 18. januara 2016. godine, države članice Komisiji daju informacije o zahtjevima koje				
--	--	--	--	--

namjeravaju da zadrže i razlozima zbog kojih smatraju da su ti zahtjevi u skladu sa stavom 3. Države članice, u roku od šest mjeseci nakon usvajanja mjere, osiguravaju informacije o zahtjevima koje su naknadno uvele i razlozima zbog kojih smatraju da su ti zahtjevi u skladu sa stavom 3. 6. Do 18. Januara 2016. godine, i potom svake dvije godine, države članice podnose i izvještaj Komisiji o zahtjevima koji su povučeni ili ublaženi. 7. Komisija proslijeđuje izvještaje iz stava 6 drugim državama članicama koje podnose svoje primjedbe u roku od šest mjeseci. U tom periodu od šest mjeseci Komisija se savjetuje sa zainteresovanim stranama, uključujući date profesije. 8. Komisija na osnovu informacija koje je dobila od država članica podnosi sažetak izvještaja grupi koordinatora ustanovljenoj Odlukom Komisije 2007/172/EZ od 19. marta 2007. godine o osnivanju grupe koordinatora za priznavanje stručnih kvalifikacija (*9), koja može da podnese primjedbe. 9. U smislu primjedbi iz st. 7 i 8 Komisija do 18. januara 2017. godine Evropskom parlamentu i Savjetu podnosi svoje konačne zaključke kojima po potrebi prilaže prijedloge za daljnje inicijative.				
GLAVA VI OSTALE ODREDBE Član 60 Izvještaji 1. Od 20. oktobra 2007. godine, države članice treba da podnose Komisiji izvještaje o primjeni sistema na svake dvije godine. Osim opštih primjedbi, izvještaj	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

treba da sadrži kratak statistički pregled donesenih odluka i opis glavnih problema prilikom primjene ove direktive. Od 18. januara 2016. godine statistički sažetak donesenih odluka iz prvog podstava sadrži detaljne informacije o broju i vrsti odluka koje su donesene u skladu s ovom direktivom, uključujući vrste odluka o djelimičnom pristupu koje donose nadležni organi u skladu s članom 4f i opis glavnih problema u primjeni ove directive 2.Komisija do 18. januara 2019. godine i kasnije svakih pet godina objavljuje izvještaj o sprovođenju ove direktive. U prvom takvom izvještaju posebna pažnja se posvjećuje novim elementima koji su uvedeni ovom direktivom i naročito na sljedeće teme: (a)funkcionisanje evropske profesionalne kartice; (b)modernizacija znanja, vještina i sposobnosti za profesije obuhvaćene u Poglavlju III Glava III, uključujući popis kompetencija iz člana 31 stav 7; (c)funkcionisanje zajedničkih okvira za osposobljavanje i zajedničkih testova osposobljenosti; (d)rezultate posebnih programa usavršavanja iz rumunskih zakona i drugih propisa za nosioce dokaza o formalnoj osposobljenosti iz člana 33a, kao i za nosioce dokaza o formalnoj osposobljenosti na nivou nakon srednje škole, s ciljem ocjene potreba revizije trenutnih odredaba o uređenju stečenih prava primjenjivom na rumunski dokaz o formalnoj osposobljenosti medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu. Države članice osiguravaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvještaja				
Član 61 Klauzula o odstupanju	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Ako zbog primjene neke od odredbi ove direktive država članica naiđe na velike poteškoće u određenoj oblasti, Komisija analizira te poteškoće u saradnji sa predmetnom državom članicom. Po potrebi Komisija donosi akt o sprovođenju kako bi datoj državi članici dozvolila odstupanje od odgovarajućih odredaba tokom ograničenog perioda.				
Član 62 Stavljanje izvan snage Direktive 77/452/EEZ, 77/453/EEZ, 78/686/EEZ, 78/687/EEZ, 78/1026/EEZ, 78/1027/EEZ, 80/154/EEZ, 80/155/EEZ, 85/384/EEZ, 85/432/EEZ, 85/433/EEZ, 89/48/EEZ, 92/51/EEZ, 93/16/EEZ i 1999/42/EZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 20. oktobra 2007. Upućivanja na direktive koje su stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu, a akti doneseni na osnovu tih direktiva neće biti pogođeni njihovim stavljanjem van snage.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 63 Prenošenje u nacionalno zakonodavstvo Države članice donose zakone, podzakonske akte i upravne mjere potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 20. oktobra 2007. godine. One o tome odmah obavještavaju Komisiju. Kada države članice donesu te mjere, one moraju sadržati upućivanje na ovu Direktivu ili im takvo upućivanje mora biti priloženo prilikom njihove službene objave. Države članice same određuju način na koji će se to upućivanje izvršiti.	Odložena primjena Član 155g Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 5 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	Potpuno usklađeno		
Član 64 Stupanje na snagu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.				
Član 65 Uputna odredba Ova Direktiva je upućena državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 32004/L0038				
POGLAVLJE I Opšte odredbe Član 1 Predmet Ova direktiva utvrđuje: (a) uslove pod kojima građani Unije i članovi njihovih porodica ostvaruju pravo na slobodno kretanje i boravak unutar teritorije država članica; (b) pravo stalnog boravka na teritoriji država članica za građane Unije i članove njihovih porodica; (c) ograničenja prava iz tač. a i b ovog člana zbog javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 2 Značenje izraza Za potrebe ove direktive podrazumijeva se da je: 1. građanin Unije – svako lice s državljanstvom države članice; 2. član porodice: (a) bračni drug; (b) partner s kojim građanin Unije ima registrovanu zajednicu na osnovu zakonodavstva države članice, ako je po zakonodavstvu države članice domaćina registrovana zajednica izjednačena s bračnom	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 178 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24.	

zajednicom, i u skladu s uslovima utvrđenim u relevantnim zakonima države članice domaćina; (c) direktni potomci koji nijesu navršili 21 godinu ili su izdržavana lica, kao i oni bračnog druga ili partnera u smislu tačke b; (d) direktni srodnici u uzlaznoj liniji koji su izdržavana lica, kao i oni bračnog druga ili partnera u smislu tačke b; 3. država članica domaćin – država članica u koju se useljava građanin Unije ostvarujući svoje pravo slobodnog kretanja i boravka.				
Član 3 Korisnici prava 1. Ova direktiva primjenjuje se na sve građane Unije koji se useljavaju ili borave u državi članici različitoj od one čiji su državljani i na članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, kako je određeno članom 2 tačka 2 ove direktive. 2. Ne dovodeći u pitanje bilo koje pravo slobode kretanja i boravka koje predmetna lica imaju, država članica domaćin u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom olakšava ulazak i boravak sljedećim licima: (a) bilo kojim drugim članovima porodice koji nijesu navedeni u članu 2 tačka 2 ove direktive, bez obzira na državljanstvo, koji su u državi iz koje dolaze izdržavana lica ili članovi domaćinstva građanina Unije, korisnika primarnog prava boravka, ili ako ozbiljni zdravstveni razlozi strogo nalažu da ih građanin Unije lično njeguje; (b) partneru s kojim je građanin Unije u trajnoj vezi, uz odgovarajuću potvrdu. Država članica domaćin opširno razmatra lične okolnosti i obrazlaže svako odbijanje ulaska ili boravka tim licima.	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: „ Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani drževa članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.” Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.)	Potpuno usklađeno		

	Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima. Član 24 U članu 78 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi: „Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: crnogorski državljanin; lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije.“ Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021,			
--	--	--	--	--

	76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za izbor direktora Član 78 Za direktora predškolske ustanove, može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za vaspitača ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o predškolskom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora osnovne škole može biti izabrano lice koje: 1) ima najmanje VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i ispunjava uslove za nastavnika razredne nastave, odnosno nastavnika obaveznog ili izbornog nastavnog predmeta ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora gimnazije može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o gimnaziji; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora stručne škole može biti izabrano lice koje:			
--	--	--	--	--

	1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora resursnog centra, odnosno obrazovnog centra može biti izabrano lice koje ispunjava propisane uslove za direktora osnovne škole, odnosno gimnazije ili stručne škole. Za direktora mješovite škole može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora gimnazije, odnosno stručne škole. Za direktora doma učenika, doma studenata, odnosno doma učenika i studenata može biti izabrano lice koje: 1) ima VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; 2) ima položen odgovarajući stručni ispit; 3) ima pet godina radnog iskustva. Za direktora organizatora obrazovanja odraslih može biti izabrano lice koje: 1) ima VI ili VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; 2) ima pet godina radnog iskustva. Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: crnogorski državljanin; lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije.			
	Član 39			

	U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.“. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.“ Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021,			
--	---	--	--	--

	76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac sa odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske			
--	--	--	--	--

	konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.			
POGLAVLJE II Pravo na izlazak i ulazak Član 4 Pravo izlaska 1. Ne dovodeći u pitanje odredbe o putnim ispravama koje se primjenjuju pri nadzoru državne granice, svi građani Unije s važećom ličnom kartom ili pasošem i članovi njihovih porodica koji nijesu državljani države članice, a imaju važeći pasoš, imaju pravo da napuste teritoriju države članice i putuju u drugu državu članicu. 2. Od lica iz stava 1 ne smije se zahtijevati izlazna viza niti ekvivalentna formalnost. 3. Države članice, u skladu sa svojim pravom, sopstvenim državljanima izdaju i produžuju ličnu kartu ili pasoš u kojima je naznačeno njihovo državljanstvo. 4. Pasoš mora važiti najmanje za sve države članice i za zemlje kroz koje vlasnik isprave prolazi na putu između država članica. Ako zakonodavstvo države članice ne predviđa izdavanje lične karte, rok važenja za svaki izdati ili produženi pasoš iznosi najmanje pet godina..	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 150, 161 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24.	

Član 5 Pravo ulaska 1. Ne dovodeći u pitanje odredbe o putnim ispravama koje se primjenjuju pri nadzoru državne granice, države članice odobravaju ulazak na svoju teritoriju građanima Unije uz važeću ličnu kartu ili pasoš i članovima porodice koji nijesu državljani države članice uz važeći pasoš. Od građanina Unije ne smije se zahtijevati ulazna viza ili ekvivalentna formalnost. 2. Od članova porodice koji nijesu državljani države članice zahtijeva se ulazna viza samo u skladu s Regulativom (EZ) br. 539/2001 ili, ako je primjereno, s domaćim pravom. Za potrebe ove direktive, posjedovanje važeće dozvole boravka iz člana 10 ove direktive oslobađa te članove porodice obaveze pribavljanja vize. Države članice takvim licima nude sve mogućnosti za pribavljanje potrebnih viza. Te vize se izdaju bez naknade što je prije moguće i po hitnom postupku. 3. Država članica domaćin ne stavlja ulazni ili izlazni pečat u pasoš članova porodice koji nijesu državljani države članice, ako oni dostave dozvolu boravka iz člana 10 ove direktive. 4. Kad građanin Unije ili član porodice koji nije državljanin države članice nema potrebne putne isprave odnosno, ako se to traži, potrebnu vizu, država članica takvim licima, prije nego što ih vrati, pruža svaku razumnu mogućnost da pribave potrebne isprave ili da im se isprave dostave u razumnom roku ili da nekim drugim sredstvima potvrde ili dokažu da uživaju pravo slobodnog kretanja i boravka. 5. Država članica od tog lica može zahtijevati da izvrši prijavu prisutnosti na njenoj teritoriji u razumnom i nediskriminatornom roku. Onaj ko ne ispuni ovaj	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 150, 161 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	
---	----------------------------------	--	---	--

zahtjev može biti kažnjen srazmjernim i nediskriminatornim sankcijama.				
POGLAVLJE III PRAVO BORAVKA Član 6 Pravo boravka do tri mjeseca 1. Građani Unije imaju pravo boravka na teritoriji druge države članice do tri mjeseca, bez ikakvih uslova i formalnosti, osim uslova da imaju važeću ličnu kartu ili pasoš. 2. Odredbe iz stava 1 primjenjuju se i na članove porodice koji imaju važeći pasoš a nijesu državljani države članice i u pratnji su građanina Unije ili mu se pridružuju.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 151, 162 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	
Član 7 Pravo boravka duže od tri mjeseca 1. Svi građani Unije imaju pravo boravka na teritoriji druge države članice u periodu dužem od tri mjeseca ako: (a) su radnici ili samozaposlena lica u državi članici domaćinu; ili (b) imaju dovoljna sredstva za sebe i članove svoje porodice da ne postanu teret sistemu socijalne pomoći države članice domaćina tokom svog boravka i sveobuhvatno su zdravstveno osigurani u državi članici domaćinu; ili (c) —su upisani u privatnu ili javnu ustanovu, ovlašćenu ili finansiranu od države članice domaćina na osnovu svog zakonodavstva ili upravne prakse, s glavnim svrhom školovanja, uključujući i stručno osposobljavanje; i —su sveobuhvatno zdravstveno osigurani u državi članici domaćinu i putem službene izjave ili na drugi ekvivalentan način, relevantnim nacionalnim	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: "Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima." Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 –			

organima garantuju da imaju dovoljna sredstva za sebe i članove svoje porodice kako tokom svog boravka ne bi postali teret sistemu socijalne pomoći države članice domaćina; ili (d)su članovi porodice u pratnji ili su se pridružili građaninu Unije koji ispunjava uslove iz tač. a, b ili c. 2. Pravo boravka utvrđeno stavom 1 primjenjuje se na članove porodice koji nijesu državljani države članice, a koji su u pratnji građanina Unije ili mu se pridružuju u državi članici domaćinu, pod uslovom da taj građanin Unije ispunjava uslove iz stava 1 tač. a, b ili c. 3. Za potrebe stava 1 tačka a, građani Unije koji više nijesu radnici ili samozaposlena lica zadržavaju položaj radnika ili samozaposlenog lica ako su: (a)privremeno nesposobni za rad zbog bolesti ili nesreće; (b)propisno prijavljeni kao nesvojevoljno nezaposleni nakon što su duže od godinu dana bili zaposleni, pa su se prijavili kao lica koja traže posao u nadležnom birou za zapošljavanje; (c)propisno prijavljeni kao nesvojevoljno nezaposleni nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme kraćeg od godinu dana ili tokom prvih dvanaest mjeseci, pa su se prijavili kao lica koja traže posao u nadležnom birou za zapošljavanje. U ovom slučaju položaj radnika se zadržava najmanje šest mjeseci; (d)krenuli na stručno osposobljavanje. Osim ako su nesvojevoljno nezaposleni, za zadržavanje položaja radnika osposobljavanje mora biti povezano s prethodnim zaposlenjem. 4. Odstupajući od stava 1 tačka d i stava 2 ovog člana, samo bračni drug, registrovani partner iz člana 2 stav 2 tačka b i izdržavana djeca imaju pravo boravka kao članovi porodice građanina Unije koji ispunjava uslove iz stava 1 tačka c. Član 3 stav 2 primjenjuje se	drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024. Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.			
---	---	--	--	--

na njihove izdržavane direktne srodnike u uzlaznoj liniji i one njihovih bračnih drugova ili registrovanih partnera.				
Član 8 Administrativne formalnosti za građane Unije 1. Ne dovodeći u pitanje član 5 stav 5, ako je period boravka duži od tri mjeseca, država članica domaćin može od građanina Unije zahtijevati da se prijavi kod nadležnih organa. 2. Krajnji rok za prijavu ne smije iznositi manje od tri mjeseca od datuma dolaska. Potvrda o prijavi izdaje se odmah uz naznaku imena i adrese lica koje se prijavljuje i datuma prijave. Neispunjavanje zahtjeva u pogledu prijave može dovesti do proporcionalnih i nediskriminatornih sankcija za odgovorno lice. 3. Za izdavanje potvrde o prijavi, država članica smije zahtijevati samo da: —građani Unije na koje se odnosi član 7 stav 1 tačka a dostave važeću ličnu kartu ili pasoš, potvrdu poslodavca o zapošljavanju ili potvrdu o radnom odnosu, ili dokaz da su samozaposlena lica, —građani Unije na koje se odnosi član 7 stav 1 tačka b dostave važeću ličnu kartu ili pasoš i pruže dokaz da ispunjavaju navedene uslove, —građani Unije na koje se odnosi član 7 stav 1 tačka c dostave važeću ličnu kartu ili pasoš, pruže dokaz o upisu u ovlašćenu ustanovu i o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju i izjavu ili ekvivalentan akt iz člana 7 stav 1 tačka c. Država članica ne može zahtijevati da ta izjava glasi na neki određeni iznos. 4. Država članica ne može zahtijevati određeni iznos koji smatra „dovoljnim sredstvima“, već mora u obzir uzeti lični položaj tog lica. U svakom slučaju, taj iznos ne može biti viši od granice ispod koje državljani države članice domaćina stiču pravo na socijalnu pomoć ili ako se taj kriterijum ne primjenjuje, viši od	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 155, 156, 157 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	

najniže penzije iz socijalnog osiguranja koji plaća država članica domaćin. 5. Za izdavanje potvrde o prijavi članovima porodice građanina Unije, koji su sami građani Unije, države članice mogu zahtijevati dostavljanje sljedećih isprava: (a) važeće lične karte ili pasoša; (b) isprave kojom se potvrđuje postojanje porodične veze ili registrovane zajednice; (c) prema potrebi, potvrde o prijavi građanina Unije, u čijoj su pratnji ili mu se pridružuju; (d) u slučajevima iz člana 2 stav 2 tač. c i d, dokaza da su tamo navedeni uslovi ispunjeni; (e) u slučajevima iz člana 3 stav 2 tačka a, isprave koje je izdao nadležni organ u državi porijekla ili državi odakle dolaze, kojom se službeno potvrđuje da su izdržavana lica ili članovi domaćinstva građanina Unije ili dokaza o postojanju ozbiljnih zdravstvenih razloga koji strogo nalažu da ih građanin Unije lično njeguje; (f) u slučajevima iz člana 3 stav 2 tačka b, dokaz o postojanju trajne veze s građaninom Unije.				
Član 9 Administrativne formalnosti za članove porodice koji nijesu državljani države članice 1. Država članica izdaje dozvolu boravka članovima porodice građanina Unije koji nijesu državljani države članice, ako je planirano trajanje boravka duže od tri mjeseca. 2. Krajnji rok za predaju zahtjeva za izdavanje dozvole boravka ne smije biti kraći od tri mjeseca od datuma dolaska. 3. Neispunjavanje zahtjeva u pogledu prijave za dozvolu boravka može dovesti do proporcionalnih i nediskriminatornih sankcija za odgovorno lice.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 155, 156, 157, 163 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	

Član 10 Izdavanje dozvole boravka 1. Pravo boravka članova porodice građanina Unije koji nijesu državljani države članice dokazuje se izdavanjem isprave pod nazivom „Dozvola boravka za člana porodice građanina Unije” najkasnije šest mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva. Potvrda o podnošenju zahtjeva za izdavanje dozvole boravka izdaje se odmah. 2. Države članice za izdavanje dozvole boravka zahtijevaju podnošenje sljedećih isprava: (a) važećeg pasoša; (b) isprave kojom se potvrđuje postojanje porodične veze ili registrovane zajednice; (c) potvrde o prijavi ili ako sistem prijava ne postoji, nekog drugog dokaza o boravku u državi članici domaćinu za građanina Unije u čijoj su pratnji ili mu se pridružuju; (d) u slučajevima iz člana 2 stav 2 tač. c i d, dokaza da su navedeni uslovi ispunjeni; (e) u slučajevima iz člana 3 stav 2 tačka a, isprave koje je izdao nadležni organ u državi porijekla ili državi odakle dolaze, kojom se potvrđuje da su izdržavana lica ili članovi domaćinstva građanina Unije ili dokaza o postojanju ozbiljnih zdravstvenih problema člana porodice koji strogo nalažu da ga građanin Unije lično njeguje; (f) u slučajevima iz člana 3 stav 2 tačka b, dokaza o postojanju trajne veze s građaninom Unije.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 155, 156, 157, 163 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	
Član 11 Valjanost dozvole boravka 1. Dozvola boravka iz člana 10 stav 1 važeća je pet godina od datuma izdavanja ili tokom predviđenog perioda boravka građanina Unije, ako je taj period kraći od pet godina.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 164, 168 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	

2. Na valjanost dozvole boravka ne utiče privremena odsutnost kraća od šest mjeseci tokom godine dana ili duža odsutnost zbog obavezne vojne službe ili jedna odsutnost od najviše 12 mjeseci uzastopno zbog važnih razloga poput trudnoće ili rođenja djeteta, ozbiljne bolesti, školovanja ili stručnog osposobljavanja ili premještaja u drugu državu članicu ili treću zemlju.				
Član 12 Zadržavanje prava boravka članova porodice u slučaju smrti ili odlaska građanina Unije 1. Ne dovodeći u pitanje podstav 2, smrt ili odlazak građanina Unije iz države članice domaćina ne utiču na pravo boravka članova njihovih porodica koji su državljani države članice. Prije sticanja prava stalnog boravka ta lica moraju ispuniti uslove iz člana 7 stav 1 tač. a, b, c ili d. 2. Ne dovodeći u pitanje podstav 2, smrt građanina Unije nema za posljedicu gubitak prava boravka članova njihovih porodica koji nijesu državljani države članice, ako su boravili u državi članici domaćinu kao članovi porodice najmanje godinu dana prije smrti građanina Unije. Prije sticanja prava stalnog boravka, pravo boravka tih lica uslovljeno je dokazivanjem da su radnici ili samozaposlena lica ili da imaju dovoljno sredstava za sebe i članove svoje porodice kako ne bi postali teret za sistem socijalne pomoći države članice domaćina tokom perioda boravka i da imaju sveobuhvatno zdravstveno osiguranje u državi članici domaćinu ili da već imaju položaj člana porodice lica koji ispunjava uslove u državi članici domaćinu. „Dovoljna sredstva” utvrđena su u članu 8 stav 4. Takvi članovi porodice zadržavaju svoje pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 165, 156 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24	

3. Odlazak građana Unije iz države članice domaćina ili njihova smrt nema za posljedicu gubitak prava boravka njihove djece ili roditelja koji ostvaruje stvarno starateljstvo nad djecom, bez obzira na njihovo državljanstvo, ako djeca borave u državi članici domaćinu i upisani su u obrazovnu ustanovu u svrhu sticanja obrazovanja i to sve do završetka njihovog školovanja.				
Član 13 Zadržavanje prava boravka članova porodice u slučaju razvoda braka, poništenja braka ili prestanka registrovane zajednice 1. Ne dovodeći u pitanje podstav 2, razvod građanina Unije, poništenje braka ili prestanak registrovane zajednice iz člana 2 tačka 2 podtačka b ne utiču na pravo boravka članova njihovih porodica koji su državljani države članice. Prije sticanja prava stalnog boravka, lica moraju ispuniti uslove iz člana 7 stav 1 tač. a, b, c ili d. 2. Ne dovodeći u pitanje podstav 2, razvod, poništenje braka ili prestanak registrovane zajednice iz člana 2 tačka 2 podtačka b nema za posljedicu gubitak prava boravka članova porodice građanina Unije koji nijesu državljani države članice, ako: (a) su prije pokretanja postupka za razvod ili poništenje braka ili prestanak registrovane zajednice iz člana 2 tačka 2 podtačka b, brak ili registrovana zajednica trajali najmanje tri godine, od toga jednu godinu u državi članici domaćinu; ili (b) dogovorom između bračnih drugova ili registrovanih partnera iz člana 2 tačka 2 podtačka b ove direktive ili po nalogu suda, bračni drug ili partner koji nema državljanstvo države članice ostvaruje starateljstvo nad djecom građanina Unije; ili	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 165, 156 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

(c) je to opravdano izuzetno teškim okolnostima, na primjer ako je lice bilo žrtva nasilja u porodici dok su brak ili registrovana zajednica postojali; ili (d) dogovorom između bračnih partnera ili partnera iz člana 2 tačka 2 podtačka b ove direktive ili po nalogu suda, bračni drug ili partner koji nema državljanstvo države članice ima pravo da posjeti maloljetno dijete, ako je sud odlučio da se posjete moraju obaviti u državi članici domaćinu, i to toliko dugo koliko je to potrebno. Prije sticanja prava stalnog boravka, pravo boravka tih lica uslovljeno je dokazivanjem da su radnici ili samozaposlena lica ili da imaju dovoljna sredstva za sebe i članove svoje porodice kako ne bi postali teret za sistem socijalne pomoći države članice domaćina tokom svog boravka i da imaju sveobuhvatno zdravstveno osiguranje u državi članici domaćinu ili da već imaju položaj člana porodice lica koje ispunjava zahtjeve u državi članici domaćinu. „Dovoljna sredstva“ utvrđena su u članu 8 stav 4. Ovi članovi porodice zadržavaju svoje pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.				
Član 14 Zadržavanje prava boravka 1. Građani Unije i članovi njihove porodice imaju pravo boravka predviđeno članom 6 sve dok ne postanu neprimjeren teret za sistem socijalne pomoći države članice domaćina. 2. Građani Unije i članovi njihove porodice imaju pravo boravka predviđeno čl. 7, 12 i 13 sve dok ispunjavaju uslove iz tih članova. U posebnim slučajevima, ako postoji opravdana sumnja da građani Unije ili članovi njihovih porodica ne ispunjavaju uslove iz čl. 7, 12 i 13, države članice mogu provjeriti da li su ti uslovi ispunjeni. Takva provjera se ne provodi sistematično.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 165, 156 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

3. Kad građanin Unije ili član njegove porodice zatraži socijalnu pomoć države članice domaćina, ne protjeruje se iz države automatski. 4. Odstupajući od st. 1 i 2 i ne dovodeći u pitanje odredbe Poglavlja VI, mjera protjerivanja se ni u kom slučaju ne može izreći protiv građanina Unije ili člana njegove porodice ako: (a) je građanin Unije radnik ili samozaposleno lice, ili (b) je građanin Unije ušao na teritoriju države članice domaćina u potrazi za poslom. U ovom slučaju građanin Unije i članovi njegove porodice ne mogu biti protjerani sve dok građani Unije mogu pružiti dokaz da i dalje traže posao i da imaju stvarne izgleda za zaposlenje.				
Član 15 Proceduralna garancija 1. Postupci predviđeni u čl. 30 i 31 primjenjuju se po analogiji na sve odluke koje ograničavaju slobodno kretanje građana Unije i članova njihovih porodica, a nije im svrha zaštita javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja. 2. Istek lične karte ili pasoša na osnovu koje je to lice ušlo u državu članicu domaćina i dobilo potvrdu o prijavi ili dozvolu boravka ne predstavlja osnovu za protjerivanje iz države članice domaćina. 3. Država članica domaćin ne može zabraniti ulazak u okviru odluke o protjerivanju iz države na koju se primjenjuje stav 1.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 174, 175 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
POGLAVLJE IV PRAVO STALNOG BORAVKA Odsjek I Sticanje prava Član 16	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 167, 168 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

Opšte pravilo za građane Unije i članove njihovih porodica 1. Građanin Unije koji je pet godina neprekidno zakonito boravio u državi članici domaćinu, tamo ima pravo stalnog boravka. Ovo pravo nije podložno uslovima iz Poglavlja III. 2. Stav 1 primjenjuje se i na članove porodice koji nijesu državljani države članice, a koji su zakonito boravili s državljaninom Unije u državi članici domaćinu u neprekidnom periodu od 5 godina. 3. Na neprekinutost boravka ne utiče privremena odsutnost koja ne prelazi ukupno šest mjeseci u godinu dana ili duža odsutnost zbog obavezne vojne službe ili jedna odsutnost od najviše 12 uzastopnih mjeseci zbog važnih razloga poput trudnoće ili rođenja djeteta, ozbiljnih bolesti, školovanja ili stručnog osposobljavanja ili premještanja u drugu državu članicu ili treću državu. 4. Kad je pravo stalnog boravka jednom stečeno, može se izgubiti samo ako odsutnost iz države članice domaćina traje duže od dvije uzastopne godine.				
Član 17 Izuzeci od pravila za lica koja više ne rade u državi članici domaćinu i članove njihovih porodica 1. Odstupajući od člana 16, pravo stalnog boravka u državi članici domaćinu uživaju i prije isteka uzastopnog perioda od pet godina boravka: (a) radnici ili samozaposlena lica koji su u trenutku prestanka rada navršili godine starosti za sticanje prava na starosnu penziju prema pravu te države članice ili radnici koji prekinu plaćeno zaposlenje zbog prijevremene penzije, pod uslovom da su u toj državi članici radili barem prethodnih dvanaest mjeseci i neprekidno boravili duže od tri godine.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 167, 168 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

Ako zakonodavstvo države članice domaćina za određene kategorije samozaposlenih lica ne predviđa pravo na starosnu penziju, smatra se da je uslov godina starosti ispunjen kada to lice navrši 60 godina; (b) radnici ili samozaposlena lica koji su neprekidno boravili u državi članici domaćinu duže od dvije godine, pa prestali da rade zbog trajne radne nesposobnosti. Ako je nesposobnost posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti po kojima ta lica ostvaruju pravo na novčanu pomoć koju u potpunosti ili dijelom isplaćuje ustanova u državi članici domaćinu, neće se zahtijevati nijedan uslov vezan za dužinu boravka; (c) radnici ili samozaposlena lica koji nakon tri godine neprekidnog radnog odnosa i boravka u državi članici domaćinu rade kao zaposlena ili samozaposlena lica u drugoj državi članici, a pritom su zadržali boravak u državi članici domaćinu u koju se po pravilu vraćaju svaki dan ili barem jednom nedeljno. Za potrebe ostvarivanja prava iz tač. a i b, vrijeme provedeno u radnom odnosu u državi članici u kojoj to lice radi uzima se kao vrijeme provedeno u državi članici domaćinu. Periodi u kojima je lice bilo nesvojevoljno nezaposleno a koji su propisno evidentirani u nadležnom birou za zapošljavanje, periodi izostanka s rada za koje lice ne odgovara, kao i izostanak s rada ili prekid rada zbog bolesti ili nesreće, smatraju se periodima zaposlenosti. 2. Uslovi za dužinu boravka i dužinu zaposlenosti iz stava 1 tačka a i uslov koji se odnosi na dužinu boravka iz stava 1 tačka b ne primjenjuju se ako braćni drug ili partner radnika ili samozaposlenog lica iz člana 2 tačka 2 podtačka b ima državljanstvo				
--	--	--	--	--

države članice domaćina ili je izgubio državljanstvo te države članice udajom/ženidbom za tog radnika ili samozaposleno lice. 3. Bez obzira na državljanstvo, članovi porodice radnika ili samozaposlena lica koji borave s njim na teritoriji države članice domaćina, imaju pravo stalnog boravka u toj državi članici ako je sâm radnik ili samozaposleno lice stekao pravo stalnog boravka u toj državi članici na osnovu stava 1. 4. U slučaju smrti radnika ili samozaposlenog lica dok je još u radnom odnosu, ali prije sticanja stalnog boravka u državi članici domaćinu na osnovu stava 1, članovi njegove porodice koji borave s njim u državi članici domaćinu tamo stiču pravo na stalni boravak pod sljedećim uslovima: (a) radnik ili samozaposleno lice je u vrijeme smrti neprekidno boravio na teritoriji te države članice dvije godine; ili (b) smrt je nastupila zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti; ili (c) preživjeli bračni drug je izgubio državljanstvo te države članice ženidbom/udajom za radnika ili samozaposleno lice.				
Član 18 Sticanje prava stalnog boravka određenih članova porodice koji nijesu državljani države članice Ne dovodeći u pitanje član 17, članovi porodice građana Unije iz člana 12 stav 2 i člana 13 stav 2 koji ispunjavaju navedene uslove stiču pravo stalnog boravka nakon što su zakonito boravili u državi članici domaćinu pet uzastopnih godina.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 168 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Odsjek II Administrativne formalnosti Član 19	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 171 Zakona o strancima	

Isprava kojom se državljanima Unije službeno potvrđuje stalni boravak 1. Države članice izdaju građanima Unije koji imaju pravo na stalni boravak, na zahtjev, ispravu kojom se službeno potvrđuje stalni boravak, a nakon provjere dužine boravka. 2. Isprava kojom se službeno potvrđuje stalni boravak izdaje se u što kraćem roku.			"Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 20 Dozvola stalnog boravka za članove porodice koji nijesu državljani države članice 1. Države članice izdaju članovima porodice koji nijesu državljani države članice, a imaju pravo na stalni boravak, dozvolu stalnog boravka u roku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva. Dozvola stalnog boravka obnavlja se automatski svakih deset godina. 2. Zahtjev za izdavanje dozvole stalnog boravka podnosi se prije isteka dozvole boravka. Neispunjavanje zahtjeva u pogledu prijave za izdavanje dozvole stalnog boravka može dovesti do proporcionalnih i nediskriminatornih sankcija za odgovorno lice. 3. Prekid boravka koji nije duži od dvije uzastopne godine ne utiče na valjanost dozvole stalnog boravka.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 170, 171, 172 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 21 Neprekidnost boravka Za potrebe ove direktive, neprekidnost boravka može se ispitivati bilo kojim dokaznim sredstvom koje se koristi u državi članici domaćinu. Neprekidnost boravka prekida se valjano izvršenom odlukom o protjerivanju predmetnog lica.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 167 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

POGLAVLJE V ZAJEDNIČKE ODREDBE O PRAVU BORAVKA I PRAVU STALNOG BORAVKA Član 22 Teritorijalno područje primjene Pravo boravka i pravo stalnog boravka odnosi se na čitavu teritoriju države članice domaćina. Države članice mogu pravo boravka i pravo stalnog boravka teritorijalno ograničiti samo ako se ta ograničenja primjenjuju i na njihove državljane.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 10, 178 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 23 Srodna prava Bez obzira na svoje državljanstvo, članovi porodice građanina Unije koji imaju pravo boravka ili pravo stalnog boravka u državi članici imaju tamo pravo na zaposlenje ili samozaposlenje.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 67, Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 24 Jednako postupanje 1. Podložno posebnim odredbama koje su izričito predviđene u Ugovoru i sekundarnom zakonodavstvu, svi građani Unije koji na osnovu ove direktive borave na teritoriji države članice domaćina imaju pravo na jednako postupanje kao prema državljanima te države članice unutar okvira Ugovora. Ovo pravo se proširuje i na članove porodice koji nijesu državljani države članice, a imaju pravo boravka ili stalnog boravka. 2. Odstupajući od stava 1, država članica domaćin nije dužna da odobri pravo na socijalnu pomoć tokom prva tri mjeseca boravka odnosno tokom dužeg perioda predviđenog članom 14 stav 4 tačka b niti je, prije sticanja prava stalnog boravka, dužna da dodijeli pomoć za izdržavanje tokom školovanja,	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 178 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

uključujući stručno osposobljavanje u obliku studentskih stipendija ili studentskih kredita licima koja nijesu radnici, samozaposlena lica, licima koje zadržavaju taj status i članovima njihovih porodica.				
Član 25 Opšte odredbe u vezi s boravišnim ispravama 1. Posjedovanje potvrde o prijavi iz člana 8 ove direktive, isprave kojom se službeno potvrđuje stalni boravak, potvrde o podnošenju zahtjeva za izdavanje dozvole boravka člana porodice, dozvole boravka ili dozvole stalnog boravka ne predstavlja ni u kom slučaju predušlov za ostvarivanje prava ili za obavljanje administrativnih formalnosti, jer se svojstvo korisnika prava može dokazati nekim drugim dokaznim sredstvom. 2. Sve isprave iz stava 1 izdaju se bez naknade ili uz naknadu koja nije viša od one koja se zahtijeva od državljana za izdavanje sličnih isprava.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 176, 178 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 26 Provjere Države članice mogu provjeriti da li se poštuju zahtjevi iz njihovog domaćeg zakonodavstva, u skladu s kojim su strani državljani dužni da uvijek imaju kod sebe potvrdu o prijavi ili dozvolu boravka, pod uslovom da jednaki zahtjev važi za njihove državljane u vezi s njihovom ličnom kartom. U slučaju nepoštovanja ovog zahtjeva, država članica može izricati jednake sankcije koje izriče sopstvenim državljanima, u slučaju kada kod sebe nemaju svoju ličnu kartu.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 176, 178 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
POGLAVLJE VI OGRANIČENJA PRAVA ULASKA I PRAVA BORAVKA U SVRHU ZAŠTITE JAVNOG PORETKA, JAVNE BEZBJEDNOSTI ILI JAVNOG ZDRAVLJA	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 174, 8 Zakona o strancima	

Član 27 Opšta načela 1. U skladu s odredbama iz ovog poglavlja, države članice mogu ograničiti slobodu kretanja i boravka građanima Unije i članovima njihovih porodica, bez obzira na njihovo državljanstvo, u svrhu zaštite javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja. Na ove razloge ne može se pozivati u ekonomske svrhe. 2. Mjere preduzete zbog javnog poretka ili javne bezbjednosti u skladu su s načelom proporcionalnosti i zasnivaju se isključivo na ličnom ponašanju pojedinca. Postojanje ranije kaznene osude samo po sebi ne predstavlja razlog za preduzimanje takvih mjera. Lično ponašanje takvog pojedinca mora predstavljati stvarnu, trenutnu i značajnu opasnost koja ugrožava neki osnovni interes društva. Neprihvatljivi su razlozi koji nijesu usko povezani s pojedinim slučajem ili se odnose na opštu prevenciju. 3. Kako bi se utvrdilo da li određena lica predstavljaju opasnost za javni poredak ili javnu bezbjednost, država članica domaćin može pri izdavanju potvrde o prijavi ili ako sistem prijava ne postoji, najkasnije tri mjeseca nakon ulaska tog lica na teritoriju te države članice ili od trenutka kada je to lice prijavilo svoju prisutnost na teritoriji prema članu 5 stav 5, ili pri izdavanju dozvole boravka može, ako to smatra ključnim, zahtijevati od države članice porijekla, a prema potrebi i od drugih država članica da joj se dostave podaci iz ranije kaznene evidencije za to lice. Takvi zahtjevi ne smiju postati rutina. Država članica kojoj je zahtjev upućen odgovara u roku od dva mjeseca. 4. Država članica koja je izdala pasoš ili ličnu kartu dopušta vlasniku isprave protjeranom iz druge			"Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
--	--	--	--	--

države članice radi zaštite javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja, da ponovo uđe na njenu teritoriju bez ikakvih formalnosti, čak i ako isprava više nije važeća ili je državljanstvo vlasnika isprave sporno.				
Član 28 Zaštita od protjerivanja 1. Prije donošenja odluke o protjerivanju u svrhu zaštite javnog poretka ili javne bezbjednosti, država članica domaćin uzima u obzir činjenice kao što su dužina boravka pojedinaca na njenoj teritoriji, godine starosti, zdravstveno stanje, porodične i ekonomske prilike, socijalna i kulturalna integracija u državu članicu domaćina i obim veza pojedinca s državom porijekla. 2. Država članica domaćin ne smije donijeti odluku o protjerivanju protiv građanina Unije ili članova njihove porodice, bez obzira na njihovo državljanstvo, ako imaju pravo stalnog boravka na njenoj teritoriji, osim iz ozbiljnih razloga zaštite javnog poretka ili javne bezbjednosti. 3. Odluka o protjerivanju ne smije se donijeti protiv građanina Unije, osim ako se takva odluka ne zasniva na neophodnim razlozima javne bezbjednosti, kako ih utvrđuju države članice, ako: (a) su boravili u državi članici domaćinu prethodnih deset godina; ili (b) su maloljetnici, osim ako je protjerivanje u najboljem interesu djeteta, kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta od 20. novembra 1989. godine.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 174, 8 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 29 Javno zdravlje 1. Bolesti koje opravdavaju izricanje mjere ograničavanja slobode kretanja isključivo su	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 10, 174 Zakona o strancima	

potencijalno epidemiološke bolesti, kako su utvrđene u mjerodavnim dokumentima Svjetske zdravstvene organizacije, kao i druge zarazne bolesti ili zarazne bolesti čiji uzročnici su paraziti, ako protiv tih bolesti država članica domaćin preduzima mjere za zaštitu svojih građana. 2. Bolesti koje su se pojavile tri mjeseca nakon ulaska u državu članicu ne predstavljaju osnovu za protjerivanje s teritorije. 3. Ako za to postoje ozbiljni razlozi, država članica može u roku od tri mjeseca od datuma ulaska od lica koje ima pravo boravka zahtijevati da se podvrgne besplatnom ljekarskom pregledu kako bi se potvrdilo da ne boluje od neke bolesti iz stava 1. Takvi ljekarski pregledi se ne smiju zahtijevati rutinski.			"Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 30 Obavještenje o odlukama 1. Lica na koja se to odnosi pismeno se obavještavaju o svakoj odluci donesenoj u skladu sa članom 27 stav 1 i to na način da mogu shvatiti njen sadržaj i posljedice. 2. Lica na koja se to odnosi jasno se i u cjelosti obavještavaju o razlozima javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja na kojima se zasniva odluka donesena u njihovom slučaju, osim ako to nije u suprotnosti s interesima državne bezbjednosti. 3. U obavještenju se navodi sud ili upravni organ kojem to lice može izjaviti žalbu, rok za žalbu, i ako se može primijeniti, rok u kojem lice mora napustiti teritoriju države članice. Osim u propisno obrazloženim hitnim slučajevima, rok za napuštanje teritorije ne može biti kraći od mjesec dana od datuma obavještenja.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 164, 171, 172 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 31 Proceduralna garancija	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 164,	

1. Protiv bilo koje odluke donesene zbog zaštite javnog poretka, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja predmetna lica imaju pravo da podnesu žalbu ili zahtjev za preispitivanje sudu i gdje je moguće, upravnom organu države članice domaćina. 2. Ako se uz žalbu protiv odluke o protjerivanju ili uz zahtjev za preispitivanje odluke o protjerivanju podnosi i predlog za izdavanje privremene mjere radi odlaganja izvršenja te odluke, lice se do donošenja odluke o privremenoj mjeri ne može udaljiti s teritorije, osim: —ako se odluka o protjerivanju zasniva na prethodnoj sudskoj odluci; ili —ako su lica prethodno imala pristup sudskom preispitivanju; ili —ako se odluka o protjerivanju zasniva na prisilnim razlozima javne bezbjednosti prema članu 28 stav 3. 3. U žalbenom postupku se preispituju zakonitost odluke, kao i činjenice i okolnosti na kojima se odluka zasniva. Ti postupci obezbjeđuju da odluka nije neproporcionalna, naročito u pogledu zahtjeva utvrđenih u članu 28. 4. Države članice mogu tom licu zabraniti pristup svojoj teritoriji tokom žalbenog postupka, ali ne smiju to lice spriječiti da lično izloži svoju odbranu, osim ako njegovo prisustvo može uzrokovati ozbiljne poteškoće u javnom poretku i javnoj bezbjednosti ili kad se žalba ili preispitivanje odluke odnose na zabranu ulaska na teritoriju.			171, 172 Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 32 Trajanje zabrane 1. Lica kojima je zabranjen boravak na teritoriji zbog javnog poretka ili javne bezbjednosti mogu podnijeti zahtjev za ukidanje zabrane po isteku razumnog roka, zavisno od okolnosti, a u svakom slučaju po	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 175, Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	

isteku tri godine od izvršenja i konačnosti odluke o zabrani, donesene u skladu s pravom Zajednice i to na osnovu podnesenih dokaza da je u međuvremenu došlo do bitne promjene u okolnostima na kojima se zasnivalo donošenje odluke o zabrani. Odluku povodom zahtjeva ta država članica donosi u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva. 2. Lica iz stava 1 nemaju pravo ulaska na teritoriju te države članice sve dok se njihov zahtjev razmatra.				
Član 33 Protjerivanje kao kazna ili pravna posljedica 1. Država članica domaćin ne može donijeti odluku o protjerivanju kao kaznu ili kao pravnu posljedicu kazne zatvora, osim ako su ispunjeni zahtjevi iz čl. 27, 28 i 29. 2. Ako se odluka o protjerivanju prema stavu 1 ovog člana izvršava nakon više od dvije godine od njenog donošenja, država članica provjerava da li je predmetno lice trenutna i stvarna prijetnja javnom poretku i javnoj bezbjednosti i procjenjuje jesu li se nakon donošenja odluke o protjerivanju okolnosti značajno promijenile.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 175, Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
POGLAVLJE VII ZAVRŠNE ODREDBE Član 34 Obavješćavanje javnosti Države članice šire podatke o pravima i dužnostima građana Unije i članova njihovih porodica po pitanjima koje obuhvata ova direktiva, naročito putem programa podizanja svijesti javnosti posredstvom nacionalnih i lokalnih sredstava javnog obavješćavanja i drugim komunikacionim sredstvima.	Nema odgovarajuće odredbe		Nadležno ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje i ažurira podatke vezane za uslove za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori.	
Član 35	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Zloupotreba prava Države članice mogu preduzeti potrebne mjere s ciljem odbijanja, ukidanja ili opoziva prava koja proizilaze iz ove direktive u slučaju zloupotrebe prava ili prevare, kao što je fiktivni brak. Sve su te mjere proporcionalne i podliježu proceduralnim garancijama iz čl. 30 i 31.				
Član 36 Sankcije Države članice donose odredbe o sankcijama koje će se primjenjivati u slučaju povrede domaćih propisa donesenih u svrhu sprovođenja ove direktive, i preduzimaju mjere potrebne za njihovu primjenu. Navedene sankcije moraju biti djelotvorne i proporcionalne. O ovim odredbama države članice obavještavaju Komisiju najkasnije do 30. aprila 2006. godine, a u slučaju naknadnih promjena što je prije moguće.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 214, Zakona o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 37 Povoljnije domaće odredbe Odredbe ove direktive ne utiču na zakone ili druge propise država članica koji su povoljniji za lica koja obuhvata ova direktiva.	Nema odgovarajuće odredbe			
Član 38 Prestanak važenja 1. Čl. 10 i 11 Regulative (EEZ) br. 1612/68 prestaju da važe s dejstvom od 30. aprila 2006. godine. 2. Direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ prestaju da važe s dejstvom od 30. aprila 2006. godine. 3. Pozivanja na odredbe i direktive koje prestaju da važe tumače se kao pozivanja na ovu direktivu.	Nema odgovarajuće odredbe			

Član 39 Izvještaj Komisija najkasnije do 30. aprila 2008. godine Evropskom parlamentu i Savjetu podnosi izvještaj o primjeni ove direktive, zajedno sa svim potrebnim predlozima, naročito u vezi s mogućnostima produženja roka tokom kojeg građani Unije i članovi njihovih porodica mogu boraviti na teritoriji države članice domaćina bez ikakvih uslova. Države članice Komisiji pružaju podatke potrebne za sastavljanje izvještaja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 40 Prenošenje 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom direktivom do 30. aprila 2006. godine. Kada države članice utvrde ove mjere, one će sadržati pozivanje na ovu direktivu ili se pozivanje na ovu direktivu navodi prilikom njihovog službenog objavljivanja. Načine takvog pozivanja utvrđuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba domaćeg prava koje donesu u oblasti na koju se odnosi ova direktiva, zajedno s tabelom koja sadrži uporedni prikaz odredaba ove direktive i odredaba donesenih domaćih propisa.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 41 Stupanje na snagu Ova direktiva stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 42 Adresati Ova direktiva upućena je državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Pravo na zapošljavanje Član 1 Svaki državljanin države članice, bez obzira na mjesto prebivališta, ima pravo da zasnuje radni odnos i obavlja radnu djelatnost na teritoriji druge države članice, u skladu sa odredbama propisanim zakonom, propisima ili administrativnim aktima koji regulišu zapošljavanje državljana te države. Naročito, ima pravo da prihvati dostupno zaposlenje na teritoriji druge države članice pod istim uslovima i s istim prioritetom kao i državljani te države.	Član 24 U članu 78 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi: „Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: crnogorski državljanin; lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije.“ Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Uslovi za izbor direktora Član 78 Za direktora predškolske ustanove, može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za vaspitača ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o predškolskom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora osnovne škole može biti izabrano lice koje: 1) ima najmanje VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i ispunjava uslove za nastavnika	Potpuno usklađeno		
---	---	--------------------------	--	--

	razredne nastave, odnosno nastavnika obaveznog ili izbornog nastavnog predmeta ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora gimnazije može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o gimnaziji; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora stručne škole može biti izabrano lice koje: 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju; 2) ima licencu za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama; 3) ima pet godina radnog iskustva u nastavi. Za direktora resursnog centra, odnosno obrazovnog centra može biti izabrano lice koje ispunjava propisane uslove za direktora osnovne škole, odnosno gimnazije ili stručne škole. Za direktora mješovite škole može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora gimnazije, odnosno stručne škole. Za direktora doma učenika, doma studenata, odnosno doma učenika i studenata može biti izabrano lice koje: 1) ima VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;			
--	--	--	--	--

	2) ima položen odgovarajući stručni ispit; 3) ima pet godina radnog iskustva. Za direktora organizatora obrazovanja odraslih može biti izabrano lice koje: 1) ima VI ili VII 1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; 2) ima pet godina radnog iskustva. Pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, za direktora može biti izabrano lice koje je: crnogorski državljanin; lice koje je državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije. Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.” U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem” zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom”. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin.			
--	--	--	--	--

	Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom." Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024. Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.			
--	---	--	--	--

	Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljani države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljani. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Transformacija ugovora Član 101d Ugovor o radu nastavnika se može transformisati sa određenog u ugovor o radu na neodređeno vrijeme ako nastavnik ispunjava propisane opšte i posebne uslove u skladu sa zakonom i ako u ustanovi ima			
--	---	--	--	--

	najmanje jednu polovinu norme časova za određeni nastavni predmet. Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.			
Član 2 Svaki državljanin države članice i svaki poslodavac koji obavlja djelatnost na teritoriji države članice može razmjenjivati prijave i ponude za posao, zaključivati i izvršavati ugovore o radu u skladu sa važećim zakonskim, regulatornim ili administrativnim propisima, bez ikakve diskriminacije koja bi iz toga proizlazila.	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.” U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem” zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom”. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te	Potpuno usklađeno		

	isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.” Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024. Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije			
--	---	--	--	--

	kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom. Član 44 Poslije člana 101c dodaju se dva nova člana koji glase: „Transformacija ugovora Član 101d Ugovor o radu nastavnika se može transformisati sa određenog u ugovor o radu na neodređeno vrijeme ako nastavnik ispunjava propisane opšte i posebne uslove u skladu sa zakonom i ako u ustanovi ima najmanje jednu polovinu norme časova za određeni nastavni predmet.			
--	--	--	--	--

	Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija Član 101e Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom."			
Član 3 1. U skladu s ovom Uredbom, odredbe propisane zakonom, propisima, administrativnim aktima ili administrativnom praksom države članice neće se primjenjivati: (a) ako ograničavaju prijave i ponude za zaposlenje, pravo stranih državljana da zasnuju i obavljaju radni odnos ili ih podvrgavaju uslovima koji se ne primjenjuju na njihove sopstvene državljane; ili (b) ako, iako se formalno primjenjuju bez obzira na nacionalnost, njihov isključivi ili glavni cilj ili efekat jeste sprečavanje državljana drugih država članica da pristupe ponuđenom zaposlenju. Prva alineja ovog stava ne odnosi se na uslove u vezi sa znanjem jezika koji su neophodni zbog prirode radnog mjesta koje se popunjava. 2. Među odredbama ili praksama države članice iz prve alineje stava 1 naročito se ubrajaju one koje: (a) propisuju poseban postupak zapošljavanja za strane državljane; (b) ograničavaju ili sužavaju oglašavanje slobodnih radnih mjesta u štampi ili bilo kojem drugom mediju, ili ga podvrgavaju uslovima drugačijim od onih koji važe za poslodavce koji obavljaju djelatnost na teritoriji te države članice; (c) uslovljavaju pravo na zaposlenje obavezom registracije u zavodima za zapošljavanje ili otežavaju zapošljavanje pojedinačnih radnika kada su u pitanju	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 7, 8, 9 Zakona o radu "Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24, 84/24 - drugi zakon i 86/24.	

osobe koje nemaju prebivalište na teritoriji te države.				
Član 4 Odredbe propisane zakonom, propisima ili administrativnim aktima država članica koje ograničavaju broj ili procenat zapošljavanja stranih državljana u bilo kojem preduzeću, oblasti djelatnosti ili regionu, ili na nacionalnom nivou, ne primenjuju se na državljane drugih država članica. Kada je u državi članici dodjeljivanje bilo kakvih beneficija preduzećima uslovljeno minimalnim procentom zaposlenih domaćih radnika, državljani drugih država članica biće računati kao domaći radnici, u skladu sa Direktivom 2005/36/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 7. septembra 2005. o priznavanju profesionalnih kvalifikacija.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana Zakona o radu "Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24, 84/24 - drugi zakon i 86/24 I, Zakonom o strancima "Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/2	
Član 5 Državljanin države članice koji traži zaposlenje na teritoriji druge države članice imaće istu pomoć kao i ona koja se pruža državljanima te države članice koji traže zaposlenje.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija propisana čl 7 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti Službeni list CG", br. 24/19 i 29/25.	
Član 6 1. Zapošljavanje i angažovanje državljanina jedne države članice za radno mjesto u drugoj državi članici neće zavisiti od medicinskih, profesionalnih ili drugih kriterijuma koji su diskriminatorski na osnovu nacionalnosti u poređenju sa onima koji se	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI	Potpuno usklađeno	Materija je propisana čl. 106 i 107 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002,	

primenjuju na državljane druge države članice koji žele da obavljaju istu djelatnost. 2. Državljanin koji ima ponudu od poslodavca u državi članici koja nije država njegove nacionalnosti, može biti obavezan da polaže stručni ispit, ako poslodavac to izričito zahtijeva prilikom davanja ponude za zaposlenje.	nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika." U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom." Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima:		31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024)	
---	---	--	--	--

	1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom. Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa			
--	---	--	--	--

	odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.			
Glava 2 Zapošljavanje i jednakost tretmana Član 7 1. Radnik koji je državljanin države članice ne može biti tretiran drugačije na teritoriji druge države članice zbog svoje nacionalnosti u pogledu bilo kojih uslova zapošljavanja i rada, naročito što se tiče nadoknade, otkaza, i, ukoliko postane nezaposlen, ponovnog zapošljavanja ili ponovnog angažovanja. 2. On će uživati iste socijalne i poreske beneficije kao i domaći radnici. 3. On će, takođe, na temelju istog prava i pod istim uslovima kao i domaći radnici, imati pristup obuci u strukovnim školama i centrima za prekvalifikaciju. 4. Svaka odredba kolektivnog ili individualnog ugovora ili bilo kojeg drugog kolektivnog propisa koji se odnosi na pravo na zapošljavanje, nadoknadu i druge uslove rada ili otkaza biće ništavna i bez dejstva ukoliko postavlja ili odobrava diskriminatorne uslove u pogledu radnika koji su državljani drugih država članica.	Član 39 U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drugačije propisano.“. Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“ U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“. Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnue radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.“ Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4. („Službeni list CG“, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi	Potpuno usklađeno		

	zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024) Uslovi za zapošljavanje Član 100a Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima: 1) odgovarajući nivo obrazovanja i oblast (profil) obrazovanja utvrđen posebnim propisom; 2) crnogorsko državljanstvo; 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika. Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nastavnik koji realizuje nastavu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih po programima obrazovanja poslije kojih se može steći stručna kvalifikacija koja se može priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa posebnim propisom, može da zasnuje radni odnos bez položenog stručnog ispita. Stranac odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.			
--	---	--	--	--

	Izuzetno od stava 3 ovog člana državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin. Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje te isprave i izjednačavanje inostrane kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.			
Član 8 Radnik koji je državljanin države članice i koji je zaposlen na teritoriji druge države članice uživa jednak tretman u pogledu članstva u sindikatima i ostvarivanja prava koja su vezana za članstvo, uključujući pravo da bira i bude biran za administrativne ili menadžerske funkcije u sindikatu. Može biti isključen iz učešća u upravljanju organima koji su regulisani javnim pravom i iz obavljanja funkcija koje podliježu javnom pravu. Pored toga, ima pravo da bude izabran za predstavničke organe radnika u preduzeću. Prvi stav ovog člana ne utiče na zakone ili propise u određenim državama članicama koji dodjeljuju šira prava radnicima koji dolaze iz drugih država članica.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 9 1. Radnik koji je državljanin države članice i koji je zaposlen na teritoriji druge države članice uživa sva prava i beneficije koje imaju domaći radnici u	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

pogledu stanovanja, uključujući pravo na vlasništvo nad stanom koji mu je potreban. 2. Radnik iz stava 1 može, sa istim pravom kao i domaći radnici, prijaviti svoje ime na liste za stanovanje u regionu u kojem je zaposlen, ukoliko takve liste postoje, i uživao od toga proizašle beneficije i prioritet. Ako je njegova porodica ostala u zemlji iz koje je došao, ona će se za ovu svrhu smatrati kao da prebiva u tom regionu, tamo gdje domaći radnici imaju sličnu pretpostavku.				
ODJELJAK 3 Porodice radnika Član 10 Djeca državljanina države članice koji je ili je bio zaposlen na teritoriji druge države članice biće primljena na opšte obrazovne, zanatske i stručno-obrazovne kurseve te države pod istim uslovima kao i državljani te države, ukoliko takva djeca borave na njenoj teritoriji. Države članice treba da podstiču sve napore kako bi omogućile da ta djeca pohađaju ove kurseve pod najboljim mogućim uslovima.	Član 3 U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi: „Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: „Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani drževa članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.” („Službeni list CG”, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.	Potpuno usklađeno		

	Jednakost Član 9 Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo. Stranci kojima je odobren privremi ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supstidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno od stava 2 ovog člana državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.			
POGLAVLJE II RASPISIVANJE SLOBODNIH RADNIH MJESTA I PRIJAVE ZA ZAPOSŁJAVANJE ODJELJAK 1 Saradnja između država članica i sa Komisijom Član 11 1. Države članice ili Komisija pokrenuće ili zajednički sprovesti bilo koju studiju o zapošljavanju ili nezaposlenosti koju smatraju potrebnom za slobodu kretanja radnika unutar Unije. Centralne službe za zapošljavanje država članica sarađivaće usko jedna s drugom i sa Komisijom u cilju	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

zajedničkog djelovanja u vezi sa raspisivanjem slobodnih radnih mjesta i prijavama za zapošljavanje unutar Unije, kao i sa ciljem raspoređivanja radnika na radna mesta. 2. U tom cilju, države članice će odrediti specijalizovane službe kojima će biti povjereno organizovanje rada u oblastima navedenim u drugom stavu stava 1 i saradnja sa drugim državama članicama i odeljenjima Komisije. Države članice će obavijestiti Komisiju o bilo kojim promjenama u imenovanju tih službi, a Komisija će objaviti detalje u Službenom listu Evropske unije radi informisanja.				
Član 12 1. Države članice će Komisiji slati informacije o problemima koji nastaju u vezi sa slobodom kretanja i zapošljavanjem radnika, kao i podatke o stanju i razvoju zapošljavanja. 2. Komisija će, uzimajući u najvećoj mjeri u obzir mišljenje tehničkog komiteta navedenog u članu 29 („Tehnički komitet“), utvrditi način na koji će se informacije iz stava 1 ovog člana sastavljati. 3. U skladu sa postupkom koji utvrdi Komisija, uzimajući u najvećoj mjeri u obzir mišljenje Tehničkog komiteta, specijalizovane službe svake države članice će slati specijalizovanim službama drugih država članica i Evropskoj koordinacionoj kancelariji iz člana 18 informacije o uslovima života i rada, kao i o stanju tržišta rada, koje mogu biti od pomoći radnicima iz drugih država članica. Takve informacije će se redovno ažurirati. Specijalizovane službe drugih država članica obezbijediće široku publikaciju tih informacija,	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

naročito njihovim distribuisanjem odgovarajućim službama za zapošljavanje i svim pogodnim sredstvima komunikacije kako bi se informisali pogođeni radnici.				
ODJELJAK 2 Mehanizmi za raspisivanje slobodnih radnih mjesta Član 13 1. Specijalizovane službe svake države članice redovno će slati specijalizovanim službama drugih država članica i Evropskoj koordinacionoj kancelariji iz člana 18: (a) detalje o slobodnim radnim mjestima koja bi mogla biti popunjena državljanima drugih država članica; (b) detalje o slobodnim radnim mjestima namijenjenim trećim zemljama; (c) detalje o prijavama za zapošljavanje onih koji su formalno izrazili želju da rade u drugoj državi članici; (d) informacije, po regionima i po oblastima djelatnosti, o prijavama onih koji su se izjasnili da su zaista spremni da prihvate zaposlenje u drugoj zemlji. Specijalizovana služba svake države članice prosljediće ove informacije odgovarajućim službama za zapošljavanje i agencijama što je prije moguće. 2. Detalji o slobodnim radnim mjestima i prijavama iz stava 1. biće distribuirani prema uniformnom sistemu koji će uspostaviti Evropska koordinaciona kancelarija iz člana 18 u saradnji sa Tehničkim komitetom. Ovaj sistem može biti prilagođen ako bude potrebno.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

Član 14 1. Svako slobodno radno mjesto u smislu člana 13, koje je saopšteno službama za zapošljavanje države članice, biće obaviješteno i obrađeno od strane nadležnih službi za zapošljavanje drugih zainteresovanih država članica. Te službe će proslijediti službama prve države članice detalje o odgovarajućim prijavama. 2. Na prijave za zapošljavanje iz tačke (c) prvog stava člana 13(1), relevantne službe država članica odgovoriće u razumnom roku, koji ne prelazi 1 mesec. 3. Službe za zapošljavanje će radnicima koji su državljani država članica dodijeliti istu prioritetnost koju relevantne mjere dodjeljuju domaćim radnicima u odnosu na radnike iz trećih zemalja.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 15 1. Odredbe člana 14 sprovode specijalizovane službe. Međutim, ukoliko su od strane centralnih službi autorizovane, organizacija službi za zapošljavanje države članice i tehnike zapošljavanja omogućavaju: (a) Regionalne službe za zapošljavanje država članica će: (i) Na osnovu informacija iz člana 13, na koje će biti preduzete odgovarajuće mjere, direktno spajati i razrešavati slobodna radna mjesta i prijave za zapošljavanje; (ii) Uspostavljati direktne veze za razrešavanje: — slobodnih radnih mjesta koja su ponuđena određenom radniku, — pojedinačnih prijava za zapošljavanje poslatih specifičnoj službi za zapošljavanje ili poslodavcu koji	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

obavlja svoju djelatnost u području koje pokriva ta služba, — kada se operacije razrešavanja odnose na sezonske radnike koji moraju biti regrutovani što je prije moguće; (b) Službe koje su teritorijalno odgovorne za pogranična područja dvije ili više država članica redovno će razmjenjivati podatke koji se odnose na slobodna radna mjesta i prijave za zapošljavanje u njihovom području i, djelujući u skladu sa svojim dogovorima sa drugim službama za zapošljavanje u njihovim zemljama, direktno spajati i razrešavati slobodna radna mjesta i prijave za zapošljavanje. Ako bude potrebno, službe koje su teritorijalno odgovorne za pogranična područja takođe će uspostaviti saradničke i servisne strukture kako bi obezbijedile: — korisnicima što je moguće više praktičnih informacija o različitim aspektima mobilnosti, i — menadžmentu i radnoj, socijalnoj službi (posebno javnoj, privatnoj ili onoj od javnog interesa) i svim institucijama koje su uključene, okvir koordiniranih mjera koje se odnose na mobilnost, (c) Zvanične službe za zapošljavanje koje se specijalizuju za određene profesije ili specifične kategorije lica direktno će sarađivati međusobno. 2. Zainteresovane države članice će Komisiji proslijediti listu, zajednički sastavljenu, službi iz stava 1, a Komisija će objaviti ovu listu radi informisanja, kao i svaku izmjenu iste, u Službenom listu Evropske unije.				
Član 16 Usvajanje procedura za zapošljavanje, kako ih primjenjuju organi koji su predviđeni sporazumima	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	

zaključenim između dvije ili više država članica, neće biti obavezno.				
ODJELJAK 3 Mjere za kontrolisanje ravnoteže na tržištu rada Član 17 1. Na osnovu izveštaja Komisije, koji je sastavljen od informacija koje su obezbijedile države članice, one i Komisija će barem jednom godišnje zajednički analizirati rezultate aranžmana Unije u vezi sa slobodnim radnim mjestima i prijavama. 2. Države članice će zajedno sa Komisijom razmotriti sve mogućnosti davanja prednosti državljanima država članica prilikom popunjavanja radnih mjesta, kako bi postigle ravnotežu između slobodnih radnih mjesta i prijava za zapošljavanje unutar Unije. One će usvojiti sve neophodne mjere u tu svrhu. 3. Svake 2 godine Komisija će podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu, Savjetu i Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu o sprovođenju Drugog poglavlja, sažimajući potrebne informacije i podatke dobijene iz sprovedenih studija i istraživanja, kao i naglašavajući sve korisne tačke u vezi sa razvojem tržišta rada Unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
ODJELJAK 4 Evropska koordinaciona kancelarija Član 18 Evropska kancelarija za koordinaciju rešavanja slobodnih radnih mjesta i prijava za zapošljavanje („Evropska koordinaciona kancelarija”), koja je osnovana unutar Komisije, imaće opšti zadatak promocije rešavanja slobodnih radnih mjesta na	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

nivou Unije. Biće odgovorna, naročito, za sve tehničke zadatke u ovom području koji su, prema odredbama ove Uredbe, dodijeljeni Komisiji, a posebno za pomoć nacionalnim službama za zapošljavanje. Ona će sažimati informacije iz članova 12 i 13 i podatke koji proizlaze iz studija i istraživanja sprovedenih u skladu sa članom 11, kako bi otkrila sve korisne činjenice o predviđenim razvojnim trendovima na tržištu rada Unije; takve činjenice će biti saopštene specijalizovanim službama država članica, Savjetodavnom komitetu iz člana 21 i Tehničkom komitetu.				
Član 19 1. Evropska koordinaciona kancelarija biće odgovorna, naročito, za: (a) koordinaciju praktičnih mjera neophodnih za rešavanje slobodnih radnih mjesta na nivou Unije i za analizu rezultirajućih kretanja radnika; (b) doprinos tim ciljevima implementiranjem, u saradnji sa Tehničkim komitetom, zajedničkih metoda djelovanja na administrativnom i tehničkom nivou; (c) sprovođenje, kada nastane posebna potreba, i u dogovoru sa specijalizovanim službama, spajanja slobodnih radnih mjesta i prijava za zapošljavanje kako bi ih te specijalizovane službe razriješile. Ona će saopštiti specijalizovanim službama slobodna radna mjesta i prijave za zapošljavanje koje su direktno upućene Komisiji, i biće obaviještena o preduzetim mjerama u vezi sa njima.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 20 Komisija može, u dogovoru sa nadležnim organom svake države članice, i u skladu sa uslovima i procedurama koje će odrediti na osnovu mišljenja	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Tehničkog komiteta, organizovati posjete i zadatke za službenike drugih država članica, kao i napredne programe za specijalizovano osoblje.				
POGLAVLJE III Komiteti za obezbjeđivanje bliske saradnje između država članica u pitanjima koja se odnose na slobodu kretanja radnika i njihovog zapošljavanja ODJELJAK 1 Savjetodavni komitet Član 21 Savjetodavni komitet biće odgovoran za pomoć Komisiji u razmatranju svih pitanja koja proizlaze iz primjene Ugovora o funkcionisanju Evropske unije i mjera preduzetih u njegovom okviru, u pitanjima koja se odnose na slobodu kretanja radnika i njihovo zapošljavanje.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 22 Savjetodavni komitet će biti odgovoran, naročito, za: (a) razmatranje problema u vezi sa slobodom kretanja i zapošljavanjem u okviru nacionalnih politika radne snage, s ciljem koordinacije politika zapošljavanja država članica na nivou Unije, čime će doprinijeti razvoju ekonomija i poboljšanju ravnoteže na tržištu rada; (b) izradu opšte studije o efektima primjene ove Uredbe i svih dopunskih mjera; (c) podnošenje Komisiji obrazloženih predloga za izmjene ove Uredbe; (d) davanje, bilo na zahtjev Komisije ili po sopstvenoj inicijativi, obrazloženih mišljenja o opštim pitanjima ili pitanjima principa, naročito o razmjeni informacija u vezi sa razvojem tržišta rada, o kretanju radnika između država članica, o programima ili mjerama za razvoj profesionalnog savjetovanja i stručnog	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

obrazovanja koje mogu povećati mogućnosti slobode kretanja i zapošljavanja, kao i o svim oblicima pomoći radnicima i njihovim porodicama, uključujući socijalnu pomoć i stanovanje radnika.				
Član 23 1. Savjetodavni komitet će se sastojati od šest članova za svaku državu članicu, od kojih će dva predstavljati Vladu, dva sindikate i dva udruženja poslodavaca. 2. Za svaku od kategorija navedenih u stavu 1, svaka država članica će imenovati po jednog zamjenika člana. 3. Mandat članova i njihovih zamjenika traje 2 godine. Njihova imenovanja su obnovljiva. Po isteku njihovog mandata, članovi i njihovi zamjenici ostaju na funkciji dok ne budu zamijenjeni ili dok se njihova imenovanja ne obnove.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 24 Članove Savjetodavnog komiteta i njihove zamjenike imenuje Savjet, koji će nastojati, prilikom izbora predstavnika sindikata i udruženja poslodavaca, da postigne odgovarajuće predstavljanje različitih ekonomskih sektora na Komitetu. Spisak članova i njihovih zamjenika biće objavljen od strane Savjeta u Službenom listu Evropske unije radi informisanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 25 Savjetodavni komitet će biti predsjedavan od strane člana Komisije ili njegovog predstavnika. Predsjednik neće imati pravo glasa.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

Komitet će se sastajati najmanje dva puta godišnje. Sastanke će sazivati njegov predsjednik, bilo po sopstvenoj inicijativi, bilo na zahtjev najmanje jedne trećine članova. Sekretarijat za Komitet obezbjeđuje Komisija.				
Član 26 Predsjednik može pozvati pojedince ili predstavnike organizacija sa širokim iskustvom u oblasti zapošljavanja ili kretanja radnika da učestvuju na sastancima kao posmatrači ili eksperti. Predsjednik može biti asistiran od strane savjetnika stručnjaka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 27 Mišljenje koje iznese Savjetodavni komitet neće biti važeće ako nije prisutno dvije trećine članova. Mišljenja će sadržati razloge na kojima se zasnivaju; ona će biti donijeta apsolutnom većinom važećih glasova; uz njih će biti priložen pisani izveštaj o stavovima koje je iznijela manjina, kada to manjina zatraži.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 28 Savjetodavni komitet će utvrditi svoj radni način kroz pravila o postupku, koja će stupiti na snagu nakon što Savjet, nakon što primi mišljenje Komisije, odobri ista. Stupanje na snagu bilo kakvih izmjena koje Komitet odluči da unese biće podložno istom postupku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 29 Tehnički komitet biće odgovoran za pomoć Komisiji u pripremi, promovisanju i praćenju svih tehničkih radova i mjera za sprovođenje ovog pravilnika i svih dopunskih mjera.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 30	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

Tehnički komitet biće odgovoran, posebno, za: (a) promovisanje i unapređivanje saradnje između nadležnih javnih vlasti u državama članicama u vezi sa svim tehničkim pitanjima koja se odnose na slobodno kretanje radnika i njihovo zapošljavanje; (b) formulisanje postupaka za organizaciju zajedničkih aktivnosti nadležnih javnih vlasti; (c) olakšavanje prikupljanja informacija koje bi mogle biti korisne Komisiji i sprovođenje studija i istraživanja predviđenih ovim pravilnikom, kao i podsticanje razmjene informacija i iskustava između administrativnih tijela koja su odgovorna; (d) istraživanje na tehničkom nivou harmonizacije kriterijuma prema kojima države članice procjenjuju stanje svojih tržišta rada.				
Član 31 1. Tehnički komitet će se sastojati od predstavnika vlada država članica. Svaka vlada će imenovati jednog od svojih predstavnika u Savjetodavnom komitetu za člana Tehničkog komiteta. 2. Svaka vlada će imenovati zamjenu iz svojih drugih predstavnika – članova ili zamjenika – u Savjetodavnom komitetu.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 32 Tehničkim komitetom će predsjedavati član Komisije ili njegov predstavnik. Predsjednik neće imati pravo glasa. Predsjednik i članovi komiteta mogu imati podršku stručnih savjetnika. Sekretarijatske usluge obezbijediće Komisija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
Član 33 Prijedlozi i mišljenja koja formuliše Tehnički komitet biće dostavljena Komisiji, a Savjetodavni komitet će biti obaviješten o tome. Svaki takav predlog i mišljenje biće praćeni pisanim izvještajem o	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

mišljenjima koja su iznijeli različiti članovi Tehničkog komiteta, kada se to zahtijeva.				
Član 34 Tehnički komitet će uspostaviti svoje radne metode putem pravilnika koji stupa na snagu nakon što ga Savjet, po prijemu mišljenja Komisije, odobri. Stupanje na snagu bilo koje izmjene koju komitet odluči da usvoji podliježe istom postupku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
POGLAVLJE IV ZAVRŠNE ODREDBE Član 35 Pravila postupka Savjetodavnog komiteta i Tehničkog komiteta koja su bila na snazi 8. novembra 1968. godine i dalje će se primjenjivati.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 36 1. Ovaj regulatorni akt neće uticati na odredbe Ugovora o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju koje se odnose na uslove za kvalifikovano zapošljavanje u oblasti nuklearne energije, niti na bilo koje mjere koje su preduzete na osnovu tog Ugovora. Međutim, ovaj regulatorni akt će se primjenjivati na kategoriju radnika iz prethodnog stava i članove njihovih porodica u mjeri u kojoj njihov pravni status nije regulisan pomenutim Ugovorom ili mjerama. 2. Ovaj regulatorni akt neće uticati na mjere preduzete u skladu sa članom 48. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. 3. Ovaj regulatorni akt neće uticati na obaveze država članica proistekle iz posebnih odnosa ili budućih sporazuma sa određenim neevropskim zemljama ili teritorijama, zasnovanim na institucionalnim vezama postojećim 8. novembra	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

1968. godine, ili sporazumima koji su postojali na taj datum sa određenim neevropskim zemljama ili teritorijama, zasnovanim na institucionalnim vezama između njih. Radnici iz tih zemalja ili teritorija koji, u skladu sa ovom odredbom, obavljaju poslove kao zaposleni na teritoriji jedne od tih država članica, ne mogu se pozivati na koristi odredbi ovog regulatornog akta na teritoriji drugih država članica.				
Član 37 Države članice će, u informativne svrhe, saopštiti Komisiji tekstove sporazuma, konvencija ili dogovora koje su zaključile u oblasti radne snage između datuma njihovog potpisivanja i datuma njihovog stupanja na snagu.	Nema odgovarajuće odredbe		materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 38 Komisija će donijeti mjere u skladu sa ovom Uredbom za njenu primjenu. U tu svrhu, djelovaće u bliskoj saradnji sa centralnim javnim vlastima država članica.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 39 Administrativni izdaci Savjetodavnog komiteta i Tehničkog komiteta biće uključeni u opšti budžet Evropske unije u dijelu koji se odnosi na Komisiju.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 40 Ova Uredba će se primjenjivati na države članice i njihove državljane, bez prejudiciranja članova 2 i 3.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 41 Uredba (EEZ) br. 1612/68 se ovim ukida.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Pozivi na ukinutu Uredbu tumačiće se kao pozivi na ovu Uredbu i čitaće se u skladu sa korelacijskom tabelom u Aneksu II.				
Član 42 Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana nakon njenog objavljivanja u Službenom listu Evropske unije. Ova Uredba je obavezujuća u cijelosti i direktno primjenjiva u svim državama članicama. Dato u Strazburu, 5. aprila 2011.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta - 32001H0166				
Preporučuje se da države članice: Podrže i, po potrebi, uspostave transparentan sistem evaluacije kvaliteta u cilju: (a) obezbjeđenja kvalitetnog obrazovanja, promovisanje socijalne inkluzije i jednakih mogućnosti za djevojčice i dječake, (b) zaštite kvaliteta obrazovanja kao osnove za cjeloživotno učenje, (c) podsticanje škola za sprovođenje postupaka samoevaluacije kao metoda učenja i poboljšanja rada same škole u balansiranom okviru samoevaluacije i eksterne evaluacije, (d) korišćenja tehnike usmjerenih na poboljšanja kvaliteta kao sredstva uspešnog prilagođavanja sve većim zahtjevima u svijetu brzih i konstantnih promjena, (e) pojašnjena svrhe i uslove za sprovođenje samoevaluacije škole bi se osiguralo da pristup samoevaluaciji bude konzistentan sa drugim oblicima regulacije, (f) razvoja eksterne evaluacije u cilju obezbeđivanja metodološke podrške za samoevaluaciju škole i obezbjeđenja eksterne ocjene škole podstičući proces kontinuiranog poboljšanja vodeći računa da	Član 1 U Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21, 146/21, 3/23 i 84/24) u članu 1 stav 1 poslije riječi „posebnim“ dodaje se riječ „obrazovnim“. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG“, br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 – drugi zakon, 21/2009 – drugi zakon, 45/2010, 40/2011 – drugi zakon, 45/2011, 36/2013 – Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023 i 84/2024.) Sadržaj zakona Član 1 Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i	Potpuno usklađeno	Materija propisana čl 83, 97 Opštim zakon o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list CG“, br. 64/02, 31/05, 49/07, 4/08 – drugi zakon, 21/09 – drugi zakon, 45/10, 40/11 – drugi zakon, 45/11, 36/13 – Odluka US CG, 39/13, 44/13, 47/17, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/21, 3/23 i 84/24.)	

postupak nije ograničen na čisto administrativne provjere; 2. Podsticanje i podrška, kada je to potrebno, uključivanja svih aktera u školi, uključujući nastavnike, učenike, upravu, roditelje i stručnjake, u proces spoljnog i samoocjenjivanja škola, kako bi se promovisala zajednička odgovornost poboljšanje rada škole; 3. Podrška obuci u vezi sa upravljanjem i korišćenjem instrumenata samoocjenjivanja sa sljedećim ciljevima: (a) da samoocjenjivanje škola funkcioniše efikasno kao instrument za jačanje kapaciteta škola, (b) obezbjeđivanje efikasne distribucije primjera dobre prakse i novih instrumenata u okviru samoevaluacije; 4. Podrška kapacitetima škola da uče jedni od drugih na nacionalnom i evropskom nivou, sa sledećim ciljevima: (a) identifikovanje i širenje dobre prakse i efikasnih sredstava, kao što su indikatori i referentne vrijednosti u oblasti evaluacije kvaliteta u obrazovanju, (b) formiranje mreža između škola na svim odgovarajućim nivoima, kako bi se podržavale i obezbijedio spoljni podsticaj za proces evaluacije; 5. Podsticanje saradnje između svih organa uključenih u evaluaciju kvaliteta u obrazovanju i promovisanje njihovog evropskog umrežavanja. Ova saradnja može obuhvatiti neka od sljedećih područja: (a) razmjena informacija i iskustava, posebno o razvoju metodologije i primerjima dobre prakse, uz	obrazovanja lica sa posebnim obrazovnim potrebama i obrazovanja odraslih. Član 10 Naziv člana i član 17 mijenjaju se i glase: „Obezbjedivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta Član 17 Obezbjedivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada, vrši se samoevaluacijom i evaluacijom. Samoevaluaciju vrši ustanova i to: jednom godišnje – iz najmanje dvije oblasti, od kojih je jedna oblast nastava i učenje; na svake dvije godine - u cijelini. Ustanova je dužna da donese plan za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada jednom u dvije godine, nakon samoevaluacije iz svih oblasti. Evaluaciju vrše Centar i Zavod za školstvo, najmanje na svake četiri godine. Obezbjedivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada vrši se u skladu sa metodologijom koju donosi Nacionalni savjet za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet), na prijedlog Zavoda za školstvo, odnosno Centra.“ Član 51 Poslije člana 111 dodaje se novi član koji glasi: „Procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika Član 111a			
--	---	--	--	--

upotrebu modernih informacionih i komunikacionih tehnologija, i, kada je to potrebno, organizovanjem evropskih konferencija, seminara i radionica, (b) prikupljanje podataka i razvoj alata, kao što su indikatori i referentne vrijednosti od posebnog značaja za ocjenu kvaliteta škola, (c) objavljivanje rezultata evaluacije škola u skladu sa relevantnim politikama svake države članice i njenih obrazovnih ustanova, dostupnih vlastima u državama članicama, (d) promovisanje kontakata između eksperata kako bi se izgradila evropska ekspertiza u ovoj oblasti, (e) korišćenje rezultata međunarodnih istraživanja za razvoj sistema ocjene kvaliteta u školama.	Direktor ustanove, uz mišljenje nastavničkog, odnosno stručnog vijeća ustanove, podnosi Zavodu za školstvo, odnosno Centru zahtjev za utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika ako: 1) komisija za provjeru znanja učenika u toku nastavne godine utvrdi da je nastavnik u toku trajanja nastave u jednoj školskoj godini dva puta neobjektivno ocijenio učenika ili nije ocijenio učenika na propisan način; 2) je po prigovoru najmanje dva učenika na zaključnu ocjenu na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine, komisija utvrdila da je učenik neobjektivno ocijenjen; ili 3) ako nastavnik u toku polugodišta ne ostvari kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima. Zavod za školstvo, odnosno Centar sprovodi evaluaciju rada nastavnika za kojeg se traži procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada. Ako se u postupku iz stava 2 ovog člana utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, upućuje se na pohađanje dodatnih programa stručnog usavršavanja, u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo, odnosno Centra. Ponovna provjera kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika vrši se nakon godinu dana. Ukoliko se na ponovnoj provjeri utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, ne može da izvodi nastavu, a prava iz radnog odnosa ostvaruje kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba."			
---	---	--	--	--

Primljeno: 19. 06. 2025	
Dg. jed.	Predmet
08/2-011/25-1256/16	

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski Trg br 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 482 131
fax: +382 241 739
www.mju.gov.me

Br: 01-040/25-2243/4

19. 06. 2025. godine

Za: Ministarstvo prosvjete, nauke i umjetnosti
gospođa prof.dr Anđela Jakšić- Stojanović, ministarka

Veza: akt broj: 01-040/25-2243/3 od 19. 06. 2025. godine

Predmet: Mišljenje na inovirani Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Poštovana gospođo Jakšić - Stojanović,

Povodom Vašeg akta broj 08/2-011/25-1256/15 od 18.06.2025. godine, kojim se obraćate zahtjevom za mišljenje na inovirani Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, ukazujemo na sugestije u dijelu iz oblasti lokalne samouprave date mišljenjem ovog ministarstva br. 01-040/25-2243/2 od 18.06.2025. godine.

Budući da su ostale sugestije, date u neposrednoj saradnji sa obrađivačem inkorporirane u inovirani tekst Predloga zakona, sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave nemamo daljih primjedbi i sugestija.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Marash Dukaj

Dostavljeno: - naslovu

- a/a

Kontakt osoba: Nedeljko Vuk

Samostalni savjetnik II

tel: 068 863 934

e-mail: nedjeljko.vuk@mju.gov.me